

sovábbá
~~valamint~~ hogy mikor és miért történt
az építkezés folyamata alatt is egyébként változ-
ások és eltérések, azt eddig kipukatólni
nem valók képes, mintamint erre vonatkozó
hiteles adatokat nem sikerült kiderítenem. —

Az építvány alappainak aivótása
1851^é őriben vette kezdetét. Az alapok
mélysége különféle. A termiszertes föld-
szin alatt ^{húszötök} ~~húszötök~~ egy 9-10 lábnyi
vastag töltés-agyagból és irapból álló
réteg, ez alatt követkés 5-6 láb ^{nyí} (vastag
sághal ^{Dunva} ~~gomba~~ kavics, mely homok
és agyag rétegekkel van ^{ittott megvastaltva} ~~szórva~~,
végre pedig egy kissé finom kavics-
réteg, melybe 6-7 lábnyi mélyen fektet-
~~tek~~ ^{véki} az alap ^{falazatok}. —

1853 évi augusztusban a basilika
alapja, a főpilléren kívül, egész terje-
delmében le volt rakva, és ^{erékivül} ~~pedig~~ (az
égerak nyugoti valamint a két keleti
toronyon és a sekrestye nagy keréke-
len kívül, — egészen a templam föld-
szinéig ^{és} fölépítve. —

1854 ~~é~~ októberben rakattak le a fő-
pillérek alapfalai —

Freudenthal be

7 készült el

A mi az 1854 és 1860 évek közti idő-
szakot illeti, részletes adatokat nem
szerezhettem eddig, és csak általán^{an} meg-
jegyzem ^{és képen mondhatom} ~~velem~~, (hogy ezen időszak-
alatt az építkezés^{es}
~~ben~~ ^{örvény} ~~haladtak~~ ~~a munkák~~..

~~tek~~, hogy 1860-ban elkészült a sekce-
tye, ^{mely} ~~mint~~ ideiglenes imaház, ^{ahol} továbbá
~~pedig~~ az éjzaki főfalakat és az egyik
torony, úgy hogy ez utóbbira a felső
párkányzatot ^(elő) lehetett ~~főfalak~~ni. —

1861-ben folytatott ~~ak~~ ~~erem~~ munkák, ^{at} ~~úgy~~
hogy ^{akkor még} ~~elkészült~~ a déli főfalakat, 1862-ben
pedig az éjzaki főfalakat. —

A mi a 4 főpillert illeti, ezek 1863-ban
7 ölnyi magasságra emelkették a templom
^{falajának} ~~földszíne fölé~~ ^{mindchkoráig} ~~emelték~~ (úgy látszik
lassan haladt a munka, különösen
^{emelkedése})
a ~~4~~ 4 főpillert illeti, (és csak ezen
időtől kezdve
~~estél~~ ~~magra~~ gyorsabult az építés^{kezés}), úgy
hogy 1864-ben a 4 főpillér 3 öl és 3 hüvely-
lyel ^(ül) ~~tal~~haladtak (az utolsó párkányzatát,
és 11 öl 1 láb magasságot értek el a
templom ^{falaj} ~~földszíne~~ fölé. A főpillere-
ken kívül elkészülték a ^{szentély} ~~szentély~~
pillérei, valamint a mellékiszeretek is.

7 csigolyék /: Szentistván /

1865-ben ~~elkezülték~~^{el} a kupolát hordó
négy főívet, a ~~Szentistván~~^{Szentistván} felé, valamint
a kupolájának alsó része is, amilyen
már ekkor) ^{nyira} emelkedék
hozzá ex (19 öl 4 láb) ^{magasságot} ért
a templom ^{salaj} fölszínére fölött. A többi
részek, ^{és is} os gyorsasággal,
epítés ^{aránylag} (haladt, ^{elkezült}
pedig az északi-nyugoti torony. ^{pedig elkészült}

1866-ben ^{olya} fölmelkelt a kupolája
25 öl 5 lábra, ^{emelkedett} 1867-évi március hóban
^{pedig, midőn,} ^{meghalt}
történt (Hild József haláláig 27 öl 1 láb
magasságra ^{ot ért el} a templom ^{salaj} fölszínére fölött.

Hild József építész halála után,
szabad kir. Pest városa ^{4kintetes} tanácsának 1867-
évi március 20-án kelt leirata folytán
én nevéveltem ki műveető építész ^{szf}
^{megbíráskodván egyidejűleg}
a templom építésének folytatására,
ninnék ^{közéskorában} folytatni (Április hó kezdetein a
templom-építési bizottság jelen létében
átvevém az épít ^{keres} munkát ^{vezetését}.

Mielőtt az épít ^{iránt} munkát folytatása ^{vegett}
kellően intézkedhettem, ^{volna} szükséges volt
a templomot egy tüzetes vizsgálatnak
alávetni, mely vizsgálat eredménye ^{egészben}
legít ^{nek} ~~volt~~ volt mondható.

Az alapok a legjobb kavicsera vamat

feketre és ^{kifogásbalau)} ~~bepláttu~~ (kivitelű lammítá,
 nak. A falakatokhoz valamint a ^{Síralag} ~~bepláttu~~
 pilléreyein a legkisebb ^{repedés,} ~~hasadéka~~ vagy
 nyárályozási fogjakkorás)
~~hiány~~ sem volt észrevehető, úgy hogy
 birtosan föllehetet tenni, mihié ezek
 tökéletesek. - Csak az tűnt előttem
 föl, : hogy az iverték- a főfalat és
 a ^{Síralag} ~~bepláttu~~ pilléreyek közt, csak most kiserül-
 tek, midőn a kupolyadob már is 27öl
 1 láb magasságot ért el. - ⁶ Éz annál
 inkább feltűnő volt ^{mint} ~~mint~~ ^{hogy} ~~ere~~ ^{iverték} ~~dobog~~
 Kettő ^{időben} ~~időben~~ elkészítelvin
~~hosszú~~ ~~bepláttu~~ ~~midőn~~ a pilléreyek kiserül-
 tek, az építvény ^{szárazságot} ~~szárazságot~~ ~~cahórt~~.
~~tek~~ volna, ~~most~~ a pilléreyeket máj nem
 minden mozgástól megörítke ^{halván,} ~~halván,~~ mely
 mozgás, ^{folytán netán)} ~~folytán netán)~~
 az nagy teher ^{alatt} ~~alatt~~ ^{előidézhető} volt.
 Ézen ^{ig,} ~~ig,~~ ^{mint} a ^{Síralag, ép' nagy)} ~~bepláttu,~~ (a templom
 főálló részei. ^{hibátlannak látozának.} ~~hibátlannak látozának.~~
~~szárazságot,~~ ~~szárazságot~~ ~~valának.~~

A pilléreyek tégla burkolata törta, a
 nagy iverték és ^{csövegelyek} ~~csövegelyek~~ szalágyos-
 rúh és szipék, a dób falzata minden-
 képen jól elkiserítve, - ^{ig,} ~~ig,~~ csak kiserül
 lehetett az építés folytatására gondolol-
 nom. A ^{csövegelyeken} ~~csövegelyeken~~ is ivertékek
 jelent kevert repedéseket nem találhattam

Z mely az öfővezetkedésnek
áll ellen.

⇒ f. d. s. exekből követkeresni.

Tuekt gondolatnak.

ugy a felrakott és még felrakandó teher
csak függélyes irányban gyakorolható
nyomást a pillérekre, tehát csak az ^{egy} ~~egy~~

~~szükséges~~ elleni kiegészítő jöhet számitás ^{alq.}

Mintán az öfővezetés ^{alq.} elleni kiegészítő coeffi-
ciensét számitás által ^{meg} ~~találni~~ nem

lehetett, ^{okvetlen} ~~szükséges volt~~ gyakorlati tapaszt.

talánk ^{tek} ~~erlele~~ eredményt (harmadik ^{szelle föl,}
számitásban ~~felrakott~~ ^{gyanúsított}).

A római szent Péter ~~kupolya~~ templom

/: a legnagyobb kupolya-templom:/ pillérei

házonlókép egyes anyagból, töredék köböl,

készültek, melyeknek alapsíkjaik minden

egy \square láb terület ^{re} ~~352.5~~ ^{néhány kért!} mársa. (tehát

minden egyes \square hüvely terület 2.44 mársa.

val, ^{van megterhelve} 10 szoros birtóság mellett. ~~van terhel.~~

—

Ezen tapasztalati coefficientek használata mellett kiderül:

Hogy mintán a lipótvárosi templom

négy fő pillérek az építmény beférése

után, ha t. i. a kupolya, a templom

födele és földelése és a boltozatok kisérek,

a szil. és könnyomatását beleszámitva

303.259.00 mársával lenniük terhelve.

./

Továbbá: mintán a nevezett 4 pillér,
 a már Flitő által exhorált 27 öl 1 láb
 magaság, a még ugyanaz által előkészített
 2 öl 6 hüvely magas pánkhányzat felszakas-
 tásán val (29 öl 1 láb 6 hüvely magvagnal;
 276 560 70 márisával terheltek néki; ^{meg} —

és mintán végre mintán minden egyes
 pillér 32 328 □ hüvely és úgy mint
 a négy pillér alapsíkja ^{együttelvé} $32 328 \times 4 =$
 $= 129 312$ □ hüvely területtel birnak,
 azon esetben ha ^(a) templom keszen ^{volna} ~~van~~,

a pillérek $129 312 \times 2.44 = 315.521.28$ márisa
 terület ~~terhelhetőségének~~ el 10 éves birton-
 sággal, azaz a nélkül hogy a birtonság
^{csökkenne} ~~csökken~~ a felépítés után még
 $315.521.28 - 303.269.00 = 12.252.28$ márisa
 terület korolhatnának el. —

A mároslik esetben pedig a telt leges
 terhen kívül még:

$315.521.28 - 276.560.70 = 38.960.58$ márisa
 terület korolhatnának el 10 éves birton-
 sággal.

Ezen számítás eredménye csak
 akkor volt való, ha a pillérek úgy készül-
 tek, mint a nekem tett jelentésekből
 követhetnek ~~lehetett~~ lehetett.

Thermineket képesek elviselni

A számitásrend melege után követ-
kerő ^{irány-tervet} ~~számitást~~ állítottam föl:

1. 1867-ben rakásik föl a mári Hilw épi-
teik által előkészített és az építés helyerinin
mári munka alatt volt 2 öl 6 hüvelyk magos
kupolya-dob párhányzata, ezzel pedig
fijertesik be ex ére a munka, hogy
~~számitást~~ ^{meg} lehessen ^{ítelni} valjon a pillérek, -
melyeket ^{nek belsőt} nem ~~számitam~~, melyek elhészitit
nél jelen nem voltak, megfelelnék-e,
a már fölrakott és még felrakandó tefter-
nek, vagy sem?

Tei szilárdoknak mulathor-
nak

Fragyis jártafal

2. Fla a pillérek állandóak ~~maradnak~~,
~~akkor~~ ^{han} 1868 ^{ban} építetik a kupolya tovább;
és pedig: rakásik föl a 2 öl 5 láb: Hilw
által tervezett/ magos attika, és a kupolya
orokkerete, födelertetik ex be; továbbá
pedig rakásik ^{meg} föl a templom vasfödel-
rete és ~~építetik~~ föl az orlopcsarvok.
3. 1869-ban ^{vegre} végertetik be a templom
külsője minden részeiben.

7 kidolgozott)

7 zására írextem magamathis-
vatottnak

7 leterő várlatol után

híntain tökéletes, tervek nem létezik
arunkivül en is az egész tanulmány-
kinyesültem, - elkészítellem a ^{számitást} ~~tervet~~
~~tervet~~ a ^{kidolgozott} ~~tervet~~ ^{megrajzoltam} ~~tervet~~
~~tervet~~ a ^{terveket} (továbbá pedig ~~tervet~~
~~tervet~~ aron változtatás ^{felajánlat} ~~tervet~~, melyeket

szilárdul ellenállnak
tehernek, írókai 1868 káru lehetne a
kupolya épités^{ése}jét folytatni. —

Érdekesség az építkezésünnel írókai el arbit
szilárdul, és emmit sem mulasztani, sőt
ulcsitain a pallas és rajzolat, hogy
a legkisebb változás történetét jelentik
be nekem; mi, amak idejében meg is történt. —

A főpárkányrat 2°-0°-6" magasságban
felszereltett September végéig. A kupo-
lyából ez évi vég munkálatai mellett
leszereltett az általam tervezett kar-
valamint az orlop szarvak hat külső
orlopainak alapja, mely munkák
mindenesetre növekedtek az alapzatok
szilárdságát. Ezenkívül pedig fogantat-
ta vitetett a délkeleti torony kipitése is. —

Ezen az 1867. évre szánt munkála-
tok befejeztével, a pallas és rajzoló
jelfelvitében megvizsgálain az épit-
ményt minden részében és meggyőződésem
jó alapozásról, mely ilyes alapot nyomára
maradt November hó végéig. —

Ar e hó 1867. November hó végén szilárdul viharok
és ezeket kísérő gyors időváltozások
következtében, mutatkoztak művészetem
alatt a legelső repedések a pillérekben,

/.

7 ar ügy figyelmese hely szem-
meltekintését határozta el.

Z nagyobbodtak

csupán 7

~~...~~, hanem ~~elhatározta a bevizit~~
és az ügy figyelmese grembetartait,
hogy jütiép ~~festőtyűnek~~ továbbra a
repedések.

Aronban^{a)} (folyó évi Jannár 7-én tar-
tott szabványos mányi ülési alkalommal,
mintán a repedések kiütönsen az említett
hatoldalon ~~felvő~~ ^{álló} pillerintetemesen] ~~terjedtek~~
mint műveletö epítés vda utasítallam,
hogy máj 1867. December 13-ikán említett
esemény ~~fölkarstasa~~ ^{szereint} ~~szellett~~, kísérték
oly tero javaslatot, melynek ^{segélyével} ~~kiütés~~ által
a kupa ^{olya} dolbjának lefordatás ^{át} ~~melkölönni~~
ki lehetne. - Ezen utasítás folytán siettem
minden részletes számitásokat megten-
ni és aron mívókat ^{hadarozni még} ~~kitatalni~~ melyek
által a vesélyt ^{nelán} ~~(elhatározni)~~ lehetne
megjegyzendőnek vélem, hogy terve-
zetem csak aron esetre vonatkozhaton,
ha a repedések is az által ^{ült} ~~phorott~~
ülepések ^{lavább nem szerződésnek} ~~nam folytatódna.~~

Számitásem és jelentésem ~~elhatározott~~
1868 évi Jannár 18-ikán ^{közül el}, aronban éppen e
napról fogva a repedések ^{oly mértékben} ~~nagy~~ (nagyob-
bodtak, hogy Jannár 22-án aron meggyő-
zősége jüvöllum, hogy a kupa ~~dobját~~

a bedőléstől másképp nem lehet meg-
 menteni, mint ha még lehetőségek ^{aronnal} ~~aronnal~~
 a lehordást ^{fük} ~~exhözöl~~. Ezen meggyőző-
 ségemet határozottan kinyilatkoztattam
 a 21-én tartott szakértő-bizottság ülés-
 ben; ^{mikor is} a bizottság ^{jobb sége} ~~magyarítása~~ ^{gyanun és}
 meggyőzősége ^{elismervén} alapszabát ^{feladása} ~~alapszabát~~
^{ruházott fel} ~~teljes~~ ^{vesztel} ~~teljes~~ hatalammal ^{hogy a} ~~hogy a~~ ^{szere} ~~szere~~
 társára (kellően intézkedjem). -

[nem házi'hatós'

1868. Január 22-én aron sajnos tapas-
 talást tettem ^{most már minden} ~~hogy~~ ^{segít egy} ~~lehetetlen~~
 is a kupa ^{olya} ~~szolgálat~~ bedőlése ~~elkerülhetetlen~~
 ártó ^{erről} ~~siettem~~ ^{tekintetes} ~~aronnal~~ ^{tenni} ~~aronnal~~ (Pest városra) ^{szolgálat}
^{szolgálat} ~~szolgálat~~ jelentést, ^{hogy} ~~hogy~~ ^{mintaim}
 a ^{szolgálat} ~~szolgálat~~ ^{szolgálat} ~~szolgálat~~ ^{szolgálat} ~~szolgálat~~ ^{szolgálat} ~~szolgálat~~
 a kupa ^{olya} ~~szolgálat~~ bedőlését, ^{szolgálat} ~~szolgálat~~ ^{szolgálat} ~~szolgálat~~
 & ^{szolgálat} ~~szolgálat~~ ^{szolgálat} ~~szolgálat~~ ^{szolgálat} ~~szolgálat~~ ^{szolgálat} ~~szolgálat~~
 emberileg ^{szolgálat} ~~szolgálat~~ ^{szolgálat} ~~szolgálat~~ ^{szolgálat} ~~szolgálat~~ ^{szolgálat} ~~szolgálat~~
 & ^{szolgálat} ~~szolgálat~~ ^{szolgálat} ~~szolgálat~~ ^{szolgálat} ~~szolgálat~~ ^{szolgálat} ~~szolgálat~~
 a tekintetes főkapitányiág által az
 epítvány ^{szolgálat} ~~szolgálat~~ ^{szolgálat} ~~szolgálat~~ ^{szolgálat} ~~szolgálat~~ ^{szolgálat} ~~szolgálat~~
^{szolgálat} ~~szolgálat~~ ^{szolgálat} ~~szolgálat~~ ^{szolgálat} ~~szolgálat~~ ^{szolgálat} ~~szolgálat~~

[részenek behullása

fekei pillér ^{szolgálat} ~~szolgálat~~ ^{szolgálat} ~~szolgálat~~ ^{szolgálat} ~~szolgálat~~ ^{szolgálat} ~~szolgálat~~
^{szolgálat} ~~szolgálat~~ ^{szolgálat} ~~szolgálat~~ ^{szolgálat} ~~szolgálat~~ ^{szolgálat} ~~szolgálat~~
 anyag ^{szolgálat} ~~szolgálat~~ ^{szolgálat} ~~szolgálat~~ ^{szolgálat} ~~szolgálat~~ ^{szolgálat} ~~szolgálat~~
 hogy 3 óra és 10 perckor ^{szolgálat} ~~szolgálat~~ ^{szolgálat} ~~szolgálat~~ ^{szolgálat} ~~szolgálat~~ ^{szolgálat} ~~szolgálat~~

[kell vala áltnia egyenletes vál-
 foralban
 [magasságának kellett volna
 lenni

A hordképesség szempontjából

és tegla falból, mely ^{előbbinél} magasság
 mindig ^{jobb} ~~szükséges~~ három tégla ~~tanulmányt~~ ^{tanulmányt} ~~valamint~~
~~egy más felület.~~ De mintán ^{nincs enek} ~~sem~~
 mindig táblás kövek rendelkezés ^{re} ~~alatt~~,
 azint ~~tehát~~ a hőmívés nem képes
 a falat rétegeit mindig vízszintes
 irányban tökéletesen kiegyenlítani,
 hanem ~~mintán~~ ~~nehéz~~ ~~formátlan~~ ~~köve~~
~~nem bíró~~ ~~kövek~~ ~~köveit~~
~~való~~ ~~köz~~ ~~elő~~, ~~melyek~~ ~~semmi~~ ~~felvő~~
~~síkat~~ ~~nem~~ ~~bír~~ ~~nak~~, ~~következő~~ ~~hagy~~ ~~eset~~
~~a~~ ~~rendes~~ ~~réteget~~ ~~bárhány~~ ~~is~~ ~~kinire~~
~~ritik~~ ~~a~~ ~~hőmívés~~ ~~hagy~~ ~~tégla~~ ~~val~~ ~~egy~~ ~~en~~ ~~lité~~
 ki ~~a~~ ~~magas~~ ~~latot~~.

De ^{Salatt} ~~sem~~ ^{mo} ^{va} ^{pallos} ^{mo} ^{vetani} ^{jelentési}
^{jel} ^{és} ^{sában}
 szűk a pillérek ^{fal} ^{szében} ^{is} ^{talált}
 alkalmas ^{körül} ^{meny}
~~használatot~~, mely ^{sem} ^{mi} ^{kip} ^{sem}
^{Ad}
 segíthet elő az egyenlítés ^{re} ~~pedest~~.

- Ezekből ^{az} ~~tehát~~ következik:
1. Hogy a pillérekben használt nagyobb
 anyag a keményebb által ^{off} ^{helyéből} ^{itt-ott} ~~is~~ ~~ki~~ ~~mordol~~ ~~latat~~ ~~helyéből~~. -
 2. Hogy az ity módon elkészített pillérek
 nál a külső tegla burkolat ^{ra} ^{ra} ^{ra} ~~szá~~
 mitani nem lehetett, mintán ^{következés} ^{is}
^{ard} ^{mutatta}
~~tanúsította~~, hogy a burkolat elvult ~~valamint~~
~~az~~ ~~a~~ ~~belső~~ ~~fal~~ ~~tól~~, ^a ^{valva} ^{mi} ^{által} ^a ^{pillérek}

H. mint már említém való-
színűleg

7 tőrek képviselőjét

tróni lehetett.

F. már is a pillérekben

megengedett volna

7 minden egyéb tekintet-
ben

2. A munka kivételének ideje
és módja.

resznyivel
alapitkya $\frac{1}{4}$ ~~mind~~ (kifebbedett). —

E ~~szint~~ ~~közvetlen~~ így tehát:

A pillérek alapitkya kisebb lett $\frac{1}{4}$ részül,
araz $91872 \square$ ^{hivelyfe} ~~szint~~ ^{apart.}

hinta (azaz ^{pedig} ~~hő~~ is ^{vegyült} ~~feltételek~~ ^{minimál}

a ~~vegyes~~ ~~száraz~~, az előbbi ~~száraz~~ ^{száraz} ~~száraz~~

használ 2.44 Coefficiens ^{egyfőlebb} helyett ~~csak~~

2.2 ^{halunk} ~~öt~~ ^{használat}, mint ~~araz~~ ^{használat}, melyet

10 ~~száraz~~ ^{száraz} ~~száraz~~ ^{száraz} ~~száraz~~ ^{száraz}

egy \square ^{hivelyfe}. ^{Felül} ~~Ezen~~ ^{esetben}

mint a ~~négy~~ ^{öt} ~~pillér~~ ^{száraz} ~~(képes~~ ^{elmondani}

10 ~~száraz~~ ^{száraz} ~~száraz~~ ^{száraz}

$$91872 \times 2.2 = 202.118.4 \text{ márcát. —}$$

hinta ~~araz~~ ^{araz} ~~araz~~ ^{araz} ~~araz~~ ^{araz}

~~száraz~~ ^{száraz} ~~száraz~~ ^{száraz} ~~száraz~~ ^{száraz}

száraz ~~több~~ ^{több} ~~volt~~ ^{volt} ~~száraz~~ ^{száraz} ~~száraz~~ ^{száraz}

száraz ~~több~~ ^{több} ~~volt~~ ^{volt} ~~száraz~~ ^{száraz} ~~száraz~~ ^{száraz}

száraz ~~több~~ ^{több} ~~volt~~ ^{volt} ~~száraz~~ ^{száraz} ~~száraz~~ ^{száraz}

száraz ~~több~~ ^{több} ~~volt~~ ^{volt} ~~száraz~~ ^{száraz} ~~száraz~~ ^{száraz}

száraz ~~több~~ ^{több} ~~volt~~ ^{volt} ~~száraz~~ ^{száraz} ~~száraz~~ ^{száraz}

száraz ~~több~~ ^{több} ~~volt~~ ^{volt} ~~száraz~~ ^{száraz} ~~száraz~~ ^{száraz}

száraz ~~több~~ ^{több} ~~volt~~ ^{volt} ~~száraz~~ ^{száraz} ~~száraz~~ ^{száraz}

száraz ~~több~~ ^{több} ~~volt~~ ^{volt} ~~száraz~~ ^{száraz} ~~száraz~~ ^{száraz}

száraz ~~több~~ ^{több} ~~volt~~ ^{volt} ~~száraz~~ ^{száraz} ~~száraz~~ ^{száraz}

száraz ~~több~~ ^{több} ~~volt~~ ^{volt} ~~száraz~~ ^{száraz} ~~száraz~~ ^{száraz}

száraz ~~több~~ ^{több} ~~volt~~ ^{volt} ~~száraz~~ ^{száraz} ~~száraz~~ ^{száraz}

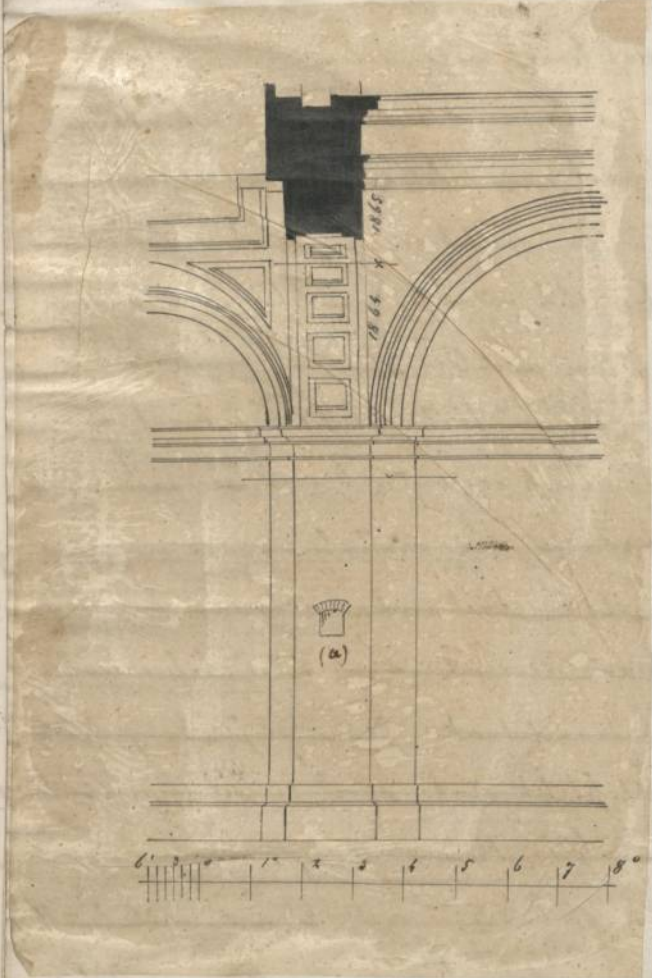
száraz ~~több~~ ^{több} ~~volt~~ ^{volt} ~~száraz~~ ^{száraz} ~~száraz~~ ^{száraz}

száraz ~~több~~ ^{több} ~~volt~~ ^{volt} ~~száraz~~ ^{száraz} ~~száraz~~ ^{száraz}

száraz ~~több~~ ^{több} ~~volt~~ ^{volt} ~~száraz~~ ^{száraz} ~~száraz~~ ^{száraz}

száraz ~~több~~ ^{több} ~~volt~~ ^{volt} ~~száraz~~ ^{száraz} ~~száraz~~ ^{száraz}

száraz ~~több~~ ^{több} ~~volt~~ ^{volt} ~~száraz~~ ^{száraz} ~~száraz~~ ^{száraz}

volt),
 (erőközponttal, hogy az átmenet a négy,
 szögűl a körbe (litesívek, ^{alakba} ^{-a} ^{csatlakozás} melyek)
 jövedig),
 a ma is szennvedő pillérek vegyes falra
 tára diagonális nyomatok által a leges,
 leghatványosabb, gyakoroldák,
 szelb. helyőrajt. ~~szelb.~~
 A pillérek ^{ben lévő} ~~alkalmassá~~ 4 hordközeg^(a)
 melyek mellett a vas kapocs is fektelve
 voltak ^{stüntén} ^{némileg} előmozdithatták (a baloldali pillér
 gyöngyfejét, miként az ^{padok}
~~nyomlást~~, mint a vas ~~kapocs~~ hajlásából
 következtetni lehet. —

Az építész a reálított építményt
 kétvel és hajlással kezelje és annak
 tökéletes tanulmányozására irány-
 ra) ^{igyekezett} ^{művelni}, mondhadnók
 magát, ~~egy~~ ^{egy} ~~hogy~~ ^{mondani} ~~lehessen~~
 egygyé ~~szűke~~ ^{formá}. ^{mi}
~~minden~~ ^{egy} ~~képe~~ ^{annak} ~~éren~~ ^{lelő}
^{érte}
 közelem (nó veteti a ~~gondolatot~~
 a mű irányában, ^{gondolatot} ^{ugy} ^{hogy} a legkisebb
 hibán is, ^{mi} ^{nedán} ^{fétre} ^{jön}
~~valóság~~ ^{következtében}, ^{lelkese}
~~oda~~ ^{irányul} ^{minden} ^{erővel} ^{regittem}.
^{er}
^{er} ^{egy} ^{volt} ^{velem} ^{is}; mert minden
 1867 Novemberben, az első repedés^{ket}
^{vevém}
~~vevém~~ ^{erőre} (a pillérek, — első gondola-
^{kom} ^{is} ^{hogy} ^{különösen})
~~vevém~~ ^{far} ^{volt}: ^{ha} ^{nagyobb} ^{szűke} ^a
^{nagyobb} ^{szűke} ^{nának}. ^{er}
~~repedések~~ ^{szűke} ^{szűke} ^{kell} ^{hogy} ^a
~~pillérek~~ ^{szűke} ^{szűke} ^{szűke}.
 Paról kellem gondoskodni: hogy
 a pillérek sérültől megszabadul-
 duljanak.

Aronban ^{mélyebb} ~~fontol~~ megfontolás utáni
 kidurrult, hogy ez nem oly könnyen
 eszközölhető, mintán sok - nagyon
 sok idő, és kísérletek szükségesek ^{correláció} nélkül,
 s még, sem volna bizonyos ^{hely} Kellő
 és ^{akkor} ~~szükség~~ ^{szükség} (siker. Tehát
 tehát),
 Nem maradt más hátra, mind az
 1867 évi December 13 kán hozott birótt.
 májusi határozat ^{széles cselekedni azaz} ~~tt~~ ^{széles} ~~határozat~~ - (várni
 és ~~széles~~ ügyelni.

|| nem lehetett volna szó
 veszélyről

Ezen eljárás tökéletesen igazolt,
 mert azon esetben, ha a repedések nem
 nagyobbok ^{vala} ~~akkor~~ ^{akkor} ~~akkor~~
 nagybbok ^{akkor} ~~akkor~~ ^{akkor} ~~akkor~~ ^{akkor} ~~akkor~~
~~fény~~ - ellenben ^{kezd} ~~kezd~~ ^{kezd} ~~kezd~~ ^{kezd} ~~kezd~~
^{romlás} ~~romlás~~ ^{romlás} ~~romlás~~ ^{romlás} ~~romlás~~
 falakat ^{romlás} ~~romlás~~ ^{romlás} ~~romlás~~ ^{romlás} ~~romlás~~
 volna be). ^{volna} ~~volna~~ ^{volna} ~~volna ^{volna} ~~volna~~
 hogy az idő nem telne ^{ki} ~~ki~~ ^{ki} ~~ki ^{ki} ~~ki~~
 és veszélyes telis nélkül lehetett volna a
 támasztási munkákat végreni; - ^{mint} ~~mint~~ ^{mint} ~~mint ^{mint} ~~mint~~
~~akkor~~ a tényleg is ^{szükség} ~~szükség~~ ^{szükség} ~~szükség ^{szükség} ~~szükség~~.~~~~~~~~

— s ez okoskodás helyességét
 utóbb

Mikor ~~1867~~ ¹⁸⁶⁸ is miképp lehetett volna ~~1867~~
 Decembertől ¹⁸⁶⁸ ~~1867~~ ¹⁸⁶⁸ ~~1867~~ ¹⁸⁶⁸ ~~1867~~
 40 napi időben, ^{kör alatt} ~~kör alatt~~ ^{kör alatt} ~~kör alatt ^{kör alatt} ~~kör alatt~~
 magas támaszokat oly terjedelemben
 létesíteni ^{mint} ~~mint~~ ^{mint} ~~mint ^{mint} ~~mint~~
 a négy ikeretet terhelő 276.500 márcsi.
 hoz képest?~~~~

Hogy történetet volna az a nélkül

~~hogy a szenvedő pillér ^{nek} se lehet~~
~~meg inkább meg, és nélkül~~
~~vala meg töltés is (gyengítés), mely~~
esetben a ^{válság} ~~hatás~~ csak előbb
elősegítve ^{közhatalma}
~~maradhatott~~, és sok emberélet ~~elcsúsz~~
~~lett?~~
volna.

^{olya}
A kupolák bedőlése gyávas és
szomorú ~~esemény~~, de ^{hát az adunk} ~~szent meg~~
~~hívás~~ ^{hívás} ~~hívás~~ ^{Tatárak}, hogy nagy ment
vigbe, a nagy történet.

¶ A köbbször említett kalotzai
nyugati pillérén, ~~ma is csak~~
miként az a válság után Su-
Domásomra jutott, már exelott
3 évvel kelemes javítások en-
körültették.

¶ Amint bár éppen csak az esemény
után tudomásomra jutott, a nyugati
pillérén halon, már 3 év előtt tetemes
javítások ~~erőköltettek~~. Az átvitelnél,
^{azonban}
(valamint a főpárkányzat fölrakása
is, ^{párkányzat pedig}
után) mely (25000 maraszt képvisel,
^{épen állottak})
valtoratlanul ~~maraszt~~ a pillérek.

A bedőlés után a két oldali pillér
elegendő erőnek bironyítva, be-
ment a bedőlés, és az ismeretek ^{berostadását} ~~törést~~
elbirták és ^{kiállítását} ~~alra marasztak~~. ⁷ Ha
a másik peltó is némileg nagy lett
volna - és behőpethetik ^{kerülő} ~~szepen~~
csitlység, minyenesetre sok emberélet
vesztet volna el.

^{Minyenesetre azonban}
Eztalány maraszt előttem az: hogy
a 3 év előtt történt javítások ~~törést~~.

7 Képzelmű ^{azonban} most hogy a miánk
két pillér is így szerkesztű, s a
~~haha~~ válság csak később, talán
^{a sanyalón}
~~se~~ ^{elkeszülte} után kővelkerít-
be! A gondolat is vért fagyfaló!

7 mintán rosszat nem kétéler.
hete k föl róla, mert

^{után}
~~hatalom~~ Hild építés nem gondolt
veszélyre, ^{halál} ~~his nem sejtetem azt mert~~
elég becsületes ember volt (hogy halál
ügyén ne nyilatkozott volna). -

De miéit nem tudvaithattam én
annak idejében) - ^{tett}
(Körülményesen a javulások ^{fallat?}

^{apó}
Vegre bátorhódom meg követ.
keröket megjegyezni:

Ar építés ^{kerék fölött} gyakorolt rövid ideji
veszélytém olyan volt, hogy nyugvóiban
tekintek arra vissza [mintán ha meg,
egyere keröktül memék rajta, csak
nyug és nem más képs járhatniék el]

[s jó lelkiismerettel mond-
hatom hogy

[mint a nagy elö irben ^{cselékertem.} jártam
el

Allásom elfoglalásán utais (visszaváltam
mindent meg), mivel némely sejtelmek örölem.
^{ingny kerövel}
lettek benem, ^{ar} ~~ar~~ (állítottam fel; ~~ar~~
^{ar} ~~ar~~ szerint jártam el; mert mindön
^{ar} ~~ar~~ 1864 re sránt munkák
befejeztettek - szemlélttem és szemlélttettem
A (veszély elö jelenfil jelentettem. ^{st tettem.}
Mintán aronban a veszély nagyobbodott.
ipár kövtem ^{segíteni} segítségét keröni, - a halas-
^{saig} ~~trófa~~ elött pedig ^{ügyeltem} ~~ar~~ ^{vál-}
^{legelőbb} ~~ar~~ ^{esék?} ~~ar~~ ^{aldooratül.}
hogy ember élet nem ~~ar~~

I czennel van szexenesem, a minden
rendelkezésemre állott adatok pontos
föthasználásával ízeállított je-
lentésemet aláíratósan előterjesz-
tem.

~~Midőn ehezem igazkoddam, rendel-
kezésemre állott adatok felhasználá-
sá mellett, megtörténtek feladatomnak
megfelelő, liatorokdolom jelentésemet
aláíratósan előterjesztem.~~

B
A Tekintetes Szóttmány

Pesten 1868. Februar 14-én

aláíratos szolgálja

Ublékiklop
Gisep R

Es wird in dieser Beschreibung yläw. b.
würdigen Taten mangeln.

Im Herbst des Jahres 1851 wurde
zur Aufhebung verfaßten i. g. m. d. a.
mit dem ~~Vertrag~~ des Luigle typ
baysenan, worauf die Aufhebung
der Fundamente stattfand. Die Tiefe
der Fundamente ist verschieden, das
wird im ~~Allyman~~ bis auf eine
feinkörnige Kottel Lage m. d. g. g.
y. d. a. Im Fortschritt des
Luigle typ liegt zu oberst eine 9-10 Fuß
mächtige Lage ungeschichteter und unge-
pflanzter ~~Wasser~~, dann folgt eine
Kofte grobkörnigen Kottel, mit Lehm
und Sandsteinen durchsetzt, in einer
Mächtigkeit von 5-6 Fuß, - und ist ein
sehr feine compacte Kottel, in welcher
mit einer Tiefe von 6-7 Fuß die Hor-
gründe der Fundamente yläw. b. m. d. a.

+ die Tiefe dieser Fundamente
ist ~~sehr~~ verschieden, das ist das
alle auf diese compacte Kottel
ganz, die sich als vorzüglich
fundament sollen ansehn

Im Herbst des Jahres 1853
wurden ⁱⁿ ~~einige~~ ^{einige} Fundamente des
L. Basilica mit Aufhebung der 4 Grundpfei-
lan, jenen des nordwestlichen der
beiden östlichen Thürme der südlichen
säuligen Kathedrale. Der Aufhebungsweg
er, bis zur Fußbodenseite der Kirche
vollendet.

Die Fundamente der 4 Grundpfeiler
wurden im Oktober 1854.

Über den zeitlichen Fortschritt
des Baues vom Jahre 1854 bis 1860

F soll folge nach aus Män
 fliste Wein, und Zingel,
 der so sorgfältig gemindert
 waren, die Wein so in
 minuter gefügt, die drüben
 alle mit Zingel und ge-
 zwickel, der Mostal von
 jungen Gibe, der nun mit
 Kupferzeit ~~und~~ auf selb-
 dem Wein. - +

Trigt / die unter Aufsicht H. W. Späts
 des größten Theils des Leibes unversehrt
 waren. / ~~Fan zu folgen die Pfeiler genau
 mit neuesten Wein und Zingel auf so
 sorgfältig gemindert, die Wein so unversehrt
 unter gegußt, die Leiben alle mit Zingel
 und gezwickel, und der Mostal von so
 jungen Gibe waren, daß man mit
 aller Kupferzeit auf dieselben keinen
 können~~ +

Obwohl die so anfangs zu se-
 ren war, so kamte es darauf sehr weit
 genug nachzuweisen, und vorzüglich das die
 Kaufung. -

die ganze Belastung machte die
 4 ^{Kügel} ~~Speisen~~ ^{Speisen} der Luftschleuder ^{Speisen}
 nach dem Vollausschlag davon fallen;
 wenn man die Kügel, Kupfer, die
 Alathung, Gemälde ^{festig}, - der Wind-
 und Versuchszeit sorgfältig angesetzt sind
 beträgt 303 269:00 Zentner.

alt ^{festig} ~~und~~ ^{festig} ~~und~~ ^{festig}
~~und~~ ^{festig} ~~und~~ ^{festig}
~~und~~ ^{festig} ~~und~~ ^{festig}

die Belastung bei der unter
 dem Anhalt H. W. Späts der Kügel
 und nun 27°-1'-0" und nach Öffnung
 der nun dampfbar nachweislichen Gp.
 sinkt nun 2°-0'-6" Höhe, - also bei
 einem Höhe von 29°-1'-6" beträgt
 276 560:70 Zentner.

die Gemälde sind die 4 ^{Kügel}
 Speisen beträgt 32 328 □ Zoll, also
 die Gemälde aller 4 Speisen
 zusammen 32 328 x 4 = 129 312 □ Zoll.

Betrachtet man den Pfeiler in
 seiner Masse als Körper, durch
 Gürtel und Hobel in Glaspyramide
 resultirt, so kann die Belastung
 auf denselben nur faktisch mit
 Gewicht werden, demnach die Beauf-
 mung der Tragfähigkeit derselben nur
 hauptsächlich der nicht mit dem Festig-
 keit erfolgen. — E

F Die Coefficienten für die
 durch Festigkeit, bei der Ge-
 mischten Mauerwerk der
 Pfeiler ~~aber~~ zu sein
 einseitig, d. h. einseitig
 festgesetzt, daher die Be-
 mung zu sein kommen

~~Die durch Aufhebung der Belastung
 coefficient nicht gefunden werden kann
 bei dem einseitigen Belastungszustand
 bei der Bemessung angewendet
 werden. —~~

der Pfeiler der St. Peters Kirche
 in Rom: die größte Höhe ~~der Pfeiler~~
 werden in folgender Weise ~~gemessen~~
 an Monumenten festgestellt, die Bela-
 stung ist ebenfalls auf einen Quadrat-
 fuß der Pfeiler Grundfläche mit
 10 Fußer Bisanzait 352.5 Ztr, d. h.
 auf 10 Zoll 2.44 Ztr. —

Mit Annahme der Coefficienten
 coefficienten stellt sich heraus, daß die
 die 4 Pfeiler der Loggia ~~der~~
~~Loggia~~ mit einer Gesamt Grund-
 fläche von 1293120 Zoll mit 10 Fußer

Bisanzait $1293120 \times 2.44 = 315521.28$ Ztr

d. h. ~~315521.28~~ Ztr, mit man auf
 d. h. auf ~~12252.28~~ Zentner stellen
 verfahren können, wenn die 10 Fußer
 Bisanzait zu deklarieren —

die Messung wegen davon, daß
 eine Öffnung der bereits vorhande-
 nten Pfeile die 4 ^{gegen} Pfeile
 über die Wirkung festzustellen fakti-
 schen Belastung nach $315 \cdot 28 - 27656070 =$
 3896058
~~= 3907059~~ gestützt mit 10fachen Versu-
 ch mit Trauer rüsteten, ~~was so gut~~
~~gemacht war, wie man sich beif.~~
 tete. wenn die Messung so
 so vorzüglich aus als man
 sich beifste hätte.

Nach dem ~~ersten~~ ^{zweiten} Messung gefa-
 hen, sollte ich folgenden Program-
 mien:

1. Im Jahre 1867 soll ^{bleib} man
 zunächst Josef Hilt bereits
 vorgehabene, mit dem Klapp-
 schen gearbeitete Gürtelpfeile
 der Kugelbohrer mit $2^{\circ} 0' 6''$
 Größe hergestellt und damit den Kugel-
 bohren für diese Größe ^F zu beschließen
 und beabsichtigen zu können, ob die
 Pfeile die ich nicht konnte, deren
 Öffnung ich nicht beizubringen - der
 Pfeile müßten sein und nach möglichem
 den Luft zuordnen.

2. Bleiben die Pfeile künftighin mit
 unverändert - so soll im Jahre 1868
 der Kugelbohrer weiter verbessert, ~~und~~
 u. z. die nach dem Hilt gearbeitete $2^{\circ} 5'$
 sose Allique und die Kugel müßten,
 diese eingeleitet, und man müßte die
 rippen dieser hergestellt und zugleich
 der Porticus müßten werden.

F abgepfiffen wurde D

3. Im Jahre 1869 über das Obere
in allen Spielern ganz zu vollenden.

da keine vollständigen Pläne
vorhanden waren, ist ~~das~~ ^{an zugehen bei} ~~Georg~~ ^{aus}
ganzlich ~~unter~~ ^{erfolgreich} ~~geblieben~~ ^{missglückt}, so ließ
ich ~~den~~ ^{die} ~~Pläne~~ ^{Pläne} ~~von~~ ^{von} ~~heraus~~ ^{heraus}
~~geben~~ ^{geben} ~~den~~ ^{den} ~~Ordnungsplan~~ ^{Ordnungsplan} ~~und~~ ^{und} ~~andere~~ ^{andere}

F. Aufgegeben sind die
vorhandenen einzeln ~~blieben~~
die ~~Pläne~~ ^{Pläne} ~~und~~

F. zu kommen. —

des ~~Ordnungsplan~~ ^{Ordnungsplan} ~~und~~ ^{und} ~~andere~~ ^{andere}
für die ~~Ordnungsplan~~ ^{Ordnungsplan} ~~und~~ ^{und} ~~andere~~ ^{andere}
ist in ~~Ordnungsplan~~ ^{Ordnungsplan} ~~und~~ ^{und} ~~andere~~ ^{andere}
mit ~~den~~ ^{den} ~~Plänen~~ ^{Plänen} ~~dem~~ ^{dem} ~~Obere~~ ^{Obere}
Magistrat ~~unter~~ ^{unter} ~~gebracht~~ ^{gebracht} ~~werden~~ ^{werden} ~~konnte~~ ^{konnte} ~~werden~~ ^{werden}

~~Ordnungsplan~~ ^{Ordnungsplan} ~~und~~ ^{und} ~~andere~~ ^{andere}
die ~~Ordnungsplan~~ ^{Ordnungsplan} ~~und~~ ^{und} ~~andere~~ ^{andere}
sind ~~den~~ ^{den} ~~Ordnungsplan~~ ^{Ordnungsplan} ~~und~~ ^{und} ~~andere~~ ^{andere}
ganzlich ~~unter~~ ^{unter} ~~geblieben~~ ^{geblieben} ~~und~~ ^{und} ~~andere~~ ^{andere}
können ~~werden~~ ^{werden} ~~konnte~~ ^{konnte} ~~werden~~ ^{werden}

Im Jahr 1867 sind ~~fest~~ ^{fest} ~~gesetzt~~ ^{gesetzt}
am 8ten Juli 1867 ~~abgeschlossen~~ ^{abgeschlossen} ~~die~~ ^{die} ~~Ordnungsplan~~ ^{Ordnungsplan} ~~und~~ ^{und} ~~andere~~ ^{andere}
sind ~~den~~ ^{den} ~~Ordnungsplan~~ ^{Ordnungsplan} ~~und~~ ^{und} ~~andere~~ ^{andere}
sind ~~den~~ ^{den} ~~Ordnungsplan~~ ^{Ordnungsplan} ~~und~~ ^{und} ~~andere~~ ^{andere}
sind ~~den~~ ^{den} ~~Ordnungsplan~~ ^{Ordnungsplan} ~~und~~ ^{und} ~~andere~~ ^{andere}

als ~~ich~~ ^{ich} ~~für~~ ^{für} ~~das~~ ^{das} ~~Jahr~~ ^{Jahr} ~~1867~~ ¹⁸⁶⁷ ~~mit~~ ^{mit}
das ~~den~~ ^{den} ~~Ordnungsplan~~ ^{Ordnungsplan} ~~und~~ ^{und} ~~andere~~ ^{andere}
ganzlich ~~unter~~ ^{unter} ~~geblieben~~ ^{geblieben} ~~und~~ ^{und} ~~andere~~ ^{andere}
in ~~Ordnungsplan~~ ^{Ordnungsplan} ~~und~~ ^{und} ~~andere~~ ^{andere}
sind ~~den~~ ^{den} ~~Ordnungsplan~~ ^{Ordnungsplan} ~~und~~ ^{und} ~~andere~~ ^{andere}

~~und~~ ^{und} ~~den~~ ^{den} ~~Ordnungsplan~~ ^{Ordnungsplan} ~~und~~ ^{und} ~~andere~~ ^{andere}
sind ~~den~~ ^{den} ~~Ordnungsplan~~ ^{Ordnungsplan} ~~und~~ ^{und} ~~andere~~ ^{andere}
sind ~~den~~ ^{den} ~~Ordnungsplan~~ ^{Ordnungsplan} ~~und~~ ^{und} ~~andere~~ ^{andere}
sind ~~den~~ ^{den} ~~Ordnungsplan~~ ^{Ordnungsplan} ~~und~~ ^{und} ~~andere~~ ^{andere}
sind ~~den~~ ^{den} ~~Ordnungsplan~~ ^{Ordnungsplan} ~~und~~ ^{und} ~~andere~~ ^{andere}

~~Ordnungsplan~~ ^{Ordnungsplan} ~~und~~ ^{und} ~~andere~~ ^{andere}
sind ~~den~~ ^{den} ~~Ordnungsplan~~ ^{Ordnungsplan} ~~und~~ ^{und} ~~andere~~ ^{andere}
sind ~~den~~ ^{den} ~~Ordnungsplan~~ ^{Ordnungsplan} ~~und~~ ^{und} ~~andere~~ ^{andere}
sind ~~den~~ ^{den} ~~Ordnungsplan~~ ^{Ordnungsplan} ~~und~~ ^{und} ~~andere~~ ^{andere}

~~hierin~~ ~~die~~ ~~Rüggelbau~~ ~~beschrieben~~
~~worden.~~ —

Genossat bei meinen Leuten immer
mit Absicht vorzunehmen, muss ich mir
für besondern Dank, gelassen nicht
zu danken, ~~und~~ ^{am} meine
Ordnung der Police und Zinsbau
nehmen, — täglich nach zu sehen mit
den geringsten Veränderungen
zu machen, — muss ~~ich~~ ~~für~~ ~~den~~ ~~selben~~
antworten. —

Die Aufstellung der 20-0-6" hohen
Zugspindel wurde bei fester
Verankerung. Mithin der Fundament
der Rüggel für das Jahr 1867, wurden
die Fundamente das nun mir zu
gehörten neuen Chores, mit die Fundam.
mentenwänden der 2ten Tür der Höhe
des Quaders untersucht; welche bei
der Arbeiten die Fundamente mir
mussachten. Außer diesen wurden
die feststehende Spindel in Angriff genommen.
—

Nach Abklärung dieser für das
Jahr 1867 zugehörten Arbeiten unter
richte ich mit der Police und Zinsbau
die Ringe in allen Teilen, ~~folgende~~
jedoch keine Veränderungen mehrgemacht.
muss ~~mit~~ dieser Zustand ^{bleibt} aber
gleich bei fester Verankerung 1867. —

In Folge der fester November nat.
Stundenen festigen Klönnen mit diese
begleitenden glücklichen Mitteilungen von
denen, zeigte sich unter meiner
Leitung ~~bei~~ ~~den~~ ~~den~~ ~~den~~ ~~den~~
die ersten Risse, besondert aber an

~~Die~~ ~~angeforderte~~ ~~Bestätigung~~ ~~nicht~~ ~~erfolgt~~

Das beim Grenzregiment links stehende
 der Pfeiler also zu einem neuen
 August dieser Riffel über zu setzen
 muß, ~~da~~ daß Gefüge vorhanden sein
 trotz der unvollständigen Bearbeitung müßte
 ist Zweifel gegen, ob der Tragfähigkeit
 der Pfeiler, — ob der Richtigkeit und
Mauermassigkeit der Querschnitte
 macht mir hier bezüglich der Solidität
 der neuen Zusammenfügung des Mauer-
 werks geneigt werden. Erst dann
 ist dem der Pfeiler müßte ist klar,
 daß die Zugkraft nach der Einwirkung
 der Pfeiler mit dem Neuen nicht mehr
 in Zusammenhang ist, und dieser Umfang
 muß bestimmt werden müßte
 ist müßte bestimmen ob nicht in dem neuen
~~mit~~ neuesten Verfahren und Zugkraft
 bestehende geneigte Mauerwerk nicht
 nicht nicht einige Nein darüber
 bestanden, nur die Tragfähigkeit
 der Pfeiler ganz in Frage stellt.
 dieses alles unmöglich bestimmen
 ist nicht nur den 15ten 1867 bei
 dem höchsten Magistrate in Frankfurt
~~den~~ ~~besten~~ ~~Angen~~ ~~gegenüber~~ ~~und~~ ~~gegenüber~~
 um die Bestimmung eines neuen Verf-
maßes bestimmte Commissar —
~~angefordert~~ als Commissar der
Verfassung bestimmte unter dem 15ten
1867 den 15ten 1867 an dem Herrn Holla,
glückte aber nicht zu erlangen
~~die~~ ~~keine~~ ~~Gefüge~~ ~~vor~~ ~~zu~~ ~~kommen~~,
keine Gefüge vor zu kommen,
bestimmte nicht mehr ab geändert,
 und geneigt bestimmte zu lassen —

~~Die~~
den 7ten Januar 1868, durchgefallenen
Verkaufsstücklicher - Commission's Sitzung
die Risse besonders den den am 13ten
den links liegenden Pfeilen sich
bedeutend vergrößert gezeigt, nicht
ist als bei letzterem Entwurf beif.
Sowohl mit zu Grundlegung meiner
beruht den 13ten abgelehnt 1867 am 13ten
den Ideen, - ein Projekt zu verfassen,
durch dessen Ausführung so möglich
meine die Abfertigung der Risse
bequem zu verfahren. - diesen
Entwürfen gewiß beruht ist mich
die alle einzelnen Verfassungen vor-
zuführen und zu bestimmen auf
welchem Ort und Weise es mir den
Gesetz befreit werden könnte. Weiter-
hin muß konnte das Projekt nicht
davon gegründet sein, daß kein
weiterer ~~Verfahren~~ der Verträge
sich auf keine Verträge mehr
stellen könnten. -

Die Verfassungen und der Bericht
vom 13ten Januar 1868 fertig, alle
geworden von diesem Tage von mir
gezeichnete sich die Risse und Verträge
davon, daß ich am 20ten Januar
zur ~~Verhandlung~~ ^{Verhandlung} gelangte, die
Rückzahlung sei mir den festung
nicht zu verfahren, ~~und~~ ^{mit} mir möglich
sei davon Abfertigung möglich vor-
zuführen.

Als man die Verhandlung ließ
ist in der Verkaufsstücklicher - Commission's
Sitzung vom 21ten Januar 1868 aufgegeben
worden. ~~Das~~ ^{und} die Mappe

die Grünschliffe der Pfeiler werden
dabei sich um $\frac{1}{4}$, betrug dann
bei allen 4 Pfeilern $91872 \square$ Zoll.

Wustan aber nicht nur nur
unvollständigerweise auf ein
Klein vermindert werden, so kann
auch das bei früherer Veranlagung
verwendete Coefficienten nun
2.44 bloß 2.2 verringern
werden, also zum Transportzeit
noch ein \square Zoll mit 10 Fuß.

Verschiebung entspricht.

In diesem Falle müssen alle 4
Pfeiler in Klammern

$91872 \times 2.2 = 202118.4$ Zentner
zu bewegen.

das aber beträgt 276570.7 Zentner
entspricht müssen, stellt sich heraus
also nur die Belastung über die
10 Fuß Verschiebung nun 74442.30
Zentner ~~entspricht~~ ^{bleibt} ~~ist~~. Über
die Verschiebung ~~nun~~ ^{bleibt} ~~nun~~ 7.3 Fuß
wenn das gesamte Moment
mit ~~entspricht~~ ^{bleibt} ~~nun~~ 7.3 Fuß
und ~~entspricht~~ ^{bleibt} ~~nun~~ 7.3 Fuß ist.

2. die Zeit und Ort der
Verschiebung.

die Verschiebung der Pfeiler
soll mit allen Transportmitteln
sein, das nur die in Klammern
Zeitintervallen, - so daß die Pfeiler
in zwei Abheiten bis zur Höhe
von 7° über den Fußboden der
Pfeiler Ende 1868 gelassen werden.

Zu fuhlen mit gutem Lustgehalt
 minden die Pfeiler zumeist mit
 Zugsaltpfeilern zu bedekt, allein diese
 Bedeckung nur nicht hinreichend um
 das Fundament des Baues mit
 Versammlung zu versichern, dazu
 kann der Frost mit seiner zerstör-
 enden Kraft, und demnach ist
 es mangelhaft nicht zu mindern man
 sollte folgen mitzutheilen, mangelhaft
 jedoch einbrücken müßten, wenn
 in dem Gemaßen nur Neudichter
 Lössstein, Ziegel und Mörstel, auf
 mangelhaftigsamkeit Tethener, Brönnen-
 toter oder Kleinkörniger Stein nur
 finden man.

Seiner Gürtel einfluß beschränkt
 auf das linke Pfeiler, der Resten
 das Fundament nur, man zieht daher
 die vertikale Einsenkung mit Einsen-
 kung der großen Gürtel mangelhaft die
 Kugel tragen sollten.

Im ganzen mindert: auf die
 Leistung bleibt zwei Längsachsen
 ungesichert, u. z. mindert zu
 die Gürtel nur a und b durch c und
 c. gesichert.

Auf Mollendung mit Beizung dieser
 mindert der Längsachse mit abfluss
 und zur Mollendung der zwei anderen Gürtel
 c d u da benutzt.

Alles diese Mollendung mindert
 natürlich der Pfeiler d um man
 ungesichert, weil er bei zur Mollendung
 der ganzen Mollendung der großen
 Pfeil und durch mit absetzt man.

nichtige

Te man mit Marignan bei
manigester Gefahr sollte stehen
können! —

3. die Construction

sein Walfen in der Construction
große die Güter. — die große
Güter haben die kleinen Kuppeln
Kuppeln Güter nicht, in
betreffend man. die. also, so
betreffend man. die. Geist in
Druckung, und die Kunst
die. man. in. Aufsicht
z. b. in. d.

Man so. die. man. Kuppel
kommen, die. hündig mit der
man. fließt die. Güter die.
Güter. man. man. an. ge. ge.
man.; und. die. große. man.
auf. die. Kuppel. die. Güter
auf. ge. ge., die. Kuppel. bl. bl.

das. man bei dieser. man
für. große. man. die. man.
sollte. man. alle. Güter. ge. ge. in.
man. man. man. ge. ge. ge.
so. man. die. man. auf. alle. 4
Kuppel. ge. ge. man. man., die
man. man. man. man. ge. ge.
man. man. man.

Man man auf in man. bei
man. das. man. man. man.,
man. bei. so. große. man. mit
man. man. man., man. die
man. so. ge. ge., das. man. man.
man. man. man. man. man.
man. man. man. man. man.
man. man. man. man. man.
man. man. man. man. man.

sein. man. man. man.
man. man. die. Güter. die. große.
man. man. man. man. die. kleinen
man. man. man. man. man. man.
man. man. man. man. man. man.
man. man. man. man. man. man.
man. man. man. man. man. man.
man. man. man. man. man. man.
man. man. man. man. man. man.
man. man. man. man. man. man.
man. man. man. man. man. man.

Man. die. man. man. man.
man., die. hündig mit man in
man. man. man. man. man. man.
man. man. man. man. man. man.
man. man. man. man. man. man.
man. man. man. man. man. man.
man. man. man. man. man. man.
man. man. man. man. man. man.
man. man. man. man. man. man.
man. man. man. man. man. man.
man. man. man. man. man. man.

deser man nicht unteres zu thun,
delt den Antragsentwurf der vom 13ten
degenbar 1867 abgehaltene Commis-
sion man Vorparatvordrigen zu befolgen,
abzuwarten und zu beobachten.

Es ist voll kommen gerechtfertigt,
denn nachher erst wenn sich die Thun-
nicht, so ist Gefahr nicht vorhanden,
ist aber das Gegentheil, so geht die
Anwendung des Reichsrechts nicht
zu thun, um noch Zeit zu finden,
mit Gefahr und ohne Gefahr die
Nötigung nachzuweisen, man hat sich
das Nachgehen bis zum fünften verlässt
hat.

Man würde es möglich gemacht in der
kurzen Thunzeit vom 13ten degenbar
1867 bis 22ten Januar 1868, also in
40 Tagen, möglich gemacht Thun-
von 16^c Lagen und so großer Ort.
deswegen nachzuweisen, man hat nicht
Lest man 276500 mal die 4 Güter
Lagen, und so groß gemacht man?

Man sollte dieses gefahren können
ohne das kranke Reich zu belei-
digen; und selbst das soll, so nicht
die Thunzeit nur nicht gemacht
und kostete Mannpulver?

Das fünfte der Thun ist ein kranke
gut, selbst ein sprachliches Thun,
und soll es dabei gut zu thun das
es so gefahren.

Mein mir auf dem fassartigen
 besetzt mir die man an leichtfertigen
 nachlässigen Pfärlar bewahrt nur 3 Tufren
 bedeutende Bruchstellen vorzuziehen
 man. Bei der 2. heraufgewandte
 und auf die Pfärlar das Jungstadium
 ist ¹²⁻¹⁶ mal so ein Luft nur 20000
 Jantur ausbricht bleiben die
 4 Pfärlar in unermesslicher

f. man wüßte ja bereits

Auf dem fassartigen zugehen ist
 die fiedliche Pfärlar stark, dann
 für haben die Nütz mit Gütern
 beim mullkommen mir der Kunde.
 Sind die 2. heraufgewandte
 sind die Nütz vergrößert, und zu
 pflegt dann ein Stück ~~aus~~
~~zu~~ ~~aus~~ ~~aus~~ ~~aus~~

a. so wird es ein Opfer sein

+ Aufsicht Hilt man

Nütz bleibt es mir das auf
 der nur 3 Tufren vorzuziehen
 Temperatur ⁺ kann Gasen durch
 dann ist kann mir nicht danken
 das es alt fframmend mir es
 es man, nicht auf jedem Tufren
 beide dem auf ein fframmend gewandt
 fframmend

Oben man für man mir das
 nicht in fframmend mit gefüllt? —

Zum Nütz bei ist so fframmend
 auf folgendes zu harrschen:

Mein Wunsch bei der künftigen
Leitung des Vereins war, dass
ich mit möglichem Gewinn zu
erhalten, und sollte ich noch einmal die
Dienstreise, so könnte ich mir
so und nicht anders verfahren.

+ der Malleschung

Bei Austritt meiner Halle habe
ich alles untersucht, und wird mir
bedauerlich auffallen, weshalb ich
mein Programm nicht mehr
ich beibehalte, das westlich für
1867 bestimmten Oktober beabsich-
te ich und ließ beabsichtigen. Leider
dem ersten Jahre der Halle
musste ich zurückgehen. Aber ich bin
dieser Meinung, dass ich nicht
abgegeben, vor der Katastrophe
über mich hinweg bedacht
das kein Mensch haben zum
Opfer fallen. —

~~Dem Verein erlaube ich, auf
Grund der mir abzugethanen
gesamten Arbeit meines
Lebens für mich selbst zu
unterhalten. —~~

Pest März 1868.

KOVÁRCSI
LEVÉLTÁR

Tekintetes Bizottmány!

reáreie

Tekintetes Tanács!

A Nagy méltóságú magyar királyi val-
lás és közoktatási Minisztérium f.é. Február
7-én 1841 szám alatt hely^{magas} rendeletére f.é. 4225
szám alatti Tanács határozatnak megfelelő-
leg van szerencsém a lipótvárosi ^{basilika} ~~kupolája~~
templom építkezéséről szóló műszaki jelentés
semel ^{aláíráttal} ~~előterjeszteni.~~ *)

Boldogult Fild József építész a lipót-
városi templom első tervét 1846-ban készítette,
arokban ezen terv, - ámbar szeptimétertől
valóságos szeptiméterekkel, műszakilag pedig
tökéletes szerkezettel díszíthető, - nem
jött ki hivatalra, hanem az alaprajz meglá-
tásával egy új terv készült, mely szerint
a most épülő felben lévő basilika építme-
nye vételez fogantatta. - Arokban hogy
mely okból történt a változás, valamint
hogy mikor és miért történtek az építkezés
folyama alatt egyéb ellátások, azt kipu-
tolni nem valék képes, mintán erre vonat-
kozó hiteles adatokat nem szerebhettem.

Az építmény alapjainak ásatása
1851-ki őzben vette kezdetét. Az alapok
mélysége különböző. A termiszetes földszin
alatt létezik egy 9-10 lábnyi vastag töltet
anyagból és iszaptól álló réteg ex alatt

következék 5-6 láb vastagságban goromba kavics mely homok- és agyagrétegekkel van áthurva, - régre pedig egy kissé finom kavicsréteg, melybe 6-7 láb mélyen beásva fektettek az alapok.

1853-évi augusztusban a basilika alappal, a főpillérekén kívül, egész terjedelmében le volt rakva, és pedig az északi nyugati- valamint a két keleti tornyokon, és a szé. keresztje nagy hierakoloidén kívül, - egészen a templom földszinéig fölépítve.

1854-évi októberben rakattak le a főpillérek alapjai.

A mi az 1854 és 1860 évek közti idővonalat illeti, részletes adatokat nem ismerhettem, és csak általán meggyezendőnek véletem, hogy 1860-ban elkészült a keresztje mint ideiglenes innakár, továbbá pedig az északi főablak és az egyik torny, úgy hogy ez utóbbira a felső párt. környezatot lehetett fölrakni.

A mi a 4 főpillérrel illeti, ezek 1860-ban fölügyi magasságra emelkedtek a templom földszinére fölé. Ezen év előtt nagy látszik lassan halott a munka, különösen a négy főpillérrel illetőleg, és csak ezen évől fogva gyorsabban az építés, - hogy 1864-ben a 4 főpillér 3-öt és 3 hüvelyel túlhaladta az orloppárkötővet, és 11-öt láb magaságát érte el a templom földszinére fölé. A főpillérekén kívül elkészültek

a Sanctuarium pillérei, valamint a mellék-
ívesetek. 1865-ben készülték el a kupolát
kordó négy főíveset, a Pendenti fek, valamint
a kupolabojnák alsó része is, - amujra pedig,
hogy ez 19 öl 4 láb magasságot érte el, a tem-
plom ~~földszíne~~ földszíne fölé. A többi épít-
kezés aránylag haladt, elkezdett pedig az új-
szármagotó torny.

1866-ban, 1867-évi Március hóban történt
Hilál Torosé építés haláláig a kupolája
főlemelkedett 27 öl 1 láb magasságra a
templom földszíne fölé.

Hilál Torosé építés halála után Tekin-
setes Tanácsnak 1867. Március 20-án kelt
kezretá folytatán is nevezetlem ki művesető
építésűt a templom építésének folytatására,
minak folytatán April hó elején a lipotvárosi
templom építési bizottság jelentésben
átvevém az építmenyt.

Kielőtt az építmeny folytatása végett
kellően intézkedtem, szükségos volt a
templomot egy tüzetes vizsgálatnak alá-
vetni, mely vizsgálat eredménye kielégítő
vált.

Az alapok a legjobb kavicsra vannak
fektetve és exaktul kivitt lámpátanak.
A falatokon valamint a kriptá pillérein
a legkisebb hasadék vagy hiány sem volt
észrevehető, úgy hogy biztossan fölébítet-
tem, miképp ezek tökéletesek. - Csak
az tűnt előllem föl, hogy az ívesetek - a

főfeladat is kriptapillérek közt akor ki-
erültek mielőtt a kupolyadob már is 24öt
1 láb magasságot érte el; ez annál inkább
feltűnő volt, mintán ezen dolog akor is
kivételé mielőtt a pillérek kiérültek, kétszáz
kivül az építmény szilárdítására előnyel
lehet volna, mert a pilléreket majdnem
minden mozgástól megőrizte volna, mely
a nagy teher által előírték volt.

Ezen így mint a kriptá, - a templom
műkálatai is hiánytalannak valának.
A téglaburkolata tövön, a nagy iverték
és Pendentiók szabály szerűek és szép,
a dob falzata minden képen jól elkészítve,
- tehát csak kedvet lehet az építés foly-
tatására gondolnom. A Pendentifek
és is ivertéken jelentkező repedéseket
nem látáskor befolyással, minél
csak a dolog természetéből eredtek és ered-
niök lehetett.

Nemi sejtelmeket okozta a 4 főpillér,
melyek új lakó kö- és téglából készült vegyes
falból állanak és 6-12 hüvelyes téglabur-
kolattal elátva voltak. Ezen aggodalmat
aronban elnyerte a pillérek hatalmas
arányai, valamint azon jelentések melyek
Täger paller és Voigt rajzoló /: kik Hild
alatt az építkezés nagyobb részénél működtet-
téltek, s melyek szerint a kupolya
pillérei bár pentinittől anyagból áll-
nak, - mégis oly figyelemmel és pontosan

töltetett be minden hézag az anyag kört
teglá által, - a mészet pedig mely fel-
használtatott oly jóvága volt, hogy minden
biztonsággal lehetne sőt jók építeni.

Bár ezen nyilatkozatokat hallani, na-
gyon kellemes vala, mégsem bírhattam
tökéletesen az ügy alásában s azért meg-
hisztim a számítását.

Tekintve a pillérek tömegét mint
tökéletes egységet, az alkalmozott ikeretek
és gyámlamaszok által egyensúlyban tartva,
így a felrakott és még felrakandó teher
csak függélyes irányban gyakorolhat nyomást.
a pillérekre, tehát csak az öszerűzés elleni
képesség jöhet számítás alá.

Mintán az öszerűzés elleni képesség coef-
ficiensét számítás által feltalálni nem lehet,
szükséges volt gyakorlati tapasztalások
és lebecsinelt eredményt használni a szá-
mításban.

A római Szent Péter kupolya templom
/ a legnagyobb kupolya templom / pillérei
hasonlóképp vegyes anyagból, töredék köböt
kiszültek, melyeknek alap síkjok minden
egyes \square lábnyi területe 3525 mársa, tehát
minden egyes \square hüvely területe 244 mársa.
val, - 10 ezres birtonság mellett van ter-
helve.

Ezen tapasztalati coefficient hasz-
nálata mellett kiderül:

Hogy mintán a lipótvárosi templom
 négy főpillérei az építmény befűzése után,
 ha t. i. a kupolya a templom föléle és födel-
 xise valamint a boltozatok kősek, a szél-
 és hőnyomását beleszámitva 303 269.00
 mársával lenniük terhelve. Továbbá mintán
 a nevet 4 pillér a már Fild által esz.
 körött $27^{\circ}1'$ magosság, a még ugyanaz által
 előkészített $2^{\circ}0'-6''$ magas párkányzat
 felszakásával $29^{\circ}1'-6''$ magosságnál:
276 560.70 mársával terheltek; - min-
 tán végre minden egyes pillér 32 328 \square hü-
 vely és így mint a négy pillér alapsíkjai
 $32 328 \times 4 = 129 312$ \square hüvely területtel bir-
 nak — azon esetben ha a templom kiser-
 van a pillérek $129 312 \times 2.44 = 315.521.28$
 mársá terhet hordhatnának el 10 szoros
 biztonságossal, azaz a nélkül hogy a
 biztonság kisebbítve lenne, a felépítés után
 még $315.521.28 - 303 269.00 = 122 52.28$ mársá
 terhet hordhatnának el.

A második esetben pedig a telleges
 terhen felül még:

$315.521.28 - 276 560.70 = 38 960.58$
 mársát hordhatnának el 10 szoros bizon-
 sággal.

Ezen számítás eredménye csak akkor
 volt való, ha a pillérek nagy kiserültek,
 mint a nekem tett jelentésekből képtel-
 ken számunkra keletett. —

/.

A várnitás ex erődíjnye utáni következő
programmot állítottam föl:

1. 1867-ben rakasék föl a már Flid' építész
által előkészítet és az építés helyerinen már
munka alatt volt 2° 0' - 6" magas kupolya-
dab parkányzata, evel pedig fejeztessék
be ex érre a munka, hogy szemléli lehesen,
valyon a pillérek melyeket nem ösmertem,
melyek elkészítésénél jelen nem voltak, -
megfelelnek-e a már fölrakot és meg föl-
rakandó tehernek.

2. Fla a pillérek alattóak maradvánok,
igy 1868. építessék a kupolya tovább, és
pedig rakasék föl a 2° - 5' magas Flid'
által tervezet attika, és a kupolyaszekete,
egyszerű mint földelertesék ex be, továbbá
rakasék föl a templom vasföldrete és
építessék föl az overlapesarok.

3. 1869-ben végertesék be a templom külse-
pűnden részében. -

Amintán tökéletes tervek nem lételek,
arankivül én az egészet tanulmányozni
kényesültem, - előkészítellm a létesítet
utáni a tervek, továbbá pedig eszetelém
azon változásokat, melyeket ex építészeti
szempontból szükségesnek véltem, hogy
az építmenyt méltán és Flid' építész
eseméi szerint folytathassam és becsigérhessem.
Ezen munkálatok tetemes időt vettek igény-
be, hogy hogy csak Julius hó végén valék

a tervezet a tekintetes városi tanácsnak
előterjesztési.

Ezen idő alatt ezüskés volt az építési
munkák folytatási, azint mindenesetre kevese,
xó volt az, hogy a már Flóid által előkiesi-
tett és sőtben az építési helyesítés késs
főpárkányzatot lehetett fölrakni.

1867. Július 4^{én} is folytatólóg Sika
tartott templom építési bizottság ülésé,
ben előterjesztetem megálapított program-
mat, is az 1° pontot némi leg így hangos-
lyortam: Hogy 1867 ben csak a már
Flóid építési által tervezett és már munká-
bau levő főpárkányzatot akarom föl-
rakotni azután pedig bevarni, mivel
a pillérek némi agódalmat költenek, mi-
tan nem is merem öket. Ellenállanak
erek a fölrakot tehernek, akor lehetne
1868-ban a kupolya építményét folytatni.

Tökésom építkezéscimmél óvalóság
eljárni, is semmit sem mulasztani, azint
oda utasítani a pallást is rajólot, hogy
a legkisebb változás történetit jelutik
be nehem, - s ez meg is történt.

A főpárkányzat 2°-0'-6" magaságbau
feltakarott September végéig. A kupolyadob
ez évi végmunkálatai mellett, lerakott
az általam tervezet kar- valamiint az
verlopesorok hat külső verlopainak
alapja, mely munkák mindenesetre nö.

verték az alapratok exilaidóságát. Ezen
kivül pedig fogauatba vététt a dílkelés
torony.

Ezen az 1867. évre számtalannak
befejeztével, a palác és raxólo jellenlétével
megvizsgáláim az építmenyt minden részéi-
ben és meggyőződésem jó alapotáról, mely
jó alapot ugyanaz maradt November hó
végéig.

1867. November végén támasztó viharok
és ereket kísérő gyors időváltások kövél.
kértiben, mintakortak miniretéseim alatt
a legelő repedések a pillérekben, és kivált
aron pillérek mely a főbejárásnál haloldo-
lon fekszik. Ezen repedések formája és
száma aron agodalmat szülem léték benem,
hogy mindenesetre vesély forog fenn. Da-
czára az említett számitásnak kitélket-
nem kellett a pillérek horolkepeceiben
és aron jelentésekbem melyek elöttem
tellek. A pillérek ezen alapotából kövél.
kértetnem kellett, hogy a pillérek téglá-
bunkolatta nincs már összekötésben
a belső falrattal és ez nem egyenlő
ülepelés által okozottott. Gyauitáimom
kellett hogy nem vegyült-és szilaki kövél
és téglából készített egyes pillér falba
tétényből származó köanyagis, - mely
esetben a pillérek kérdésben forognak.
Mind ezen tényeket megfontolva,

siellém 1867 December 6^{ik}án a tekintetes
városi tanácsnak jelentést tettem; és
egy rakétókhöz örcéállított bizottmány
kérelemeket kérelmeztem. Ezen bizottmány
1867 December 13^{ik}án a helyszínen meg-
szemlélte az ügy állását, aronban nem kövél,
szentelhetet a pillérek akkori állapotából
veszélyt a templomra nézve, hanem elhatá-
rozta a bevételek és az ügy figyelmese szem-
be tartását, hogy mikép fejlődésnek továbbra
a repedések.

Aronban folyó évi Tammár 7^{ik}én tartott
szakközöttmányi ülésről alkalmasval mintán
a repedések kitörlésére az említett haloldala-
lon fekvő pilléren tetemesen terjedtek,
minül műveztő építés úja utasítással,
hogy már egy a December 13^{ik}án tartott ülésben
említett ezermű felkutatása mellett, kérésnek
tervezés alatt, melynek kivételé alatt a
kiszáradásnak lefordítását nélkülözni lehetne.
Ezen utasítás folytán széttem minden részletes
számlákat meg tettem és azon módokat kitalá-
laltam, melyek által a veszélyt elhárítani
lehetne.

Segítségrendűnek nélem, hogy tervezettem
szab aron ezetre vonatkozhatott, ha a repé-
sek és az által okozott üledékek nem
folytatódvának.

Támogatásom és jelentésem elkövetül
1868 Tammár 18^{ik}án, aronban éppen e-
napról fogva a repedések annyira nagyokbólak

hogy Január 20-án azon meggyőződése jutott
tam, hogy a kupolya dolját a bedöléstől
másképp nem lehet megmenteni, mint ha
még lehetséges - aronnal a lehorolást orvó-
kolni. Ezen meggyőződésemet határozatlan
kinyilatkoztatásaim a 21-én tartott exakto-
bizottság ülésében, a bizottság majore,
táca előmervein meggyőződéseim alaposságát,
felruházott tely hatálatommal, hogy a baj el-
hántására kellően intézkedjem.

1868 Január 22-én azon szavaztunk.
Közlést tettem, hogy a végülig lehelleten is
a kupolyának bedölése elkerülhetlen. Mielőtt
siettem Peitvároca főpolgár mesterségek
jelenteni, hogy mintái a járó iskolák
valószínűvé teszik a kupolyának aronapi
bedölését, tehát titessék a kellő rendőri
intézkedések hogy ember élet ne kockáztassék.

E napi 12 órakor eljutai elvárattak
a bekintetes főkapitánycaig által az
épitményhez vezető útraik.

12 órakor kezdődött a halálalalon felvő
pillér burkolatának egy telemes része
lehulani, mely pillanattól fogva az anyag
lehulása folytatóvott, úgy hogy 3 óra és
10 perckor eljutai nevezett pillér óráros.
Kévt is a kupolya dob bedölését maga utai
vonta.

A bedölés két seccletben történt is
pedig először az éjerek nyugoti rész, is
mintái a kupolyát vizsgáló repedés

nagy történet valószínűleg, hogy túlkeher nyomott a baloldalon a sanctuarium mellett fekvő pillérek, ennek anyaga forgaszta gútt és elvezte örefüggést, miért is követte az elvöl, és a kupolaválasz máris részét is be. előlése kinyeresítette.

A bekövetkezett katasztrófa után nézetem szerint a követkerék:

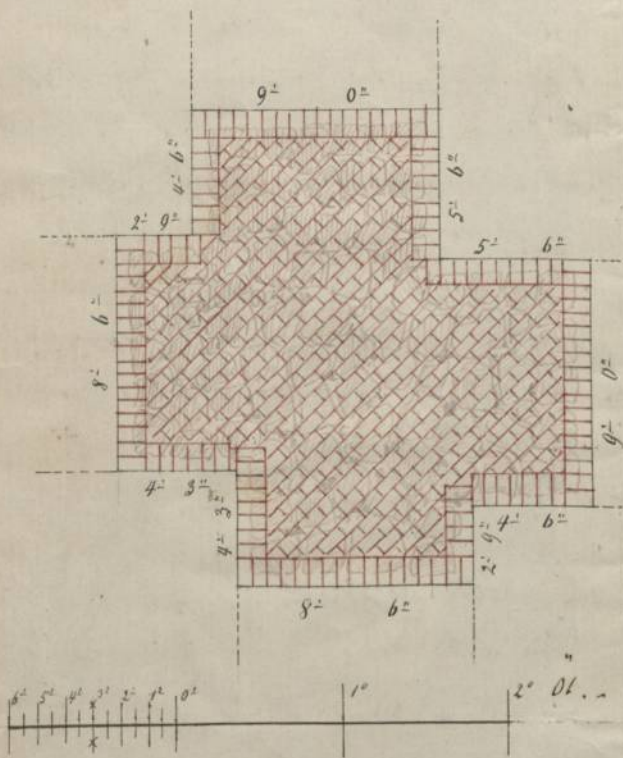
A nagy főpillér melyek a kupolaválaszokat korlátoz, mint más említve van újlaki köből és téglából, tehát vegyes és nem egyforma kemény sűrű anyagból épültek.

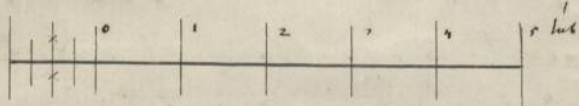
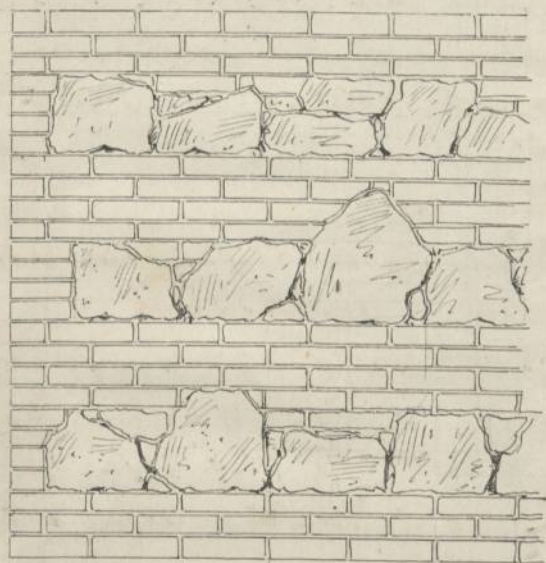
Az újlaki kö természetben csak részben jön elő táblás rétegekben, és azint csak töredék és formátlan alakban töretik, miért is csak így használtatik nagyobb részben.

A pillérek falatának állania helyt valaha egy réteg újlaki köből pólváltva egy réteg téglafalal, mely magasság szerint három téglát tartalmazott egymás fölött.

De mintán nem vannak mintegy táblás követek rendelkezés alatt, azint tehát a köműves nem képes a falat réteget mintegy vízszintes irányban tökéletesen kiegyenlíteni, hanem mintán inkább formátlan ködarabok jönnek elő melyek semmi fekvő síkkal nem bíznak, követkerék hogy ezek a rendez réteget felhalmozják és kiegészítik a köművest hogy téglával egyenlőse ki a magasságot.

1. a pillérek vegyes anyagból készítése

Enen mod a paltér moztani jelentései
szint a pillérek falzatában is talál
használaton, mely lény reményes sem segít.
kette elő az egyenlő illeszked.

Ezekből tehát követ kerik:

1. Fogy a pillérekben oly módon használt
lágyabb anyag a keményebb altal örems.
matik is kimozdítottak helyétől.

2. Fogy az oly módon történt elmozdulású
a külső legla használatfalra szántani
nem lehet, mintai a gyakorlat laussitotta,
hogy a használat elvált válassza a helyő
falzattól miáltal a pillérek alapikya
1/4 részével kisebbet. Ez szint a pillérek
öres alapikya 91872 \square hüvelyre sülyed.

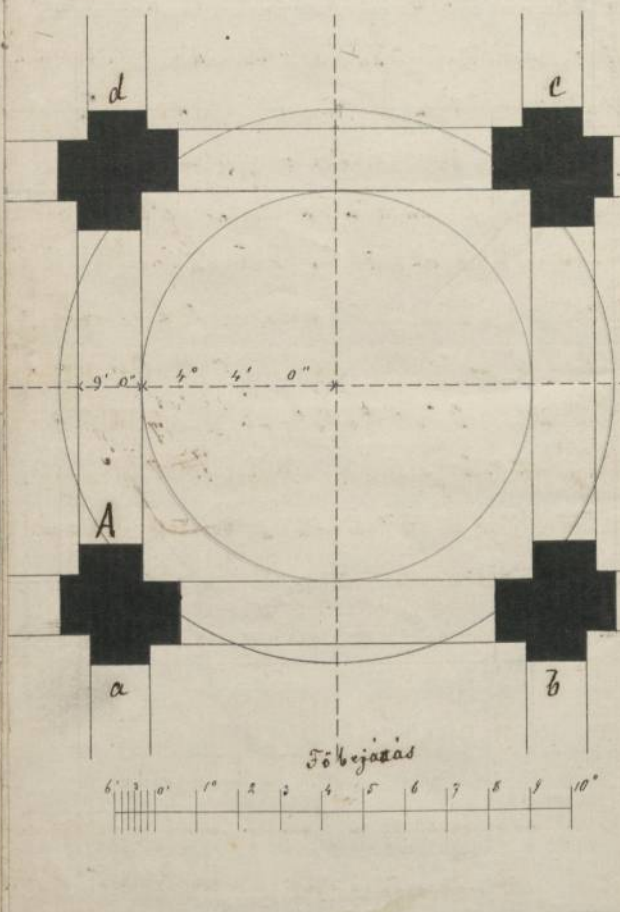
Mintai lágy kö is feltételekkelé némileg
a falzattal, az előbbi szántatásban hasz.
nált 2.44 Coefficiens helyett csak 2.20 hasz.
nálósa mint aron terhet melyet 10 szers
hirtanságul lehetet fölsakni egy \square hüvelyre.
Tehát enen esethez mint a régy piller
bipes elhordani 10 szers hirtanságul

$$\underline{91872} \times \underline{2.20} = \underline{202118.40} \text{ mária.}$$

Mintai aronban máx 276560.70 mária
fölvolt rakva, kiidénül hogy 74442.30 má.
rival több volt feltakva mint a 10 szers
hirtanság engedte, arax a hirtanság 7.30 szers
volt, ha a vegyes falzat jól lett volna el.
közítve.

2. A munka kivitelének ideje
és módja

A pillérek kiviteléi magya minden
figyelenul történtnek mondattott, aronban
az kövű idő szakban eszközöltetett, ugy hogy

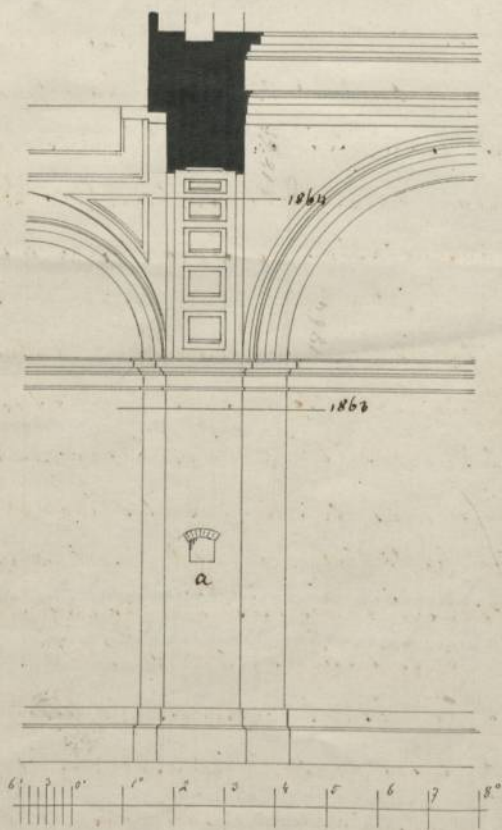
a pillérnek fölényig magaráig a lemplon
 földvessze fölétt lassan is több változat
 időszakban történt. Minden év végén
 befevették nagyon téglával, de ezen elg telen
 befővés helyét engedtet az eső- es'olvadó hó.
 vönnek behatolásait, mihez még a faqy
 járult telmes röntö erejével is a hó,
 téglá, is méix lethöl álló vegyítékre annál.
 inkább gyakorta art, ha Tetenyi, Promon.
 tori nagy hőbörnyai hó volt jelen, - melyek
 jelenlétét olyan eset usai feltételekkeltem.

Egyik főbefolyást, különösen a hal.
 aloldalán álló pillérre, átkerhatott aron tény,
 haqy részletenkint történt a kúpolyát
 hozdat főívvetek támaszolásai is elkerültem
 Egeorben /; his szerint /; azak két iszerollam
 volt használathau, is pedig először a tot b felé
 arutai b tot c felé. Mindén ezen ivvetelek
 elkerítve is nemi leg leülepedve valának -
 eltávolítottak a támaszok haqy ed is ota
 ivvetelek elkerítésére használatauanak fól.

Ezen eljárás utain természetis haqy az a
 pillér leg többet szenvedett, mert az egies
 holtószak elkerítéséig a legnagyobb mps.
 moának is terhelésnek volt kitéve.

et támaszok bevenésénél kifejtett
 lakacikhoiag, nagy befolyással járult az
 eseményhez. Ha az ivvetelek egyrésze egy
 hárnyos elv szerint kivültek, miattal a
 teher mint a nagy pillérre egyenlően felosztva,
 egyenlő ülepedit okozat volna. Anonkivül
 a támaszok egyrésze bevenésé aron elöngt

3. Az építmény szerkezete.

hozható, hogy mint oly nagy és magas
 építményeknél szokás, a támaszok excentrikus
 szerkeztű arkok belső befűzésére használtak
 nak. — És mily jótékony befolyással
 lehetnek azok mivel kevésel elhárítható
 vált oly esetben a hővezető rétegy.

A szerkezetre nézve kicsinyt mutatnak
 az ívveretek. A nagy ívveretek nem fedik a
 kapcsolás ívvereteket egy vonalkon, úgy hogy
 a terv megtekintésénél akaratlanul kényes
 mozgást vélik a pillérekben, — mi vegyes
 anyagnál mindenestre szamba veendő.

Epen úgy a kör alakú kupola Dab mely
 összehőve a négy szögben lévő főívveretekkel,
 miáltal az egész hő az ívveretek csúcsára
 fektetve, a pillérekkel csak az ívveretek vége-
 nel érinti — tehát hatalmas pendensifek
 szükségeltetik, hogy az átmenetelt a négy-
 szögből a körbe leterítsék, s melyek a ma-
 is is rekesztő pillérek vegyes falzatára diagno-
nalis nyomásuk által a legrosszabb befolyást
 okozták.

A pillérekben alkalmazott 4 hordkönyögék
 [kép. a 1:] melyekmellett a vas kapocsok is fektetve
 voltak, hőmorotíthatják a belsőoldali
 pillér rongálását, mit a vas dugarok haj-
 lásából hővezetési lehet.

Ar ipiteis a növekvő építkezési kérés
és házlammal keverve és annak tökéletes lauit.
májoraiára irányt magát, úgy hogy minden
ni lekeren - miképp egyet képer avval. Ezen
belő kötelese növevte a gondviselést a
mí irányában, úgy hogy a legkisebb váltó.
xai követkeiben, törekvő volt irányul
minden erővel segíteni.

Ex úgy volt velen is, ment mindén
1867 Novemberben, az első repedéseket
vevén észre a pillérben, - első gondolkorá,
sám az volt: ha nagyobbabbnak a repedések,
eszközölni kell, hogy a pillérnek terhelésnek.

Aronban pontos megfontolás után hívt.
kült, hogy ez nem oly könnyen eszközölhető,
mintai sok - nagyon sok idő és költség
erőkövetelmének, és akor is bizonytalan a
siker. Tehát nem maradt más hátra,
mint az 1867. December 13-án hozott bírói
mágyi határozatott követni - vársi és
szemlélni.

Ezen eljárás tökéletesen igazolt, ment
aron esetben, ha a repedések nem nagyob-
bavnának, a szerény nem forog sem, - ellen-
ben pedig a nagy anyag falat tartása oly
gyorsan haladna, hogy az idő nem telne ki,
melyben sikertől és vesztéssel nélkül lehet
volna a támaszokai munkákat végzési -
mint ezt a tényleg is bizonyíták.

Fel is miképp lehetett volna 13 December
től fogva Január 22-ikéig, azaz 40 napi
időben, a templomban 16-ól magas támaszok

oly terjesztésben kívánni, mint kívánatos volt a négy ikeretet terhelő 276,500 mázsa árú képest?

Hogy töltésüket ^{hogy} az anélkül is rendező piller ne gyengüljön még többre, mely esetben a katasztrófa csak előbbre fordított ^{és} sok emberélet elvesztés volna. —

A kúpevek bedőlése gyáras és borrasztó esemény, de azért mégis hősrökhetsz Telemek, hogy úgy ment végbe!

A mint bár éppen csak az esemény után tudomásunkra jutott, a nyugati pillerben, halon már 3 év előtt tetemes javítások eszközöltek. Az ártételek valamint a foparkány. az előrakás után, mely 22000 mázsa képséssel, váltórallokkal maradtak a pillerek.

A bedőlés után a két élti piller elegen elő erőseknek bizonyultak, mert a bedőlés, és az ikeretek törsöt elháríták és alva maradtak. Ha a máris kettő is némileg úgy lett volna — és bekövetkezett később események miatt még inkább sok emberélet vesztés volna el.

Talány maradt előttem az, hogy a 3 év előtt történt javítások következtében Flid ikeretek nem gondolt vesztésre, bár nem sejtetem azt, ha tudta, hogy mint elgigi kecsületes ember nem nyilatkozhat volna halál ágyán. —

/.

De miért nem ludozidaltam én kivételnyesen
a javítások fölött? —

Vége hátkoravom még következőket
megjegyezni:

De építésnél gyakrabban rövid idejű vezény-
letem olyan volt, hogy nyugodtam lelkintek
arra vissza, miután ha még egy szer keresztül
mennék rajta, csak ugy és nem más képi
járhatnék el.

Illáson elfoglalása utais vízegáltam
mindent, — mivel nemely sejteltett esikem lette
benem, Programmot állitollam föl, — ezen
Programmum jártam el, mert mindén az e
szemint 1867 re szánt munkóik befolyestebb-
esemléttim és esemléltettem. A vesély elö-
jelenül jelentettem, hiután aronban az
nagyobbvot, iparkodtam segítségét kérni, —
a katastrofa elöt pedig annyira villem, —
hogy emberélet nem eset áldozatul. —

Ixennel van szerezésim, a minden
rendelkezésimre állott adatok pontos
felhasználásával összeállított jelen-
lésemet aláíratosan fölterjesztem.

~~Hiután ehípen iparkodtam, rendelkezésim-
re állott adatok felhasználása mellett, megtes-
telti feladatomban megfelelni, hátkoravom
jelentésemet aláíratosan elöterjeszteni. —~~

A Tekintetes Tanács

Pesten 1868 Február 15^{én}

aláíratos szolgája

M. L. Klapka
K. K. K.

A Szuda-Festék épülő Lipót-templom
kereset-magyarzata.

Fővárosunk fővárosa, mely az utolsó évtizedben oly jelentékeny virágzásnak indult, s különösen a profan építkezés terén valóban figyelmet érdemlő eredményeket képes felmutatni, az egyházi építé-
sret talaján mindaddig nem volt képes önmagá-
mélton képviseltetni s alig bír egyetlen oly egyhá-
zi épülettel, mely művészeti szempontból tekintve
szamba volna vehető.

Ezen, már évtizedek óta élénkén érzett hiány pótlá-
sára lett volna föladata a Lipót városban épülni
keresztet Lipót-templomnak. — A munka azonban
a közelmult időkben ismételve félbeszakítottán,
már-már azon sorára vata jutandó, hogy itt az
egyéb irányban oly nagyraemű lendülettel nyert fő-
város közepén, ujkorai rom gyarant siralmasan
kiáltó tanúságára válják nemzedékünk sajátos
közönyének, vallás és művészet - e két legmagas-
tásabb eszmé - iránt, de ekkor a magas kor-
mány nagylelkű ajánlata, és a főváros hatóság-
ának bürgöi törekvése és áldozat készsége által siker-
ült mégis az eddig félbeszakított építkezésnek újabb,
s a művészet mai állásponájának talán megfelelőbb
tervezet szerinti folytatására oly pénzalapot létrehoz-
ni, mely e nagyszabású műemléknek hábor lassú
előhaladását, de mégis reménylhető birtos befejezést
lehetővé teszi.

A Szívat-templom egy 67 öl 5' láb hosszú és 62 öl 3' láb széles - a Váci út, és Háromkorona utca között fekvő - tervén emelkedik, s közharrattal szegélyezett emelkedett talajszíkon. (Terrasse) tervezetett, mely a Háromkorona utcai főhomlokzat elött, és a templom két hossz oldalán nyúlik el egészen a Váci út felé fekvő északi-keleti és délkeleti tornyok faláig.

Ennek talajszíka az utcai járdára személynél 46" kel magasabb és erre a háromkorona utcai oldalán egy nagyobb és két kisebb küllépcső vezet, a két hossz oldalán pedig ismét két lépcsővel lesz ellátva, melyek küllénösen a sekrestyébe való közlekedést közvetítik.

Az épület maga ezen talajszíkon, mely a templom lábaxatánának (Sachel) tekinthető, áll.

A templom alapja, már az eddig épült és fennmaradt részek által meghatározva vétetett át, - a sarokban lévő 4 tornyony mely a kupolát környeri, a háromkorona utcai oszlopcsarnok alapzata, a váci boulevard felé fennálló szentély rész (Char) ugyancsak a főpárkányzatig kész oldalhomlokzat, a templom kiegészítő tervezésénél irányadó maradtak; s ennelfogva - habár, e részek a mai művészet felfogás szempontjából, számos oly irányzatot tartalmaznak, melyek taglatásával alulról, könnyen felfogható okoknál fogva, nem írni magát illetékesnek exultal részletesebben foglalkozni, - mindazon részek az új terv fogalmazásánál

lehetőleg érintetlenül is maradtak, s csakis oly-
változtatások vitettek azokon fogantva, melyek al-
az egész mű összehangjának szempontjából nem
voltak elkerülhetők.

A Lipót templom hossza az osz-
lopsarokkal és a szentélyrész hárfalával együtt
48 öl, szélessége a tornyokkal együtt 30 öl, ma-
gassága a kupola keresztig 50 öl a tornyok-
nál 33 öl. — A homlokzatok legjobb minősé-
gű homokkő burkolattal lesznek ellátva, s
a fennálló régi farak közt lévő belterületen
5 láb 6 hüvelyk vastag beton réteg fektetettik,
és ezen szilárd alapon emelkednek a kupo-
lát tartó hatalmas oszlopok.

A föld alatt lévő sírboltokhoz, melyek-
nek ürbeni magassága 22 láb, a két oldalham-
lokzaton alhalmarandó fö befárat álltal jüt-
hatni, melyeket pedig oszlopokon nyuwo' he-
veder icsk köze fektett boltokból áll; a
világosságot pedig részint fennálló, részint a
földszintes talajban alhalmaratt fekvő ablakok
által nyeri

A Háram harona utca felőli térről 10
foku lépcsőzet vezet fel az oszlopsarokba,
mely két oszlopsorból áll, kivül 6 belül 4
korinthis oszloppal és 2 sarok pillérrel. Egy-egy
oszloptörzs átmérője 6 láb 6 hüvelyk, és magas-
sága az oszlopfők beámitásával 67 láb 6 hüvelyk,
a törspárkányok, Schaafgesims, Franithöböl, az

oszloptársók is fejké pedig kemény homokkőből
fognak készülni.

Az említett oszlopcsarnokat egy gárdai
allegonai dombarművel készített aram / Fronton
koronázta.

A főbejáraton át a templom középső
juttatva 4 támasz pillér tünik szembe, melyek-
hez még részint díszítésül, részint a hardképesség
fokozására négy, négy oszlop csatoltatott, a pil-
lérk vastagsága 2'5" és hossza 4'3", és a legjobb mi-
nőségű téglá- anyagból lesznek építendőek, az oszlopok
pedig a legkeményebb homokkőből készítendőek. Hard-
képességök az esközlött számítások alapján bőven
elegendőnek találhatott a kupola súlyának
seres birtonsággal leendő emelésére.

Enn pillérken és oszlopokon nyugvó kupola
dob, melynek körbeni átmérője 12 öl
és magassága a talajtól az alsó kúpboltozat lá-
báig 25 öl 5 láb

A kupola alsó boltozatának középvonala
32 láb átmérőjű kerek nyílás létezik, melyen át a
felső kupola boltozat s az azon esközlendő s ol-
dalablakok által világítandó fresko-fest-
mény lelkemelő látványt nyer.

A kupola belső átmérője 12' s íves, és ma-
gassága a talajtól egészen a felső kúpboltozatig 34
öl 5 láb. - A kupola dobjában 14 1/2 öl magasság
nyira a talajtól egy karrat fut körül, melyhez
4 bejárat vezet. -

A szentély talaja 6 lépcsőfokkal magasabb a templom talajánál, és márvanynyalustráddal lesz elkülönítve a templom hajójától.

A kupolát tartó falakat körületen (Peripherie) kiviül, 16 szabadon álló korinthi oszlop is 4 főpillér díszíti a dob-falakat külső homlokzatát, ex utobbiak egyikében van elhelyezve a küpfödemény kezdeteinél lévő külső hársatra vezető csigalépcső. - A szabadon álló korinthi oszlopok átmérője $4\frac{1}{2}$ láb, magasságuk pedig 36 láb.

A kupola és templom összes tetőzetét korvacsolt vas szerkezettel tervezettek és vörösvörös lemezzel lesznek fedendők, a kupolát koronázó emelvény vas szerkezettel és vörös lemezborítékkal állítatik elő. - Használt 4 emelvény tervezetett a templomnál jelenleg már kész tornyokra is, melyek eddig tetőzet nélkül állanak.

A templom fennálló részeinek újabb tervezettel összehangzásba hozatala kívánatossá tette a vaci út felé lévő igen nagy mélységű kőfalnak az építészeti irásnak megfelelően madarban való átalakítását, valamint a már elhelyezett párkány nélküli sima láb-szathoroknak díszesebbekkel leendő kiváltását, ennelfogva a kőfal közepén egy oszlopokon nyugvó kapuzattal ellátott Loggia tervezetett melyhez a bejárat a mostani sekrestyén keresztül

vezet. —

Ezen emelkedett ponton állá erköly igen cselőrenü leend, körmenetek vagy ünnepe-lyes esetek alkalmaival a főpapság elfogadása, hanna az alant álló neptőmeghöz szanoklatok tartathatnak, vagy az áldás ki-asztható.

A basilika kiegészítésének költsége, melyben azonban a festmények, díszítvények, szobrok, altárok, és áttalába a templom felre-velése beemfoglalva nincsen, 2315231 ft 39 kr. számitatott

Az áttalakítások költsége

teszen	128882 ft. 93 kr.
A talajszik előállítás	96468 ft. 91 kr.
E szerint az összes költség lenne.	<hr/> 2540583 ft. 23 kr.

Lipót-templom
tesz magánrészre

1844. július 8-án
beadix. -

Ybl Lúblós Pra-
nikha-tervei (első
tervek az 1868i
húzóla beomlás
után). -

1877. évi 1246. szám.
I.

Fajgyallatolt:

Ért Miklós építész, kinnlátarász, a Lijóvárosi
seuplommal kiveleth teloniroas fellet, mirm hie
jitelis. -

ff.

A Lijóvárosi seuplommal teljesitelt, telo-
niriasi munkak, 30178 fut. 27. kmnyi költsége
után az 1874 évi 49336. számú tan. határozat és a
vall. ar. korok, munitat ut 28193/374. sz. rendelkezé-
selt megállapitath 4 % nyi munitatit telitelodij
fejében 120% fut. 13 ket. folyóvételmi határozatalk.

Utasitath telat, a telitelitatal, - munitatit a
lijóvá. seuplomjitelisi alapból Ért Miklós építész ur-
nak szabályozasi nyugal mellett 120% fut. 13 ket. araz
egykorok telitelitath, 13 ket. folyóvételmi határozatalk
er ismétel nyugalat alapnál munitatit telitelodij
díj oximén arakalt módou telitelitath. -

Mint Ért Miklós ur, a telitelitatal, számve-
rősig is lijóvá. seuplomjitelisi telitelitath telitelitath
domat is munitatit telitelitath, felredu telitelitath.

Budapestben 1877 évi február hó 23-án napján
tartott tanácsülésénél. -

S. Ammann
telgelmeszet

1246
1877 I.

166.

F.

Pol. Német nyelv

Próbák

35. sz.

Tekintetes Bizottmány!

A Lipótvárosi templom építésénél folyó 1877^{di} évben előállítandó munkákra engedélyeztetett, a jövőhöz gyűjtött költségvetés alapján 97964. 91^{kr.}

Ezen öpregekből, az ide mellikelt és tíftelettel előterjesztett kimutatás szerint a lipótvárosi templom építésére 1877^{di} évben következő kiadások fordítattak:

I. A költségvetés alapján előállított, kömüves és köfaragó munkák költsége térszen az építési díjjal 73027. 60.

II. A megállapított műsorozaton kívül előállított munkák költsége az építési díjjal egygyütt 6515. 35

Térszen az építési munkák költsége 79542. 95^{kr.}

Ezen öpregeken kívül fizettettek ez évben oly kiadások is, melyek még a múlt évben lettek volna kifizetendőek úgy mint:

Szlawek Venczel VIII. IX. X. kere. set kimutatásai és végvámlaja öpreven 5713. 79.

Továbbá az építési jutalom díj 187^{1/6} évre 2707. 13

Összesen 87963. 87. 97964. 91

Adtétel 87963. 87. 97964. 91
 Ugyjunte hó elhordásért és takari-
 kásért 429. 10
 Végül a már kifizetett, és jövö évre
 fennmaradt anyag készletét kiadott 4022. 03

Önkvesen 92415. -
 Marad tehát a költségvetési önkveséből megfakarítás 5549. 91
 Hozzá számítva e felnemhasznált önkveshez, a mü
 sorozaton kívül elkészített II alatti munkák ki-
 fizetett költségét 6264. 76
 Továbbá az anyag készlet árát 4022. 03

E szerint tehát összesen önkvesen 15836. 70⁴
 kevesebb kiadás, - mely az engedélyezett önkvesnek
 16% kát képezi, és így jelentékeny megfakarítást
 hintet elő. -

Mivel ez évben az építési időszak már annyira előha-
 lat, hogy a munka folytatása megszüntnek tekinthető, - tisztelet-
 tel kérem a Tekintetes Bizottmányt, hogy a kifizetett munkák
 mielőbbi felülvizsgálatát a Tekintetes Tanácsnál ajánlamba
 hozni, és az eredményezendő önkvesek alapján járandó tisztelet di-
 jam utalványozását részemre kifejeződni méltósítják.

A Tekintetes Lipótvárosi templom építési Bizottmány-
 nak megkülönböztetett tisztelettel

alaktól, polgáji

Miklós
 Epitip

Budapest 1877 évi November hó 27^{1/2}

A Tökintetes Lipótvárosi
Templomépítési Bizottság
sághoz

Uf. Miklós
építész

előterjeszti az 1877^{del}-eben
végzett építkezési munkáiról
összeállított költségek kimutatását
és ezen munkák folytatásának
kéri.

I II III 3 darab.
számközléshez.

5
biz. j. Kr. 878 szám.

A lipótvárosi templomépítés bizottságának a főtanácsos intézett jelentése az 1877 évi építési időny alatt teljesített munkákról, s azok munkái felül vizsgálatainak eredményéről.

Feliróttas Tanács!

A lipótvárosi templommal az 1877 év folyamán teljesített építkezési munkálatok műfajai felülvizsgálata befejeztével, a nagym. m. Kir. vallás és közoktatásügyi miniszter úrnak 1878 évi decemb. 12. 17284 n. a. kelt — leiratához képest a lefolyó év eredményéről követhetőben van jelenléte jelentést tenni.

Azon idő alatt, míg a lipótvárosi templomnak jelenleg kivétel alatti álló tervei tárgyaltattak, a negyedik sorony teljes kiépítése mellett még a templom belsőjének betonozása készült el, mely munka a művezetői tiszteletdíj hozzáadásával összesen 31385 f. 40 k. ba került.

Az Ybl Miklós építész úr által előterjesztett harmadik sorv. amelynek ismertetését múlt évi jelentésünkben volt jelenléte közzé, végre legfelsőbb helyen is elfogadást nyert, e bizottság 1875 évi augusztus hó 12-én rendelkezett megműködésről, amely naptól datálódik egyazon nappal a lipótvárosi templomépítésnek kijelöl való felvétele is.

Az 1875 évi építési időnyre előirányoztatott a Katakombák falazatának, jelölés az oldal falazatának.

a mellék- és Kupolapilléreknek a földszint magasságáig arax 16 láb 6 hüvelyk való felemelésre összesen 151 hüvelyk költséggel, mely munkát november közepéig tehát rövid negyedfél-havi idő alatt teljesen ki is végezték. —

Az 1876 évi munkarejlesztésben megállapítottott hogy az oldalfalak és Kupolapillérek a földszint 4° magasságra emeltessenek fel, összesen 90210, 76 hüvelyk költséggel előirányzattal. E feladat azonban legelőször kivétel nélkül nem volt, mert a süttöi közből kérsült talapzati kövek Réson rendelkeztek meg, — kéjint pedig a nagy esőzések miatt visszatelt tányától a megrendelés után sem voltak azonnal szállíthatók. —

Hogy azonban e körülmény miatt az építkezés menete fennakadást ne szenvedjen, a bizottmányjának látta oly munkák fogadásását elvégezni, melyek az azon évi programmba fel nem vétettek ugyan, de amelyek formájukban a Réson évi tevékenységét is társulást képezendők. Ezen munkák voltak: a főbejárati alatti földkiemelés, ugyanott a pót-pillérek felemelése, sőt a bemi beborítása, a Katakombák feletti hat kövezés és a Kupolabolt helyreállítása, azok feltöltése és teglátal beburkolása. —

A műszaki felülvizsgálat eredményeként képest az 1876 évi a most említett programban Rivüli munkák mellett a Katakombák falazata és a templom belsejében levő falpillérek 4° 2' 0" magasságra, a négy Kupolapillér pedig 0° 3' 3" magasságra lön felemelve. —

Az 1875 és 1876 évi megállapított előirányzat

és tényleges eredmény egybevetése a Következővel

I. Előirányzatok:

1.) Közműves és Kőfaragó munkák	141922 / 42 Ft.
2.) műv. tiszt. díj fejében 4%	5676 . 89
Összesen	147599 . 31

II Tényleg kiadatok:

1.) az 1875-évi munkaréptől munkadírt	50725 / 38 Ft.
2.) " 1876 " " " " " " " " " " " "	76168 . 40
3.) a Kőfaragó munkák árától visszatartott 5%	1103 - 45
4.) művezetői tiszt. díj fejében 144.922 / 29 Ft 4% ad.	5796 . 88
Összesen	127794 - 11 Ft.

ezzel egybevetve az előirányzatot 147599. 31

mutatkozott megmaradvány 19805 - 20 Ft.

Az 1877 évi munkaréptelképen a művezető építésre új javaslatba hozta, hogy a falpillérek és a négy csupoláspillérek a főpárkányokat magasságáig vagyis 7°-nyi magasságra emeltesse nekik fel. A Kőfaragó munkából pedig a boltfelek párkányok, architráv és fedőkővek rendelkezésének meg.

Ezen munkák költségei 93888 / 32 Ft-ra, a művezető építésre tiszteletdíjának hozzájárulásiával pedig 93643 / 85 Ft-ra rugtak volna.

Mint hogy akonban ezen előirányzattal kémben fedezet képpen csak 84497 / 83 Ft mutatkozott: a bicottmány birtos fedezet nélküli munkákat előirányozni nem akarván, a javaslatba hozott párkányzati kövek elkészítését az idei programmból elhagyta, máttal az előirányzat 6934 / 22 Ft-ra apadván, az összes munkakészlet költségei 86954 / 10 Ft-ra a művezetői

szükségdíj hozzáadásával pedig 90432/26-kan
dellapították meg. —

Ezen előirányzatot úgy a ker. f. ö. hatóság,
valamint a nagym. vallás és közoktatásügyi
miniszter úr is jóváhagyta. Ki egyezkedés mind 1877
évi április 9-én 7160 Ft. a. kelt leírásában Kálitá-
sa helyein méltóztatott hogy a kemélkerő
megtakarítás folytán 4776 Ft. 90-ot lezállítan-
dó hiánnyalot tartanak idején a vallásalapból
fedezendő. —

Az építkezés április közepén kezdett meg,
lehetőleg kedves időjárás mellett november
hó elejéig folytatott. Az építési munkálatok
a nem. vallás és közoktatásügyi miniszter úr ál-
tal kiküldött ellenőrző mérnök úrnak felügye-
lete alatt állottak, a kállított építkezési sa-
nyagok és kezesek pedig mindentör a birtok -
birtok egy tagjának jelenlétében lőnek az ille-
tő kállítottoktól átveve. —

A múlt évi december hó 22-én és következő
napjain megjelent munkák felülvizsgálat je-
rint az 1877 évi építési idejében a megállapí-
tott programmban foglalt következő munkák
seljesítették:

A négy kúpalapillék a második talaprati
kétsgtől kezdve a főpárkánykati vagyis
4° 0' 0" magasságra emelsettek fel a köpen-
bánya füstéglagár társaság által kállított
kibálogatott téglaiból. —

Az oldalfal pillérek a boltpárkány fel-
fekvéséig az oszlopgerendia vagyis 15° 0' 0" mag-
asságra továbbá a 16. kerület is ugyan-
abnyai pendentif, a négy oldal kúpolat kőpár-
/

svégre a heveder ivertre az után és felfalazás 0'5" 0"
nyi magasságra emeltetett fel az obudai téglagyár
Károlyai álsal källitott téglaköböl.

A Köfaragó munkából a bolti képek páncéljait
30 darab aló páncélalap sőt küli köböl és 4 db
oszlopgörszárkö-füttöi köböl-lett källitva.

A Köműves munkák házilagos teljesítése
álsal az előirányzatok képest talán meg-
sakarítás vértelen el a fentebb elősorolt munká-
karon kívül még olyanok is végezettek,
melyek az ideiglenes munkákéval nem foglal-
sznak. - Teljesül: a főbejárati felüli köböl küpo-
la-pillér, az oldalfal pillérek a főpáncélalap
felett még 0'4'6"nyi magasságra felfalaztatva,
valamint az ideiglenes munkák köböl källitott füttöi
páncélkövek is 20 db. s azok köböl képfütti-
tett és képfütti el is helyezett.

A Köműves munkák felhajtás anyagok
mennyisége a következő:

1.) A Köfőnbánya és téglagyár társaság budai
téglaszínéről källitattott 1800 db. páncél téglá-
krenként 80 ft-jával és 681000 db. kivaldított
falitégla, és pedig a múlt évben köböl kren-
dés alapján källitott 531.000 db. krenként 30 ft-
jával, az ideiglenes 150.000 db. pedig 28 ft-jával.

2.) Az obudai téglagyár társaság Heglászínéről
källitattott 58.800 db. falitégla, ebből a múlt
évi krenkéntés alapján 153000 db. krenként
20 ft-jával, a többi 45800 db. pedig 18 ft-jával.

3.) Benkő Károly és társai cég nyelgősuifalu-
si cementgyárából källitattott 3269.25 Kyr.
virkaslap mély Kyrja 1/60 ft-jával. -

4.) Kemlék Lorincz källitott 1195 # homokot,

Kövelés gyaljával, s végre
 5.) a faragott kövek szállítását ajánlati tár-
 gyalás Sztján Habek Vencel Köfaragó mester
 nyerte el.

E biróttmány kebeléből kiküldött parókóbi-
 zottság a teljesített munkákat képletes vizsgá-
 lat alá vevén, meggyőződött, melyekint ugyan
 anyag, mint a falka per követe az építvány
 technikumtiszta jellegének és a fenálló építési
 rendszabályoknak teljesen megfelel. Külö-
 nösen kiemeli a tegláknak azon típusa és cor-
 rect kötését amelyhez fogható munka még a
 jövő évben ilyen minőségű építkezéssel nem
 készíthető.

Az építkezés befejezte után fennmaradt és a
 parókóbizottság által kámbavételezett:

1.) 8500 db. pillerkő	à 28f	= 2380f
2.) 15000 " fali "	à 18f	= 270f
3.) 10 #° terméskő	à 15f	= 150.-
4.) 187 Rgr. cement	à 1f60	= 299.20
5.) 4594 #° olott kövek mész	à 19½	= 895.83
6.) 3 #° homok	à 9f	= 27.-
Összesen tehát		4022.03f.

bevezési értékben.

A műkati felülvizsgálat a követező
 lefelmoldási eredményt mutatja:

I. Az 1877 évi előirányzatban foglalt munkák:

Plásdax St. Kőmestárs.

1.) Kőműves munka készült	59.221,54	értékben
2. Köfaragó "	8414,92	"
Összesen tehát		67636,45 "

Elkez kámúva az ezen öszregől járó
 4% művezetődíjat

	2705,45
Öszesen munka kivitelet	70341,91

II. Az 1877 évi előirányzatban nem foglalt munkák.

J. lásd a B. Kimutatásból!

1. Kőművesmunka képkült	7406	79 tr. értékben
2. Kőfaragó " " "	5108	39 " "
	<hr/>	
	összesen	12515 - 12 tr. "

Ekhez járulva az ezen öszege-
süljék 4% művezetési díjat 500.60 tr.
Összesen képkült munka: 13015/72 tr. értékben

A fensebbi kamadarok az öszegekre: Kivitetett
az 1877 évi programjára és programon kívüli
Kőműves és Kőfaragó munka 80151/58 tr. értékben,
mely után 4% -nyi művezetési díj felel meg
Yb Miklós építési utat megilleti 3206/05 tr.
E kérsétel összege azaz: 83357/63 tr.
egybeazonlító az előirányzattal: 90432 - 26 tr.

megtakarítás képen mutatódik 7074/63 tr.

Az A, és B, alatti Kimutatásokban foglalt mun-
kákra a házilagos keresés mellett következő
összegek lőnek fordítva és tőnyleg kijelölve,

1. A, C, alatti Kimutatás képkült munkabéret
és anyagokért kijelölve 73723/24 tr.
 2. A Kőfaragó munkák árától
visszatartott 5% felülvizsgálati díjat 660 - 17
 3. Művezetési 4% díj felel meg a Kiviteli
Kimutatásban foglalt munkák
80151/58 tr.nyi összege után 3206 - 05
- Összesen tehát 77589.46

Ezen összeget a 90432/26 tr.nyi előirányzattal
egybeazonlító 12812/70 tr.nyi megtakarítás,
az A, és B alatti Kiviteli Kimutatásokban
felvett 83357/63 tr.nyi összeggel egybeazonlító
va pedig 5768/16 tr.nyi megtakarítás mutat-
kozik. mikor képest a házilagos keresés mellett
az előirányzatok képest 14 1/2 % -nyi megtakarítás

1/

a lipótvárosi templom kivétel alatt levő terveit elég
részletesen ismerettük, - s elég kimerítően felsorol-
tuk azon munkálatokat, melyek 1875 és 1876-éban
Készültek, - még is tapasztalhatunk Kelle, hogy ezen
emlékező építkezési ügy iránt a nagy közönség
nemcsak a kívánt érdeklődéssel nem viselkedik,
de sőt nagy mértékben tudomással jemből az építke-
zés újabb felveteléről és jepe eredményü előhala-
dásáról.

Okaznak az, hogy az eddigi munkák az
épületesek négy falával elváltak, belső térségén
exponáltak.

Egyrészt tehát ezen körülményen segítőnek
másképp mert művelési szempontból is juttat-
ságok nek mutatkozott: elhatároztam elhatározni
megrendelni az építendő bazilikának legújabb
térjére minti főszámszámát - mely a megkötött
alku mint 800 jeji árban valószínűleg majus
havadban már elképülend.

Az elképülendő miniat az már idejéről
helyen fog körmegyei miniszter Kivétel, hogy az min-
Dönti által Körmény hozzájárulása legyen; mi
által nemcsak a kívánt érdeklődés felébrejté-
sére, hanem a kivartat bírálóik véleményének
megismerésére is legcélszerűbben fog alkalmom
nyújtani.

Amidőn a múlt évben kivitt építkezési mun-
kálások felülvizsgálatának eredményét ste-
folyt évi működésünkről a fentebbiekben elő-
tevéztük semmi van jelenesen: tisztelettel
Kérjük a tek. Tanácsot, miokorint ezen jelenté-
stünk tudomásul vétel végett a tek. mint.
Sohatósági Közigyelés és a nagym. vallás

és közoktatásügyi miniszter úr elé' terjeszteni mel-
lértassék. -

Kelt a lipótv. templonépítési bizottmánynak
1878 január 5-én tartott üléséből. -

Rupp Imre m. p. biz. elnök. D. Nagy Lajos m. p.
biz. jegyző. -

1878

Naggs.
Jill Nichol's services
day work.

Tekintetes Tanács!

A lipótvárosi templomepítésnél 1878 évi időnyben véget ért munkák műszaki felülvizsgálata befejeztetve, s bizottságy múlt évi működésének eredményéről következőkben van perencsünk jelentést tenni.

Az 1878 évi időnyben fogantatandó munkák iránt Ubl Miklós művezető építész úr még 1877 évi augusztus hó 10 in tón előterjesztés, melyben kiemelte, hogy a jövő évben a Kupa négy öflopát öfakötő hevederivel leírnek készílandók, s ezeknek egyszerre leendő előállításá vérsint az egyöntetű pilár munka és anyag egyenlősége vérsint pedig az egyidejű kiváradás is illepedis végett szükséges. Ez okból mind a négy nagy heveder wnek egyidejű előállítását kelle tervezni, dacára, hogy az előirányzott munkák költsége 188,189 ft 11 kura rug, mely öföreg a templomepítés alap két évi jövedelmét is tüthaladja.

A bizottságy a szakértők egyhangú véleménye alapján magaévátév a művezető építész úr előterjesztését s figyelembe véve a munka és anyag olcsóságát, az egész 188,189 ft 11 kura rugó munkarészlet kivitelet ajánlotta. - A kiviteli költség befizetésére nére pedig azon

előterjesztett leve, hogy mint a teny-
lom építési alapnak évi rendszeres és birtok-
bevételeit a vallás alap évi 40 ezer futnyi jár-
uléka a fővárosi házipénztár 20 ezer fut-
nyi segélye és a bazarboltoknak legfel-
jebb 10 ezer futban előirányozható bejöv-
delme képeri; felkérendő volna a nagy-
méltóságú vallás és közoktatásügyi mi-
nister ne, miszerint a vallásalapból egy
évi járuléknak előlegként s 1878 évben
kezdő folyóvátételét legfelsőbb helyen ki-
csikarolni méltóztatásuk, felkérendő volna
továbbá a főváros törvényhatósági bizottsá-
ga, hogy a fővárosi házipénztár segélyét az
1878 évben kétszeresére, azaz 40 ezer futra fel-
emelni méltóztatásuk. - A vallásalap és
házipénztár járulékanak kétszeresére eme-
lése folytán a boltbejövdelemmel együjt
130 ezer fut állama rendelkezésre; a meghe-
ányzó 60 ezer futra névbe pedig a bizott-
mány indítványára, hogy ezen összeg a
főváros és községny garanciája szellett-
törlesztési kölcsönképen valamely fővárosi
alapról vétefsékfel olyképen, hogy az bi-
zottság párni évekre felosztandó részle-
tekben a boltbejövdelemből fixettefsék
vissza.

A boltbejövdelemnek ekképen a
lörleptéi ivó alatt a visszafixetésre for-
dítottván, az építésre ugyan evenként
mintegy 10,000 futtal kevesebb állama
rendelkezésre, de életnek azon előny,
hogy az építkezés legfontosabb része kel-
lő ivóban is költésgkimelével volna
végrehajtható.

Erre javaslat a f. ö. Közigazgatás 1877. évi
691. p. a. kelt határozatával elfogadotván, így
a házipénztár járulékának megkötésére
valamint a 60 ezer futnyi kölcsön fel-
vétele engedélyeztetett, s a vallás és közokta-
tásügyi miniszter is a vallás alap egyévi
járulékának előlegzésre felkérte.

Erre kérelem folytán a vallás és köz-
oktatási miniszter is 1877. évi november 1-én
24869 p. a. kelt levatában a 188.189 fut 11. körben
előirányzott munkacélszámot és annak egy
épitési időnyben leendő kivitelét helyeslé és
jóváhagyja, s egyperemű kijelente, hogy
mintán a vallás alap helyrete a 40.000 fut-
nyi járulék előlegzését meg nem engedé,
- a főváros közönsége által hozója intérett
kérelemnek csak oly képen tehet eleget,
hogy az 1879. évi járandó segélyt március 1-én
január 1. napján utabványozni fogja.

Az m. kir. belügyminiszter is azon-
ban, kiket az iratok az érintett közigazgatási ha-
tározat jóváhagyása végett felterjesztettek, sem
a házipénztár járulékának megkötésére,
- sem a kölcsöntei kölcsönnek felvéte-
lét illetett felterjesztés tárgyára sem engedé-
lyezé, minnek folytán az elfogadott nagy
munkacélszám teljes kiviteléről lemondani
kelle.

Erre folytatva a felirott bizottság ja-
vaslatára az 1878. évi 511. p. a. kelt közigy. határo-
zattal kimondatott, hogy a 188.189 fut 11. körben
előirányzott költsegrészből ez évben csak
annyi fogamatosságtal, amennyi az épi-
tési költségrendes jövedelmekből fedeztet
talál, s így az 1878. évi költsegrészes kiadások
és fedezete egyiránt 7652 fut 43. körben lón
megállapítva.

Az építési munka 1878 évi március elején megkezdett, azonban a szempont-
pítési alap már október közepén teljesen
kimerülve a munkát a következő évjárá-
s daczára már ekkor felbe kell hagyni -

It m. évi december 11-én a következő
napján a biróttmány fakertői részéről
megcstett műszaki felülvizsgálat kerint
a következő munkák lőnek a 188, 189 ft 11 kr.
ral előirányzott programból lejegítve. -

1.) Lebontatott az éjszaki és déli oldalon
levő főkellék a hosszalatorio 8 pillérel 2° 1'
9³/₄" magasságban, továbbá a négy sarok-
ban volt kőfalu boltokat és pendentif; a négy
boltokat a rhombus mellett s a félkör alakú
ablakok a déli és éjszaki homlokzaton. -

2.) Válogatott léglából virálló méf-
habarccsal képzett, a négy nagy kupola-
pilléren levő falakat a nagy bolt heveder
kerdetéig 1° 3' 9" nyímagasságra.

3.) Óbudai léglából virálló méfhabarcs-
sal a négy casellirozott félgömb alakú sa-
rokkupola s a négy bolt heveder kerdeté az
oldalhajókban.

4.) Egyes anyagból közönséges fehér méf-
habarccsal a két csatlakozás az I. és II. kupo-
lapillérnél; az architrav utánfalazása az
éjszaki és déli főkelléken és a főpárkány
utánfalazása a déli oldalon.

5.) Elhelyeztettek a süttői párkányköveket
az I. és II. kupolapilléren, továbbá a déli és éj-
szaki főkelléken a pillérek és oplopféjek
kiegészítésül polgáló kövek; az architrav
képlap s főpárkány kövei is a simára fa-
ragott faburkolati kövek; végre

6.) programmon kivül a II. és III. fejelettel
jellelre a süti parkánykövek felett tel-
jesített felhalazás 0°/4' ünyi magasságban
válogatott téglakkal vizálló meztáboras.
csal. -

A kőműves munka, mint az előbbi
évben házilag teljesített, melyhez a
következő mennyiségű anyagok használ-
tattak fel:

a.) a köfembánya és téglagyár tár-
saság budai téglafüsteről 18000 db kivá-
logatott falitégla szállítatott, ezrenként
28 ftjával, -

b.) az óbudai téglagyár társulat téglafüsteről 334800 db szállítatott, ebből az
1874 évben kötött periódus alapján 234,200
db ezrenként 18. ftjával, és az 1878 évben kö-
tött periódus alapján 100,600 db ezrenként
16 ft 50 kjjával. -

c.) Benkő Karoly és társai cég nyer-
gesifalusi cementgyárából 190500 kg
vizálló mezt szállítatott a 100 kg. 1 ft 60
kjjával. -

d.) Kemler Lőrinc 145° homokot szállítatott, köbölét 9 ftjával. -

e.) Mirthogy a falbontások által
nyert faragott kövek nagy része a Dolgo-
zás után ismét felhasználható, Ull
Miklós művezető építész is elhatározta,
hogy a köfaragó munkához szükséges
új köanyag nyers állapotban rendelkez-
sek meg a megfaragás ajánlati tár-
gyalás útján külön árakért ki.

A lösküli kövek szállítását aján-
lati tárgyalás útján a lösküli köbánya
répényi társaság nyerte el. A lebontások

által nyert kövek átdolgozása pedig
ajánlati tárgyalás után Klavér Várnai
helyb. kőfaragó mesterek adták át.

A templom belsejében levő nagy
áilványt Gregersen G. Budapesti faiparos
kiváltotta és állította fel.

A falkapcsokat Dett Antal vasipar-
os kiváltotta, melyek a bemutatott súly bí-
ronylatok szerint 9248 kilogramm nyomnak.

Végre a főpárkány lemezek alatti gyám-
kövek kifaragását Dittmann Kelemen
probaif. vállalta el.

A műraki bizottság a teljesi-
tett munkákat répletesen megvizsgálta
és természetleg fejtve találta, meggyőző-
dőtt továbbá, hogy ugy az anyag, mint a fa-
lak szerkezete a monumentális építkezés
kivánalmainak s a fennálló építési rend-
szabályoknak teljesen megfelel. - A mé-
retek a tervek alapján helyesbítették, a
meg nem határozható méretek pedig az
az építési vesztősegtől nyert adatok sze-
rint alapították meg.

Az építkezés befejeztével fennma-
rad anyagok kámbavételre, találhatók.

1.) 36,000 db válogatott falitégla	1008 fut -
á/m. 28 fut.	
2.) 5200 db ó-budai falitégla	á/m 16 fut. 50 kr. 85 - 80 kr
3.) 39,000 kgr vízálló mész 100 kgr. á 1 ft. 60 kr.	624 - "
4.) 1307 # oltott kővirág a 20 kr	361 " 40 "
5.) 143 # terméskő a 20 fut.	2860 " - "

összesen tehát 4939 fut 20 kr
befizetési értékben.

Lezárolás.

I. A műraki felülvizsgálati jegyzőkönyv-
hoz

A/ alatt csatolt kiviteli kimutatásban foglalt
 összes munkák a birtosítéki és felülvizsgálati
 részlet fejében visszatarított összegekkel együtt
 89566 ft 53 kr
 ehhez hozzáadva a művezető díjával
 és 4%nyi díjteleddiját 3582 ft 66"
 összesen 93149 ft 19 kr

II. A felülvizsgálati jövedel B. alatt csatolt kimu-
 títás szerint a házilagos keresés mellett kö-
 vetkező összegek lőnek felhasználva és tény-
 leg kifizetve:

- 1) munkabér és anyagok ára fejében 64722 ft 81 kr
- 2) Szlavick Venczel közfoglalótól fe-
 lülvizsgálati részlet és birtosítéki
 fejében visszatarított 10% 474 ft 89"
- 3) a sóskúti község által
 jóváhagyott nyers kővek után vissza-
 tartott 10% birtosítéki és felülviz-
 gálati részlet 459 ft 46"
- 4) Gregersen G. végjára díjára a
 felülvizsgálati részlettel együtt 1641 ft 86 kr
- 5) Dittmann sóbráértől vissza-
 tartott 5% felülvizsgálati részlet 94 ft 15"
- 6) Ehhez hozzáadva a 89566 ft 53 krnyi
 kiviteli összeg után a 4% műve-
 zetői díjteleddiját 3582 ft 66"

összesen tényleges kiadás 70975 ft 83 kr

Ezen összeget egybe hasonlítva a
 kiviteli kimutatásban felvett öf-
 feggel 93149 ft 19 kr

mutatkozik 22173 ft 36 kr
 mint a házilagos keresés mellett elért
 megtakarítás, vagy is mintegy 23 3/4 %

Az eredetileg 1878 évre tervezett 188189
 ft 11 kr munkarészletből fennmaradt

réfnek kivitele leendő a bizottmány ex evi
levékeinyeinek feladata. - Ezen fennmara-
dott munkarész költségei figyelemmel arra,
hogy az 1888 évi évi programmon kivü-
li munkák is végeztek a C/ alatt yaratott
yaratott költségvetés szerint. 92128 ft 89 kura
magnak, melyhez még a 4% nyi mü-
vezetési díjfeleletdíj járulván. 3685 ft 15 k

leendő a jövő évi programjának új költsége 95814 ft 04 k.
Ami a D/ alatt yaratott költségelö-
irányrat szerint a lemplonépítési alap ösz-
pes jövedelméi csak 80881 ft 89 kura magnak, a
frükséglet pedig az administratív költse-
gek hozzászámításával 106989 ft 93 kura tek is
igy 26108 ft 06 kura hiánylat mutatkozik.
alulról bizottmány egyrészt műprakismas,
részt pedig gazdasági szempontból javasolja
hogy a C/ alatt költségvetésben felsorolt
munkák teljesen kivitelesnek. - Ezen
munkák, ugyanis oly szétválaszthatban
egészet képeznek, melynek egy részét el-
halasztani lehetetlen anélkül, hogy a
munka és anyag egyöntetűsége s a gara-
das is ükpedes egyenletes volta ne állerül-
lássik, s ezek folytán bizonyos statikai
hátrányok ne számazzanak. - It mi pe-
dig a gazdasági szempontot illeti, erre néve
megjegyezünk, hogy a munkarészlet teljes
kivitele jelentékenyebb pénzübeli áldozattal
nem járand, mert az építkezésnél az eddigi
tapasztalás szerint a házilagos kezelet által
20% nyi megtakarítás biztosan kibátásba
helyezhető lévén, ez által a 26108 ft 06 kura
hiánylat 6945 ft 26 kura apad, - tehát csupán
ezek öszegnek fedezetéről frükészes gondos-
kodni. - megjegyezvén, hogy minis kivárva

annak lehetősége sem, hogy az anyagok olcsóbb beszerzéséhez folytán még ezen öföreg is csökkeni fog.

Mint hogy a 40 évi tartamra engedélyezett 40,000 futóméteri segély 1875-ben csak részben lön folyóvá léve, előttrány véleményem szerint a 6945 futó méter terjedhető hiánnyal fedezése a vallás és közoktatásügyi miniszter irtólván kérelmezhető. Ki nek ezen építkezés iránt támasztott meleg érdeklődés, erkölcsi és anyagi támogatása ezen nagyon indokolt segélynek utalványozását kívánat remélhetővé teszi.

Dacok után az iratok benyújtása mellett típlelettel kérjük a tek. tanácsot mikérinté méltóztatni.

1.) a műszaki felhívás gálat eredményt a f. ében kivívó munkaréplet költésigvetését a templomépítési alaprak ez évi hiúségleti és fedezeti előirányzatát jóváhagyni s pártólólag a közgyűlés és a vallás és közoktatásügyi miniszter utóclé szerjésaten;

2.) Ybl Miklós művezető építésznek 3582 futó méterben megállapított típleletelija fejében - lekiintettel arra, hogy a f. évi 4502. p. a. kélt tanács halározáttal már 1000 futó méter előleg utalványoztatott - a fennmaradótt 2582 futó méter folyóvá tenni, s végre

3.) a vallás és közoktatásügyi miniszter irat a f. éve esedékes 40,000 futó méter segély utalványozása, valamint a 6945 futó méter terjedhető hiánnyalnak a vallásalapból leendő fedezése

iránt, indokolt felterjesztés útján fel-
kérni.

Kelt Budapesten, a Lipótvárosi temp-
lomjegyzési hivatalának 1889. évi feb-
ruár 15-én tartott teljes üléséből. -

Budapest főváros
Tekintetes Tanácsához

Árvátalos jelentése

Árpátságosi templomépítési
bizottságnak

az 1876-évi évi vég-
zett építési munkák
felülvizsgálata, s a
f. évi évi kivicindó munká-
karefekt, s a templom-
építési alap költség-
előirányzata tárgyá-
ban.)

J.
Ill. Miklós művészeti
építész urnak.

IX

Löhling - Frau Comissarin des Leopold.
Pächter Kaufmanns

Apert an 10/10 85

Das allen meinen Handlungen
die ich durch eine Brief von
Jensen vom 1867 bis heute hat
ist 19 Jensen bei der Frau des
Leopold Pächter Kaufmann als leitender
Anspruchsteller ~~verpflichtet~~, ^{verpflichtet}
auf die hoch Mühe und große
Mühe mit aller Kraft dahin
gerichtet zu sein, die Frau des
Gottlieb Jensen zu fördern, mit
Lust und Liebe vornehmlich die
Constructionen der Kunstsch.
weisen und die Art der Kunstsch.
Jensen, das die Arbeit der
Güter der Kunstsch. zu fördern,
und die Kunstsch. zu fördern.
Kunstsch. und Kunstsch. der
Kunstsch. -

Das Kaufmanns vom 1868
von der Kunstsch. der Kunstsch. am
22 Januar zusammengebracht, nur
für mich ein Leitender und
meinige Ansprüche stellen die
Kunstsch. gemacht, die so meinige,
denn die Kunstsch. zu fördern, -
nach der Kunstsch. nicht, so
nach der Kunstsch. und die
Kunstsch. zu fördern, und die
Kunstsch. nicht Kunstsch. leisten

Handwritten header text, possibly a date or reference.

Handwritten note in a circle: *mein Brief mit einem Japan Summa von 80.000*

Handwritten text in German, starting with "Die hier jetzt genehmigt worden..."

Handwritten text in German, starting with "dieses wird als notwendig..."

12 Japan

Handwritten text in German, starting with "dies ist ein so notwendiges..."

Handwritten text in German, starting with "von den Bedingungen..."

1

Löblich Bau. Commission
des Leopoldstädter Kriegs

Aus allen mirinam fundlungen,
die in dem Jahr 1867 bis
Juni 1868 ist 19. Juni, bei
dem Bau des Leopoldstädter
Kriegs allseitigen Aufstich
vollbracht, somit ist, daß
in dem dem Hauptort der
Zusammenkunft der ^{Kriegs} ~~Kriegs~~
und Finanzminister. nunmehr
hat, mit aller Kraft des
gesprochenen, der Bau
dieser Gebäudes zu
führen, mit dem und
diese Form der Konstruktion.
Sind nun der Künftigen
Zeit der Bau durchzuführen.
Jeden, daß das Werk
sich zu Ende der ersten
Hälfte gehen, und das
Werkzeit nicht Künftigen
und dasjenige Künftigen
besser. —

Das manführung von
Juni 1868 von der Kuppel
des Kriegs am 22. Januar

Zusammenkunft, nur für
mich ein Aushilfsjahr, und
manige Anstellungen hatten
den Müßigkeitscharakter, den so
manchmal eben mit
zu führen.

Wahrscheinlich
kannst
daß der Minister
nicht; so war ab dem
Jahre, mit der neuen
diät zu neuen Kunst
die mich nicht davon
haben, mit anderen
Künften und Kunst zu
gehen; und so anfangen.
den die neuen Pläne zur
Reconstruction, die von
H. v. Ministerium der
Kultur, und der Haupt
ständigen Minister
verantwortet, und der
Oberbaurath Theophil
Hiller von Hausen und
Dombaurath Friedrich
von Schindl in Wien
revidirt, mit günstigen
Bescheid zur Ausführung
auszuführen werden.

Im Jahre 1874 begann
die Reconstruction auf
Basis einer umfassenden

Alapja

Kaufmannsrechnung, mit
 der Aufführung der Käufe
 in einem Zeitraume von
 15 Jahren möglichst in
 Ansehung des Werts zu
 setzen, beide eine ge-
 nüßliche Aufführung, da die
 jährliche beträchtliche Sum-
 men nicht im Ab-
 schätzen zum Kaufmanne
 einfach großen Procenten,
 den besten Stand.

den vom 1. May 1874 datirte
 Kaufmannsrechnung bezifferte

Kiessegeutz

ist:

Herstellung der Käufe	2.315.231.91
Herstellung der Baumzinsen	128.882.93
Herstellung der Taxen	96.468.91
	<hr/>
Baumzinsen zinsen	2.540.583.75
den die Summen zinsl. (Baumzinsen)	
nicht auf Kaufmanne	
der 12. Jahre bestritten	
genüßlich setzen, so	
andere nach Aufzahlung,	
obige Summen mit	
Multiplication von 12%	
zinsaufstellungen mit	304.869.96

(und somit stellt sich die Baumzinsen für die
 Zahlung auf 2.845.453.71

Auf die Kassenausflucht
Summe von \$2.845.453.71
zurück von Jahr.
1874. bis Ende.
1884 gezahlt. \$ 845.345.

folglich bleiben
für den jüngsten
Ausbau des Kiegs \$2.000.108.71
Nun darauf die Reconstruction
den des Kiegs betrifft 12 Juren
und auch der in dieser Zeit
oben angeführten Ausgaben
zufüllt auf ein Jahr bis
läufig \$30.000.-

sezig

Ob die Befugnis hat
so auch mit dieser Zusatz
Subvention der den aus
jährlich zuzusetzen, und
wäre selbst in dieser
Art weiter zuzusetzen, so
würden ^{noch 9} 25 Juren mehr
bis der jüngste Staat für die
nächstbesten Leopold Stuetz
Kiegs reformen könnte.
Nun die 11 Juren benutz
haben für den Befugnis des Kiegs
gegen Mitbringer zufüllt.
Nun mit jähriger Summe
abgebaut, und wenn dies
auch ein das Doppelte war.
Nun gut wird, und zuzusetzen

verkleinere
Anwendung

der

☆ Nur ein Bild der ^{Beym} ~~Antiquar~~
 zu geben, welche das Re-
 construction der Gräfte für
 das Jahr 1886 durch mich
 12. Februar benützt worden.
 die werden, füge ich der Vor-
 aufstellung für Finanzierung der
 Gräfte bei, welche das erste
 Aufschreibungs für die
 Führung der Bundes, und
 von Magüjitasá & Calesá alvarayal
 Construction der Antiquar Gräfte

a. Materiale Antiquar
 30 Stämme 12° by a f 17 = f 510.-
 45 " " 10° " " f 15 = f 675.-
 2000 Pf. Stämme $\frac{15}{2}$ f 12 = f 2240.-
 1000 Pf. Klammern 12° f 120.-
 b. Arbeits Lohn - Munda - bei
 8 Gräfte meines Land
 4 Klammern zu f 230.-40

Summe der Antiquar
 abelo, alvarayal, Magüjitasá
 Construction der Antiquar Gräfte

a. Materiale Antiquar
 30 Stämme 10° by a f 13 = f 390.-
 100 " " 12° " " f 17 = f 1700.-
 80 " " 10° " " f 15 = f 1040.-
 1300 Pf. Stämme $\frac{15}{2}$ f 12 = f 1456.-
 200 " " 3° " " f 2 = f 400.-

b. Arbeits Lohn - Munda bei
 4 Zimmerleute 4 Wochen f 360.-
 2 Munde . 2 " " f 38.-
 2 Weiber . 2 " " f 14.-
 Summe der Antiquar
 Gräfte f 5398.-80

Aufschreib. & Finanzierung Gräfte
 der Klammern zu f 9084.-20

die für Antiquar an Platz,
 an Finanzierung der Gräfte
 und jetzt diese gegen
 Arbeit für Verluste an
 Arbeit ^{Kraft} ~~Antiquar~~, was die für
 Antiquar Gräfte für Antiquar
 Antiquar nach f 100.-
 Antiquar für die Kosten
 Antiquar Summe, Antiquar
 Antiquar der Antiquar
 Antiquar und Antiquar
 in Antiquar vor Antiquar
 die bei Antiquar
 Antiquar zu Antiquar
 Antiquar. — ☆

Antiquar wird es Antiquar.
 die, Antiquar Antiquar
 Antiquar Antiquar mit Antiquar
 Antiquar Antiquar, Antiquar
 die Antiquar Antiquar
 Antiquar auf f 160.000.-
 Antiquar Antiquar, Antiquar
 mit Antiquar Antiquar
 Antiquar Antiquar
 Antiquar Antiquar
 Antiquar Antiquar

Antiquar Antiquar.
 Antiquar Antiquar
 Antiquar Antiquar, Antiquar
 Antiquar Antiquar
 Antiquar, Antiquar
 Antiquar

~~Wingener~~
 beauftragt in Aussicht der
 Aufgabew für die Aufsicht
 und folgendes beifügt zu
 Anhalt.

bei einer Jahres Subvention
 von 80.000.- sind
 zur Aufsicht beauftragt =

Entwerfen aller Bauarbeiten	Voigt	1440.-
Entwerfen Bauaufsicht	Kopp	594.-
I ^r Baupolier		1500.-
II ^r Baupolier		660.-
Handl. Baupolier		252.-
Handl. Baupolier		396.-
Handl. Baupolier		364.-
Felwgeleitetes Bauführung		520 60

die Befoldung der Aufsicht
 bleibt darüber bei einer
 Jahres Bau-Summe von
 150.000.-

Weser ein Anlaufsprinzip
 wachst bei geringen, ein
 Jahres Gewinn um 100%
 bei größeren Subvention,
 steigt nach der Struktur
 Arbeit vergrößert, somit
 ein doppeltes Wachstum

clong

Wingener
 vryl ~~Frankfurt~~ A. - ~~Frankfurt~~
 die ~~Münchener~~ Arbeiter

vermindern sich mit jeder
 zu vermindern sich die
 Anzahl, ab kommt bloß die
 Kraftigung vor, daher
 die Hauptarbeit factor
 die ~~Wingener~~ ist
 dieser muß beibehalten
 werden, daß
 die ~~Münchener~~ forschend
 das Jahr hindurch beifügt,
 die ~~Wingener~~ sind, aber diese
 Jahren größerer Summen
 sind diese ~~Münchener~~
 leisten zu können.

So z. B. im in Jahre 1886
 normal ohne ~~Wingener~~
 können zu können, mußte
 die ~~Wingener~~ sein
 Monat November 1885
 sein ~~Münchener~~ beginn,
 die ~~Wingener~~ ~~Münchener~~
 der ~~Wingener~~, um so könnte
 die ~~Wingener~~ im Monat März
 1886 ~~Wingener~~ ~~Münchener~~
 und bis Monat November
 ohne ~~Münchener~~ ~~Münchener~~
 vergrößert werden.

Leider kann mit der jetzt
 zur Verfügung stehenden

reueel Reue!

Wingener

L. W. K. S. S.

Mitteln kein Material
als ^{Rechnung} Rechnung gegeben,
die folgt davon ist, daß
die Fortsetzung des Bau
auf im Monat July oder
August 1886 voll führen
kann. —

Wahrscheinlich an Kraft
und Zeit bei sehr einem
Bau. —

Wahrscheinlich ein toller Bau-
Commission. Aber oben ge-
sagt genau anzuzeigen,
und die tolle Commission
das Gelingen unterbreiten
die nötigen Baumittel
für die tolle Commission zur
Anfertigung zu stellen und
zwar in der Höhe eines
jährlichen Subvention

von 160.000. — 0'w
in der Bau in der Art
weiter zu führen daß
jeder in einem Zeitraum
von 12 Jahren fertig
gestellt werden könne.
daß diese nötige Subven-
tion notwendig sind
für die 12jährige Bau.

Spätigkeit bei der Kunst
bewirken; es muss sich
geschehen doch nicht
vollständig nicht Ab-
gesprochen, und man
geschehen muss konnte
nicht so glücklich werden
und nicht Spate zu Grunde
gehen, und wieder man
aufsetzt machen müssten,
muss dass die alte
Methode zu einem Fort
geht, so verlässt ein
jahrhundert ab Puffen
und Heringsen, und das
Resultat ist endlich eine
monumentale Ruine;
Die man sich das Publikum
nicht jetzt schon sein
besuchen lassen in allen
Künsten ihren Leistungen u. s.
w. enthält, ihre profansten
Gabe sich zu zeigen, wenn
die jährigen Geschenke auf
nicht zu fallen blieben,
es ist dasselbe Pflicht dass
zu bekämpfen, und die
monumentalen Kunst der Kunst
die Geltung wieder in der
Öffentlichen Meinung zu
setzen, die selbst ^{verfügt} ~~schon~~.

2.540583.75
 254058 37
 254058 37
 3048700.49
 845345
 2203355.69

2.540.583.75
 254058 37
 50811.67
 2.845493.79

25405.83
 124
 50811.66
 2540583
 304869.96
 2540583.75
 2845453.71

kiat 845345
 2000108.71
 50
 50
 15
 137

2000000
 40
 2160000
 125
 16
 72
 12
 160000.80

2.000108.71
 845345
 2.845453.71
 2.000408
 845345
 258856

Atony 7033.15 1/2
 Aken. 4000. —
 I 3033.15 1/2

kiat 28116. — 1885.
 7033.15 1/2
 21082.84 1/2

A kemplan kuraltan. 19.957 k. ol
 nagy is. 136.106 k. m

845.345 : 136.106 = 6 1/21.

1863. evb. Januar. 22. kivalas

1874. evben kezdetelt az ujabb kero 11cinal
 az epiltkezes. —
 a. kivalasok. 1874 tel 1886-ig kivalasok

9k.
 1874. 43.328 f. — 1851 tel — 1873 1/2
 1875. 62.574. — kiadott. —
 1876 38.000. —
 1877 38.513. —
 1878 71.576. —
 1879. 71.259. —
 1880. 76.933. —
 1881. 66.454. —
 1882. 102.897. —
 1883 79.112. —
 1884. 94.699. —

1874-1885 845.345 f. — 786.173 f. —
 1.631.518 f. — 0 2.

1885. Eloiranyalt — — — 67.358 f. 33

fedezett. Varos 20.000 f.
 Varos. kis. 18.000 f.
 Minifus — — 40000
 fedezett. 78000 f. —
 Maradvany 10641 f. 67

Az eloiranyzott. Ofrajeg.

67.358 f. 33. —

45.000 f. —

Maradvany. 22.358 f. 67

a. kivalasok helyzett. fedezett 78.000 f. —

kifizetett. 45000 f. —

Atonykip. I 3033.15 1/2

1885. te. kifizetett. 28082.84 1/2

Ofrajeg. 69116. —

Maradvany rendeltkezesin 8884 f. —

nyj
 a kemplan kuraltan. 19.957 k. ol
 nagy is. 425

20.382. k. o.

nagy is 139.005 k. m.

1.631.518 f. :

250000 f.

1381518 : 139005 = 9 1/93.

3. Apartments 900 = 2700/-

1. 51 June 900/-

1. Andrew's house 200

franchise 2900/-

600/-

900

1200

2700

now 1200/-

1. Aloungok

2. Export alopok

3. Ekaterinsk

16
12
22000
16
1.82.

2
 10/5
 5/1

A lipátvárosi templonépítési bizottság.

1876
július 18/19.

Nagyságos Jól Miklós művezető építész
úrnak

Pontápfen

A lipátvárosi templom épületén a faly-
cábon megkezdett építési munkálatok
jegyzékét a jövő évi építési munkapro-
grammal együtt van fennváltatva Nagy-
ságrólak j. alatt oly feltételek meg-
kötésével, hogy azelőtt a műhely be-
munkálatok végeztetése felülvált-
lása után intézkedni s annak meg-
kezdése után azokat a felülváltásokat jegy-
könyvvel együtt is bevitethessék az-
ból bemutatni jóváhagyás.

Élt Pontápfen, a lipátvárosi templom
építési bizottságának 1876. december 18/19.
napján tartott ülésénél.

Magyarországi
Kormányzatnak
bizottm. jegyző

Arélmány
Kormányzat
bizottm. elnök.

A lipai városi Templom
felújításának építési költségvetése

Mindazon eselethez, melyben
bár, a melyeket évek hossza so-
rán át 1867-től mostanáig
mint a lipai városi Templom
építés vezetője végeztem, ki-
tűnik, hogy a "Küptető" beom-
lásával szerencsétlensége
és másnémi csapások dacára,
minden erőmet és tevé-
kenységemet az épület elő-
mozdítására fordítottam, s
örömmel és szeretettel nemcsak
a szerkeszti de a művészet ki-
viteli részét is midőn vittem
szerepül, hogy a mi a fova-
ros díszítés valójában és hogy mi-
den művészt és művésztől
ítéletét hiálja. -

Az 1868-iki végeztetés év a midőn
a Templom Küptetője járnak,
ho' dőn beomlott kérem, merve
egy sennvedésben dúl volt és
Kévis építését birt volna az-
túl a bátorsággal, hogy az aranyon
elkérkedt épületet tovább ve-
ressen. -

De az ellenállás burred és ép
szó volt ~~valamint~~, valamint
a művészetem iránt táplált
valódi szeretetem nem hagyott
nyugodni; hogy újult erővel
a munkához kezdtem hozzá;
így Kelet-Kertől aron újra felépít-
teshez szolgáló tervet a melyet
a magyar vallás és Köznevelésügyi

is a felületes fővárosi tanács által helyben hagyattal; Hausen Teofil Kovay és Schmitt Ferigyés által felülvizsgáltatván a kivitelre ajánlattal. -

Egy mindent magában foglaló Káltsérvetési alapján az 1874-ik éven vette kezdetét az újra felépítési munkálat, avval a reményvel, hogy a templomot is eivalatt külsőleg feketue befejezve; de sajnos ezal esatodás volt mert az évenként jóvára gyótt káltsérvetési nem volt arányban az épület nagy költségével.

az 1874-ik éven Majis költés szerkesztett Káltsérvetési és Kővetkereső összeget voltál felvívve:

A templomnál helyreállításán	2.315, 231.91.
A Kővetkeresőnél	128, 882.93.
Az előter-nél	96, 468.91
	<hr/>
Összesen	2.540. 583.75.

de mivel az építési Kővetkeresésnél e 12% Defor gós. alatt nagyon is megváltoztal az új, tapasztalt szerint Kelleve az előirányzottat 12% al nagyobb pénz kiadásal vajjon 304. 869 fnt 96 st. tehát az ekkéj helyesbítve Kelleve az építési összeget 2, 845, 453 fnt 41 st. az.

Az imént említett nagyobb Káltsérvetési az az 2, 845, 453 fnt 41 st. ból levonandó az 1874-1884-ik évig kiadott építési

összeg arca 845, 345 fut, ekkor,
az össze templom felejtésére
maradna 2000 108 fut 21 xi.

De mint a Templom újra felejtésére már 18, esztendője nagy ~~font~~ foglalkozással volt, és így fent jeltett kiadások fedezésére éventéint körülbelül 50,000 fut esik. -

A mint a Tapasztalat tanúsítja evel az évi segéllyel az épület esz, nagyon esékély módon halad előre és ha it, módon tovább vezetett a kkor 25 év leforgása után, semmi esik lehetőség a fővárosi községi get az épület befejezésével megőrvendőtten. -

Már a nem esékély ~~is~~ isse getket nyelt el a 11. év építési idő a Templommal az idő viszonylag sági ellen való védelem ssempontjából, de mint kiadások foglalkoztak a kkor elállani a védelemre vonatkozólag ha még kétszer annyival kell venni az építési időt. -

Az álványkial megijitása, mi melyet nagyon hitelteljen a munkáltsolat, a munka erővel körbavetését, valamint ratható álványal nagy felelősséget vonnat maguk után.

Az első körülmény körösítje a költséget és másik pedig az építés vezetjét valamint

Mely kiadások szükségesek

845 345 $\frac{12}{70445}$
52 521 65

2000000 : 70500
590000 : 28
260000

P. tartja

a felügyelettel megbízott szer-
velet folytonos igazoltóságban
is felelősen vagy netalán belő-
lő körökben Herceviséteuseg-
sól.

Hogy szemléltetendő lehesse
Lenni mielőtt mint ösze-
get stárséges az alvással
megnyitására szolgáljon fel-
dant az 1886. évi körök közt
18 évi építési idő befolyás
után stárséges összeget az
alvással újítására a me-
lyet az első követelményei
az épületnek a melyet mel-
kül az előre haladás letetett

Mivraur

Ebből kivétel mielőtt
stárséges, hogy felvétel építé-
si bizottság minden projekt oda
vissza, hogy az évi építési,
össze 160.000 fokra emeltessék
fel az épület befeléréséhez
még 18 évi levén stárséges
Még egyszer vannak kiemeltet
említés, hogy egy esélyebb
évi segély kivételképen a tavati-
hoz hasonló az épületnek elő-
nyére épütséggel nem ^{szükség} ~~szükség~~,
főleg a felügyeleti kiadásokat
terintve a mit szemléltet-
tőve teszi a következő példát.
Egy 80000 forint terjedő segély-
ből évenként a felügyelettel
megbízott szerző követke-
zőkép vannak fűrtve:

Folytatás a II. rész

Ezen felügyeletet eredeti kiadását ugyanazok valójában egy 100.000 forintj Terjedő segélyvel, mi egy választásos szervezet. De egy 100 %-os nagyobb összeget egyesüléssel de biztos nyereség, a mi ha még annyi társ a gyorsabb munkálkodás, tehát egy kétszeres előny. -

A Közműves munkát kétszeresével miképpen az épület kiemelt kedvel, csak kiemelt nyereséssel munkálattal fordulunk elő, tehát a formakészítés a Káfaragás. -

végzők,

hogy előmunkálattal kellesse az a Közművesek az év alatt folytonosan megvalósítás nélkül dolgozhatnak, de ez a szükségesség nagyobb összegű, hogy eredet az előmunkálattal kellesse keresetül venni. -

Igy pl. hogy 1886 évben semmi a Kádály és fejtartás nélkül kellesse dolgozni építési kellesse a Káfaragással már f. évi november hónapjában megkezdni az előmunkálattal, eredet az egész felvidék alatt folytatás, csak

ig lehetne 1886-évién már
erős havában az építési ügy
Kerdesi illetőleg folytatási
ügye november hónapig meg-
szűnt, nélkül pedig nem
Kállódi. -

De sajnos a most rendelke-
zésre álló pénz készlettel
a Káfaragó részéről semmi-
nemű előmozdítást nem
láthatunk, ennek a kö-
vetkezése az, hogy csak
1886-évi július vagy augus-
tus havában fogható-
sítottság az építési építési-
nek megkeresés illető-
leg folytatása. -

Menyő vezetése érdekében
és érdekében egy új építési-
nél. -

Ugyes Kádji a terület-
tes építési bizottság
a mondottakat jól fonto-
són véve és a terület-
tes tanácsnak javas-
latba hozni, hogy a terület-
tes építési bizottság
rendelkeresébe bocsássa
a szükséges iratokat, mely
jelen egy évit 10000 forintnyi
segély alkalmán, hogy az épí-
tetés lehesseu, ily módon
tovább vezetni a meglévő
Következőben lehetőségek
valamint jót birtos az építési
-1-

Az 18 éves leforgása után
 a fővárosi Községi Igazgatóság
 felkérésére becsatolva:
 Hogy a fentebb meg-
 hivatkozott viszonyok a Templom-
 nál a 18 éves építési tevékeny-
 ség, sőt lett kerületve de
 semmi határozott semere-
 sű és a mi kerületve
 lett nem lehetett egy
 becsült hogy részben nem
 meglehetően volna költő
 és ismét költő, megle-
 hető újakkal nem kelle-
 tetten volna pótálni. -
 Ha az építésnek e régi mű-
 szere tovább folytatott
 akkor lére egy folytatás
 a kérés és lerontás az ered-
 mény pedig végül egy nagy-
 rú rom. - Hogy dies ceterum
 a fővárosi Községi Igazgatóság
 nem minden részben már
 most is folytatás quibus
 uti az épület, már oly kor-
 sán idős ^{és} folytatott építése
 dacára be nem fejezését,
~~jóval a költőjét a~~
 mostani viszonyok nem
 változásról. -
 Tehát költőssége viszonyok
 ellen kérését és a költő
 azt a fővárosi becsült
 /

G. j. s. l. a. i. s. e. h. e. t. s. e. j. e. v. e. l.

a Közönség itéletében ismét
megszerezni, a mely át
Fulajdonképp illet.

XI/14. 85.

Virtuelis Lepótvári templom építési kérése!

Fi

A Lepótvári templom építéséről,
~~mint arról~~ építési minőségében
első kérvény során, 1867 évtől a mai napig bejárattott
munkadokumentáció alapján az,
hozzá ~~szóval~~ a Ruppold becsületi-
nád reverenciájával és egyéb
jelenségekkel szemben
dekrétum: a legelső évvel és további
tervezéssel elkövetett minven
lehetőség; további önművelés és tervezés
folytonosa továbbra, hogy a
Lepótvári templom nagy szerkesztési
munka minven részben úgy működő
lehetőségek, minthogy az, nemcsak
a fővárosi méltóságok részéről;
hanem minven munkák és szabványok
legnagyobb itélettel bátran kijelölve,
és az Riekszilre. —

Az 1868-iki végzetés év, minven
júnus 22-én a templom Ruppold-
lajá becsület: szám szerint is
személyes teljes volt. Halálraolt mellett,
hozzá Ruppold építési terv, volna
aztán emelteni bátorítással, hogy az
annál is inkább építkezéssel jó
nével ~~feladat~~ a áldozatul hozzá.

A felmérés akadályok ^{mondható} túrdításával,
azaz legyőzve; de minven szem
viszont táplálás valóban és mely
személyes szem kérvény nyújtott,
hozzá újul, évvel és további
a munkákhoz ne fogják. —

de ingereltek is

Ley ekköfistven a ~~reconstruc-~~
 tióhoz acazul megaló tervezet,
 arca a nagy méltóságú m. Kir.
 vallis ei Kövvelatársági Miniszer-,
 valamis a telkintetes fővárosi
 tanács, illetve Közigazgatási
 elfogadtassa ei helybenhangatter,-
 mincán arca, Lovag Hansen Presbil
 ei Schmitts Friszer (epiteineti fő-
 tanácsosor Prösten:) által felül-
 vizsgáltassan: a Rivitelre általant
 i ajánltassan. —

A tervezettel Rivitelre általant
 Köllögvetés acaján: a Reconstruc-
 tió 1874. évi Kevvelat. velle
 arca reményben, hogy a templomok
 — legalatt Rivitelre — is ei alatt
 be fog lehetni fejezni. — Öve
 remény aramban, sapior, de nem
 fejezni lehetett, mivel ar évvelent
 engedélyezett építési öfnyeg, nem
 volt arányban ar építési nagy
 terjedelmével. —

Május, a 1874. évi Május Kö-
 jér Kevvelat. Köllögvetésben
 a Kevvelat. öfnyegor velle
 felveve:

a.) a templom felépítésére	2.315. 231/91
b.) a teraszok	96.468. 91
c.) a Sanctuarium	128.882. 93.

öföfnyegben: 2.540. 583/75k.
 aramban ar építési Kevvelat.
 ményet a Cefoly, 12. éi alatt,
 arnyia megváltassan, hogy
 a velleter Kevvelat. arcaján
 ar, 12% al ^{ar}amalkerit, ei
 öfvetlenül korra arant,
 mi által a Köllögvetés öfnyeg: 2.845. 453/71k.
 emelve: felül meg a mai viznyoknak

Az előző Magyarizott és ke-
lyesített 2.845.453 f. 71. kraj. Rész-
számban: öfnyelől lemaradó levél,
az 1874tes - 1886. évig kifizetett
és felhasznált öfnyel: 845.345 f. - az.
marad: 2.000.108 f. 71. kraj.

vagyis az öfnyel, mely sütközés alatt
~~marad, hogy~~ a Képzésben szereplő
következő befejezésre. -

Mintán a templom rekonstruk-
ciója már 12 év folyamatosított,
a fennmaradt 845.345 f. öfnyelől
~~évenként~~ Könyvelől 70.500. fjt.
márvittató az évenként beépítendő
öfnyel. -

Az újabb papentelések szerint,
ily esetek és egyéb mellett az
épület ~~az~~ csak csak egy mértékben
haladhat befejezésre; és ha
ily módon is ily subventionál
a létesítésen továbbra is:
az eseten ~~alatt~~ még további 28-29 év
kezdésére után lenne a behatározás,
a fővárosi Könyvelől a templom
befejezését megőrvendésére. -

Itt csak egy öfnyel fűtőállás,
az elvett 12 év építési idő alatt,
- a templom építkezésénél, az idő
visszatérőjei is a Képzésben be-
határozás elleni védelemre; de mely
aránylag ~~várat~~ öfnyel fogadás, az eseten
a védelem által igényeltetve:
ha a templom építési még
további 29. évig tart?

Hogyan mily mértékben van, az idő
behatározás fogadás sütközés alatt
munkálatok, szolgálatok kérdés
csak azon Részszámban öfnyel, mely
1886. éven, tehát 12 építési évig

1886. évi November havában
 a munkálatok által kezdődött, és az
 egész teli év alatt folytatódott,
 miszerint a közművek az 1886.
 évben egész November hóig a kész
 munkák elvégzésével a templom
 építésével munkát végeztek. —

Sajnos, a jelenleg rendelkezésre
 álló pénzeszközökkel a Rífaragó
 előkészítései a Rífaragó mellett
 nem előkészíthetők; minek tenne-
 sültes következménye, hogy a
 templom építésével megkezdés
 illetve folytatás: csak az 1886. évi
 Julius vagy Augustus havában
 folytatási lehetősége. —

Mily fontos az, erősen úgy,
 mint időben. Mily előkészítést
 lehetne az építkezés: az épület
 nagyvágatás aránylagosan megke-
 zeltetve kezdve. — Először lehet-
 lennek munkálatok lehet, hogy a
 készült kivételnek megkezdés
 először a jelenlegi rendelkezésre álló
 arányból, miszerint a Rífaragó
 munkálatok a Rífaragó mellett Rífaragó-
 sák előkészíthetése. —

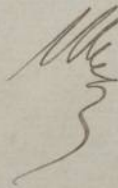
2. Az építkezéssel ^{igényelt} ~~igényelt~~
 felhívási kiadások mindegyike a,
 valamint a jelenlegi subventiókhoz.
 Ezek felhívási díjai:

Építési díj: elavult építési díj	1440 f
" felhívási díj	594 f
" 7. párt	1500 f
" II. "	660 f
" vízvai díj	252 f
" hárs díj	396 f
" díj elvétel	364 f
<hr/>	
Összesen:	5206 f.

Felkérlem tehát a kifestet
építési költségére, hogy az általános
fennségi ellen felelősséget indokolt
megfontolással legyen javaslata,
hogy a fönvönök tekintetével Tanács
elő is járjék, hogy a kifestés
templom építésére a szükséges öbrököt
és fevőg is 100.000. Ft. összeg alatt
jában az építési költség rendezke-
zésére bocsásson, hogy a templom
építésére a szükséges erővel folytatni
leheszen és kifizerési lehetessen;
mintán meg isz is 12 évi munkát is
után levő az, a fönvönök körömező
kafuáltságára bocsásson.

Amivel is indokolt kérem a
k. építési költségök javallatom
elfogadására, hogy a jelenlegi kör-
kötlen állapot megmunkálására
következő, a fönvönök lakosságának
minden nézetben elterjedt
maga gúnyos - mellyel az építkezés
szökint is vélel - fejezetül meg-
foszra; és a templom monumen-
tális építésének - az méltó je-
lentőségét emel, végre szeresse.
- A kifestet építési költségök
Budapec, 1886. Nov. 20.

Atarom fészegősi

Felkelő Lipotvárosi templom építési
bizottság.

Munkoderecsintét, melyeket
évek hosszú során át, 1867^{tel},
mestereim mint a lipotvárosi
templom építési bizottság,
kötöttük, hogy a Kupola be-
omlásának megelőzéséig
és másnemű ~~es~~ kiegészítő
események tárgyára, minden
esőmel és tehéncsereget
az épület előmozdítására,
fordítottam is örömmel és
szerelessel nem csak a rész.
Kézelt de a művészi rész
oly módon nagy bajtani
igyekezzem, hogy a mű-
a főváros díjára adják, és
minden művész és szakértő
tegyék meg az illetékeseket
szegyen. —

Az 1868-iki négyzetes év, midőn
a templom Kupolája január
hoi 22^{ken} beomlott, nem néve
egy szenvedésben dúl vult,
és kérés építési bíró volna
azon bátorsággal, az avargára
elkísértés épületnek jó nevet
aldozni. —

De nagy hátrány, és mentális
buzdít, és így is, ~~egy~~ valamint
a művészet iránt kapott valódi
szerelesség nem hagyott nyugodni
hogy újult erővel a munkához
ne fogjak;

így kelték az a Rekonstruk.
jól is volt a munkák

a. Magyarillatörvényi vallas és
 közoktatásügyi Miniszter,
 és a Felkértetés főnöke. Tanács-
 ruy. Könyvtárak által helyben
 hagyattak; Lovag Hannu Theophil
 és Schmidt Frigyes (főépítési
 Tanácsosok Bismarck) által felül-
 vizsgáltatván, a kivitelre
 ajánlottak. —

Egy állatintézet Költészet
 alapján, 1874-ik évben vette
 kezdetét a Rekonstrukció, azon
 reménytel hogy a Szempont
 15-ös alatt legfeljebb Kötés,
 hely helyben befejezni; — de
 sajnos, hogy csak tívedés volt,
 mert az évenként engedélyeztet,
 építési-Örök nem volt arany.
 ha az épület nagy terjedel-
 méhez. —

Az 1874-ik évben Magyarországon
 12-ekhez tartó Költészetben
 következő Összegek voltak fel-
 véve:

a. A Szempont felelőse	2.315.231/91.
b. a Szempont " "	96.468.91
c. a Sanctuarium " "	128.882.93

1874-iki Költészet Összege 2.540.583/75

az építési követelmények
 a 12-ös befizetés alatt nagyon
 is megváltoztak, úgy hogy
 tapasztalás szerint 12% -ra 304.869/96
 tal az fenti Összegekhez hozzá
 számítandó ~~ingy~~ mi által

a Költészet Összege 2.845.453/71
 az emelkedik, és a mostan
 ni követelményekhez meg felel. —

Az imént említett Költészet
 költsége 2.845.453/71. 02 köl

kezdődött az 1874^{tel} - 1883^{ig} évi
kifizetett Öpregek 845.345 f. DE tal
maand. - - - - - 2.000.108 f. 71.
aron Öprez mely még szükségese lenne
a. díjazásoni templom tökéletes
befejezésére. -

A templom rekonstrukciója már
12 éve folyamatban van, és így
a fent jellelt kifizetett Öpregből
(az az 845.345 f.) évenként körül-
belül 70000 fr. beépített Öprez
szükséges. -

Az mint a tapasztalat tanúsítja
ezen évi segéllyel az épület csak
csökély előrehaladást nyert, és
ha ily módon, ily subvencióval
tovább veszelelnék, akkor 28
vagy 29 év beforgása után lenne
csak lehetséges, a fővárosi Község-
ség a Templom befejezésével
megörvendeztetni. -

Nem csökély öprez fordítatott a
12 évi építési idő alatt. a Templom-
nak az idő viszonyosságai ellen
való védelemre, de mely kizárások
fogtak akkor előállni, a védelemre
vonalközölg. ha a Templom építése
még 29 évig tart?

Hogy nem illetkezővé lehetne lenni
mely öprez szükséges az alvanyok
megnyitására, szolgálaton példant
az 1886 ik évre, tehát 12 év építési
idő befolyása után szükségös öprez
az alvanyok nyitására, mely munkák
befejezésére nélkül, az építkezést hogy
~~megyelt felállítás~~ nagy mértékben lehetni
folytatni. -

/. Melléklet / szerint. A Külső alvanyok helyre állítása 3650/40
A belső alvanyok s. s. 5398/30

az alvanyok helyreállítás Öpreze 9084/20.
Ezen öprez más súlyospan lehetni
a Községvesztés. -

Ettől kitűnik kifejezetten szakszerűsége
hogy a. J. építési bizottság minden
erőjét oda irányozza hogy az évi
építési öprez (resp. Subventio)

160.000 forra

emellepítik, ambar míg 13 evet
által kellene működni, hogy
ezen monumentális épület, Itteni
Köfalelőnök szolgálkapon. —

Kétszélten vaggak még említeni,
hogy egy esékélyebb évi subventio
1885thhez hasonló, nem elonyt
vakt. katasztrófáig nyit. Kit okból:

1° A. Kömüves munkák Kevésbé nek
di a falakat, mert a symptom
már oly magasra épült, hogy
továbbra kö elhelyezésük fordul-
nak elő, tehát a főmunkás tárgy.
leg a Köfaragó. —

Hogy előmunkálatokat kell a
Köfaragónak végeznie, hogy a
Kömüvesek az év alatt folytatásosan
megakadályozás nélkül dolgozhatnak.
De hogy ezt végre lehetne hajtatni
szükséges hogy a. J. Bizottság
nagyobb öprezettel rendelkez-
kezden. —

Fog O. O. hogy 1886th évben az
építkezésekben semmi akadály is
fentartás ne forduljon elő, a
Köfaragónak már 1885th November
haviában a munkához kell kezdeni
és ezen teli idő alatt folytatni
csak így lehet séges hogy a Kömü,
més ezen 1886th év alatt ezen
November haváig a symptommal
munkád keltek. —

De sajnos, a most rendelkezésre
álló pénz kéfével, a Köfaragó
előmunkálatrai nem ez közheltek

mit a következmenye, hogy csak
1886. évi Július vagy Augustus havában fo-
gatható a Templom építési-
nek megkezdése illetőleg foly-
tatása. —

Mennyi befektetésig érhető is időn be-
mely előre haladás történhetne.
az épület magyarázatához aránylag
enyedélyeset öpröglet. —

2°. A felügyeleti kiadások nincsenek
arányban a mostani subventio-
hoz. —

A felügyeleti öremélyzet. Követ-
kező képminták listája:

Építési Menor Voigt és kúri díja	1440f=
" " felügyeleti közzé " "	594f=
" " I ^o Pales - - - - -	1500f=
" " II ^o " " - - - - -	660f=
" " Trodai 170 gyalat " "	252f=
" " Házi szelge - - - - -	396f=
" " Éjjeli örök - - - - -	564f=
<hr/>	
Összesen	5206f=

Ezen 5206f. felügyeleti öremélyzet
fizetésén lehetni az 76500 forin-
ti subventio, is ezen Öprey nem
maggobbadig hat az évi subventio
160.000 forin ellenében, világs-
mely takarítás

Ezzel folytatva felkérem a J. építési
bizottságot a mondottakat jól meg-
fontatni is a Jektikus fővárosi Tanács-
nak azon javaslatot előterjeszténi,
hogy a Lipótvárosi templom építésére
a szükséges Öpreyket is pedig egy évi
160.000 forinnyi segély alakjában nem-
del kérszire bírassza, hogy a templomot
azon építési aron aróval fejezzék foly-
tatni mely szükséges, az épületnek mi-
hamarabb bevizsítésre, így is meg-

13 évi munkáértbe kerül, a Comprom.
ad a fővárosi Községihez haszná-
latára borsátani. —

Hogy ezen fent említett nagyobb évi
szágyi szükség, bizonyítja a 12 évi
át helyesített munkát. —

Ezen idő alatt. sok munkát készült és
népéletkebe nem maradt, is egy
előfordult hogy amit egy évi át
készült annak egyenként népeket,
szitani keletelt ha két vagy három
év múlva ezen épület népeket megint
munkát ^{alá} vételezték, is egy tekintet
hogy amit ^{egy év alatt} készült, két vagy
három év múlva népeketként ^{ép}
~~használták~~, és nem esékely kiadás
is a vidmunkákat ^{együtt} az építési költség
szágyosán letekelt. —

És a kész évi laborationak követ.
Kéménye, is ha ezen régi építési
mod folytatódtak akkor egy folytatás
alkatis is kerentis ~~az eredménye~~
keletkezett, is ennek hofarabb evet
folytam az eredménye egy nagy
12 évi monumentális Prom. —

Hogy diszkedne a fővárosi Községi
jostani lehet szeptem

Nagyszajos Elődök!'

Folyó évi július 4^{én} kelt becses sorait csak is a nyári szabadságom betelte után legváan kesimher, es oka ké,
"sedelmemurk."

A 4. épitő birottság aon határozata, melyet velem Eö
"rölni méltortatik, hogy a lipót templom kupuláka bea,
"dott vérlataim ismét új véltortatásokkal fejeksem be,
"velőben meglepett - Mert én a főt. plebanos úi megbízata,
"sád is programját akkori ben nem is ismertem, sőt most
"sem ismerem egészen - es csak is a mint említöm egyes
"síobeli nyilatkozatokat tett, es én az utolsó vérlataim
"mellyeket sok szorgalommal es tudással alítottam öffe
(kerintettel lévén az épitési Évetelményedre) a főt. plebi
"nos úi elfogadható tanácsát is követtem sőt kerintettel
"igy a most 3^{ik} vérlataimat amjira módosítottam, hogy
"kivevén Mózes es David alakját (melyek helyett már ala
"kokat lehetne felvenni) a többire néve a főt. plebi,
"köl meggyőződésom kerint lehetetlen eltérnem -

Igaz ugyan, hogy a jogi formalitást a 4. birottság részé,
"röt betartatott, de én én igenis méltányos es helyes
"kérvésem is az érvényesítést figyelemre nem méltatta
"si: az öfpehasznált megítélésre vonatkozólag ottly hatá
"rosatot hozott, mely engem arra kényserít es ölöcsőleg,
"hogy alkalmán többi Semmi lépést se tegyek.

Az utolsó beadványom nyomán okaitor meg azon
"meggyőződésom kell kinyilatkoztatnom, hogy látván
"a templom ^{színeret} gyűlö mintájának már részben bevirgrett
"munkáját, nem csak én, de bárki is, a di érsékel bír,

be láthatja, hogy az eget ábrázoló kék fény, melyről
csak is a legfőbb Szentek lehetnek alkalmasok, melyek a *skatmaraja*
a templom más helyein oly mértékben is nagyra van be-
"tettlen" benne — azon is kivétel pedig, hogy ezek a *Évön*
"deghoz közelebb legyenek nem zájja ki azt, hogy az *Üdvö*
"tűtő a bold. Szent, a proféták és más *merő* is ism-
"telve más Actus is jelenetében nem fordíthatóan
elő — mint ezt Szent is meg nem minden kisebb-
nagyobb templomban előfordul.

Egyébiránt nem kívánok több polemikába eresz-
"nem is egyelőre lépni, mert engem nem a nagy-
habon vart, de művészi öntudatom, csak is még
egy lépést kell tennem ki: Ö Eminentiajaitok a hex-
"csaj primásnak már bejelentettem, hogy mint az
egyházi itteni főnöke több kívánom a *Stary* válat,
"társnak egyházi szempontból való megítélését, is
vélemény adását, is meg a hó végen is ügyben kegyes
iróly fogadni, mint ezt értelemre adta.

Ezen lépésem azonban nem zájja ki azt, hogy
a k. birottság minden mellett intézkedhetik egyéven be-
"látása szerint, is más művészt találhat, a ki ol-
"csobban, *Szily* szerint, ^{legr. lépés, elrejtés} és a főt. plebanus ar ve-
"leménye szerint fog válatkozni a feladatára.

Kiváló tisztelettel
vagyok

Ngos Előd úrnak

Szolgija

Tham Muz

Kelk Budapestban Sept. hóban

1893

Értesítet Tham ur egy más levelet
mely az Okt 3-an keltett írásban
fel is olvastattam

Ngor

Pörsavölgyi Gyula kovács
úrnak

mint a lipót templom építéséi
biztosítójának.

Thau Mór vállalkozó
a kőműves 1893. Július 4. úrnak Elett
Leveleire

Különvélemény

az ország. Képviselő-testületi tanács kiküldöttjei által
1898. évi. Január hó 15. a Székely Bertalan féle vázlatokra
vonatközö határozata elleni.

Az ország. Képviselő-testületi tanács. Kiküldöttjei
azon javaslatához, hogy a vázlatok ^{csupán a} (szólásokra kiterjedő
módosításokkal) újra átdolgoztassanak, ~~alább~~,
mivel az eddig e tárgyban szerzett tapasztalásokon
alapokon hozzá nem járúthattak, mert azon
mérésben a melyben bebizonyíthatóan,
találom hogy, a templom belsőjében már
elhelyezett és részben kivétel alatt álló kom-
pozitívok a templom stüljének megfelelőleg
az actio lendületességében, a vonalak sima,
lékony kerékded lágyágában is a színnek meleg-
ségében: a cinque cento fénykorát ^{szükségleti} emlékeztető
~~vissza~~ ~~minden~~ ~~szó~~ ~~át~~ ~~alakítva~~, úgy kénytelen
nagyok felszóllamlani a szóban forgó vázla-
toknak, a fentiekől egyenest elűtő előadása,
felfogása is szelleme ellen, mely ~~minden~~
a történetnek száraz recitatio tárgyalása, a
körvonalak merevsége lapos kirívó is abszolút
sim ezete által, a körökhöz festményekre ~~hagy~~
~~emlékeztető~~ ~~modorban~~ ~~vannak~~ ~~torzok~~
~~hítkor~~ ~~vissza~~ (valamint igazoltak kell
tekintenev ezen körülmény folytán ~~akkor~~ is,
hogy a festőművészet egyéniségéhez annyira is
közvetlen álló irány, az utóbbi évek során e téren
folytatott működése is elfoglaltsága által,
arról oly annyira észrefojt és tendenciáiban
felismerhetőleg annyira meggyőződés ~~hogy~~
hogy részben határozatlan kikapartnak tartom
~~akkor~~

Kerülvés tárgyában

II Hogy részemről féljeren kizártnak kell tartanom azt,
mikor lehetséges volna, az immár 3 márt vagy 4 cöfper
beküldött, ~~az~~ pártuzamosan az egyeni jölleget minvolin kabé
és fokozatosan ki domborodó slytelentéket újabb bevirando' vökelatoknál
eltüntetni ~~sőt okom van felni attól, hogy ezen kísér,~~
letereich által az úgy a verer cömetül elterítve
~~területi ingot~~ beszámithatlan háros eredményre
fogyoztatni.

csak kétes vagy hátrányos eredményre
vezethet.

habat ma még

az immár harmadszor beküldött vázlatok
meddő eredménye után - jussék a ~~reál~~ ^{reál} ~~lelték~~ ^{lelték}
kiterjedő ~~modosítások~~ ^{kiegészítéssel} ~~magyarul~~ ^{vázlatok bevarra}
~~lása~~ ^{által a kiadvány} ~~eredményhez~~ ^{eredményhez} ~~juthatni~~ ^{lehesse}.

Annnyival kevésbé bizonyság ^(a módosításokban) ~~érték~~ ^{(mert a beemü,}
súlyos kompozitívok a dongaboltokhoz, na
valók lévén nincsenek a plafonképek mo-
doraiban. hanem egyszerű falfestményekként
sárgyalva.

Ki, is melyik szakértő vállalta az ily fest-
mények kivétel esetében felelőséget, azon
diszharmonia'ért mely általik nem csak a
sőbbi kompozitívok tekintetében ~~szellemi~~
~~szellemi~~ hanem még inkább a velük legkö-
zelebbi szomszédságában fekvő, mint mondám,
a cinque cento bájos szellemében komponált,
püsto reliefekkel szemben ^{szem} ~~irreható~~ ^{irreható}
vállani.

A mily elismeréssel hódolnak tehát a festő-
művészetnek, a középkori egyház festés terén
elért sikereit ép oly határozottan ellenkez-
esen említki ^{helyében} ~~mint~~ ^{(minkülönhetlen,} ^{mindenre kiterjedő,} ~~teljes~~ ^{egységes}
benyomás ^{illetve} ~~és~~ ^{széles} ~~terhatása~~ ^{széles} ~~diszkrét~~ ^{diszkrét} ~~szem~~
pontjából, az újabb kísérletek folyta-
sát. Ezekből célhoz jutást nem várhat meg-
győződéséből a továbbiakra kereséget fel nem
újúlhatok és végső következményekben felelő-
séget nem vállalhatok.

Budapest, 1898. Január hó 17.

F

az actio' lendu' letesrejelben, ^{amelyek} ~~szin~~ ^{szin} ~~libony~~ ^{libony} ~~szappanyiban~~ ^{szappanyiban}
ei a trineh melyszöveg ~~szöveg~~ ^{szöveg}

F a történelmet ~~szin~~ ^{szin} ~~resztaliv~~ ^{resztaliv} ~~szappany~~ ^{szappany} a ~~szöveg~~ ^{szöveg}
~~szöveg~~ ^{szöveg} ~~szöveg~~ ^{szöveg} ~~szöveg~~ ^{szöveg} ~~szöveg~~ ^{szöveg}
szöveg ^{szöveg} ~~szöveg~~ ^{szöveg} ~~szöveg~~ ^{szöveg} ~~szöveg~~ ^{szöveg}

ei fukeme ellen mely mindenben a történelmet ~~szin~~ ^{szin} ~~szöveg~~ ^{szöveg}
resztaliv ~~szöveg~~ ^{szöveg} a ~~szöveg~~ ^{szöveg} ~~szöveg~~ ^{szöveg}
szöveg ^{szöveg} ei ~~szöveg~~ ^{szöveg} ~~szöveg~~ ^{szöveg} ~~szöveg~~ ^{szöveg}
jellegét ~~szöveg~~ ^{szöveg} ~~szöveg~~ ^{szöveg}

Ki ei melyik ~~szöveg~~ ^{szöveg} ~~szöveg~~ ^{szöveg} ~~szöveg~~ ^{szöveg}
az ~~szöveg~~ ^{szöveg} ~~szöveg~~ ^{szöveg} ~~szöveg~~ ^{szöveg} ~~szöveg~~ ^{szöveg}
szöveg ^{szöveg} ~~szöveg~~ ^{szöveg} ~~szöveg~~ ^{szöveg} ~~szöveg~~ ^{szöveg}
~~szöveg~~ ^{szöveg} ~~szöveg~~ ^{szöveg} ~~szöveg~~ ^{szöveg} ~~szöveg~~ ^{szöveg}
szöveg ^{szöveg} ~~szöveg~~ ^{szöveg} ~~szöveg~~ ^{szöveg} ~~szöveg~~ ^{szöveg}
szöveg ^{szöveg} ~~szöveg~~ ^{szöveg} ~~szöveg~~ ^{szöveg} ~~szöveg~~ ^{szöveg}
szöveg ^{szöveg} ~~szöveg~~ ^{szöveg} ~~szöveg~~ ^{szöveg} ~~szöveg~~ ^{szöveg}

Külsővilélem

Er own ~~szöveg~~ ^{szöveg} ~~szöveg~~ ^{szöveg} ~~szöveg~~ ^{szöveg}
attal 1848 ~~szöveg~~ ^{szöveg} ~~szöveg~~ ^{szöveg} ~~szöveg~~ ^{szöveg}
~~szöveg~~ ^{szöveg} ~~szöveg~~ ^{szöveg} ~~szöveg~~ ^{szöveg} ~~szöveg~~ ^{szöveg}
~~szöveg~~ ^{szöveg} ~~szöveg~~ ^{szöveg} ~~szöveg~~ ^{szöveg} ~~szöveg~~ ^{szöveg}
szöveg ^{szöveg} ~~szöveg~~ ^{szöveg} ~~szöveg~~ ^{szöveg} ~~szöveg~~ ^{szöveg}

Schlick-féle vasöntöde és gérgyá
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
MŰSZAKI IRODÁJA

A lipótvárosi bazilika kupola tetőzetének
nyugtalanisáimítása.

A lantorna felőzetének számitása:

A súlypontképeni lantorna felőzete köralakú alappal bír, melynek sugara 2.396 m., és területe $F = r^2 \cdot \pi = 2.396^2 \cdot 3.14 = 18.035 \text{ m}^2$ lesz.

Ha az összes terhelést m^2 -ként 300 Kgr.-mal vesszük számitásba - ez a szüköségénél is több - akkor ezen területre eső összes megter. hel's lesz:

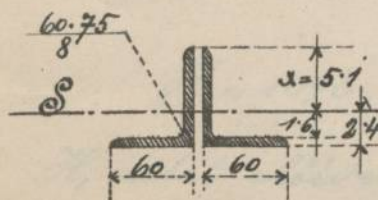
$$L = 18.035 \cdot 300 = 5410 \text{ Kgr.}$$

vagy kötszaruhatként: $\frac{5410}{8} = 676 \text{ Kgr.}$

A kötszaruhat vízszintes vetületének hossza 2.138 m. körökön 2.15 m. lesz. A kötszaruhatot mint egy a felv. végén szabványos felkötő tartót tekintve, akkor a felv. jelzett terhelés által előidézett hajlítási nyomaték lesz:

$$m = \frac{1}{8} \cdot 676 \cdot 2.15 = 191.75 \text{ Kgr. m.}$$

Ha a szaruhat mellett két keresztmetszettel bír, akkor vízszintes súlypont tengelye követ képeképen számitódik:

$$20.32 \cdot x = 9.6 \times 7.1 + 10.72 \times 3.35 = 104.06$$

ebből $x = 5.1$.

A keresztmetszet kétszeres nyomatéka 'A-A' tengelyre vonatkoztatva lesz:

$$t = \frac{1}{3} [12(2.4^3 - 1.6^3) + 1.6(5.1^3 + 1.6^3)] = 107 \text{ cfm cm.}$$

m és t-ből erő igénybevétele: $k = \frac{m \cdot x}{t} = \frac{191.75 \cdot 5.1}{107} = 918 \text{ Kgr.}$
 107 c.m²-ként

A lantorna oszlopainak számitása:

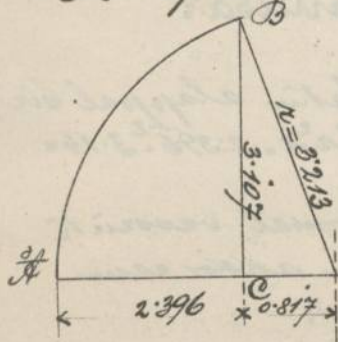
Egy oszlopnak következő függőleges terhelése két kell hordania:

- 1.) A felőzet súlyából erdő terhet mint felv. jelzve volt. ... 676 Kgr.
 - 2.) A lantorna belső fővénnyel erdő súly
 - a.) Laburkolat és szelvény 32.0 á 30 Kgr. ... 120 "
 - 3.) A lantorna fővénnyel rézfővénnyel erdő terhet

$$4.0 \times 0.0006 \times 8800 = \dots 21 "$$
 - 4.) Az oszlop és rézfővénnyel erdő súly $9.31 \times 0.333 \times 700 = 2254 "$
 - 5.) Körben levő felőzet szerkerete $29.8 \text{ m}^2 \times 150 = \dots 447 "$
 - 6.) A lantorna szerkeret súly oszloponként = $\dots 1000 "$
 összesen $\underline{4518 "}$
- vagy direktből erdő súlylyal együtt $\dots 5000 \text{ Kgr.}$

2.

A rárh lantornarész függvetületének kerülete követ-
kerőképen számítható:

$$R \sin \alpha = \frac{3 \cdot 107}{0.817} = 3.8033; \alpha = 75^\circ 16' 8''$$

$$\text{Ívhozza} = AB = \frac{\alpha \cdot \pi \cdot R}{180} = 75.269 \cdot 3.213 \cdot 3.1416$$

$$AB = 4.22 \text{ m}$$

Az ABD körszeviny kerülete =

$$\frac{4.22 \cdot 3.213}{2} = \dots 6.779 \text{ m}^2$$

$$\text{A } BCD \Delta \text{ területe} = \frac{0.817 \cdot 2.396}{2} = \dots 1.269 \text{ m}^2$$

$$ABC \text{ területe} = \dots 5.510 \text{ m}^2$$

A lantorna függvetülete legr. tehát = $2 \cdot 5.510 = 11.020 \text{ m}^2$

A négyzet alakú rész területe $5.70 \times 2.803 = \dots 15.977$

összes terület 26.997

vagy kikerekítve $\dots 27.000 \text{ m}^2$

A szélnyomás vízszintes ösörsevjét egy m^2 -ként
120 Kgr.-mal számításba véve, a lantorna tetőre-
sére egy $D = 11 \times 120 = 1320$ Kgr.-nyi ösörnyomást idé-
elő.

Ugyanez által a lantorna oszlopok rárh egyenes részre
gyakorolt nyomás

$$D_1 = 16 \times 120 = 1920 \text{ Kgr.}$$

A szélnyomás ösörége = 3240 Kgr.

40%-nyi pótlék a belső felületnek = 1296

$$4536$$

vagy kikerekítve $\dots 4540 \text{ Kgr.}$

E szélnyomásból eredő erő egy nagy része az oldalfelületek
hajlása miatt - hatást nem gyakorolva veszi fel.
megy, de mindemellett az egész nyomást vesszük
számításba. A szélnyomás körekrése - ha kerü a
lantornára hatni - azt, a pont raján letörni, mely
nyomás a vízszintes gyűrűk által mind a nyolca
- a lantornák horvái oszlopára vitetik át (pl. 3. oldal).
Az oszlopok helyzete a szélnyomás irá nyában külön-
böző, ennek az lesz a következménye, hogy az osz-
lopok hordképességökkel képest különböző elent-
állást gyakorolhatnak.

A nyolca lantorna oszlop mindegyike a kulálvalan
előtintetett kerületmetszete tet nyeri, ennek képle-
ségi nyomataika a vízszintes súlypont tengelyre
vonatkoztatva lesz:

$$t_1 = \frac{1}{12} [16(47^3 - 43^3) + 40 \cdot 2^3 - 36 \cdot 6^3] + 15(36 \cdot 6^3 - 35^3)$$

$$t_1 = 12758 \text{ c. m. len}$$

3.

A függőleges súlyponttengelyre vonatkozó kétlenségi nyomaték pedig lesz:

$$t_2 = \frac{1}{6} [0.8(15.8^3 - 0.8^3) + 3.6(2.4^3 - 0.8^3)]$$

$$t_2 = 533 \text{ c. m. } (\text{cm})$$

Tigre vannak oly oszlopaink is melyek a szélirányával egy 45° szögben képerve - vannak elhelyezve. Ezek kétlenségi nyomatéka lesz:

$$t_3 = \frac{1}{2} [12758 + 533] = 6645 \text{ c. m. } (\text{cm})$$

Az összes szélnyomás az egyes oszlopokra eső részeit H_1 , H_2 és H_3 -mal jelöljük, akkor azok következőképpen számíthatók:

$$2H_1 + 4H_2 + 2H_3 = 4540$$

$$\frac{H_1}{t_1} = \frac{H_2}{t_2} = \frac{H_3}{t_3} \text{ vagy } \frac{H_1}{12758} = \frac{H_2}{6645} = \frac{H_3}{533}$$

ekből ered:

$$H_1 = 1090, H_2 = 576, H_3 = 46$$

H_1 által előidézett legnagyobb hajlítási nyomaték

$$M = 1090 \times 3.500 = 3815 \text{ kg. m.}$$

hajlításra való igénybevétel lesz tehát:

$$k = \frac{M}{t_1} \cdot \frac{h}{2} = \frac{381500}{12758} \cdot \frac{47}{2} = 700 \text{ kg. c. m.}^2 \text{ ként.}$$

Az oszlopok keresztmetszeteinek területe - a rögzelyutak levonása után - lesz 35.52 c. m.^2 , a függőleges terhelés mellett hordania kell - minthogy kiserámítások 5000 kg. lesz, nyomásra való igénybevétel lesz tehát:

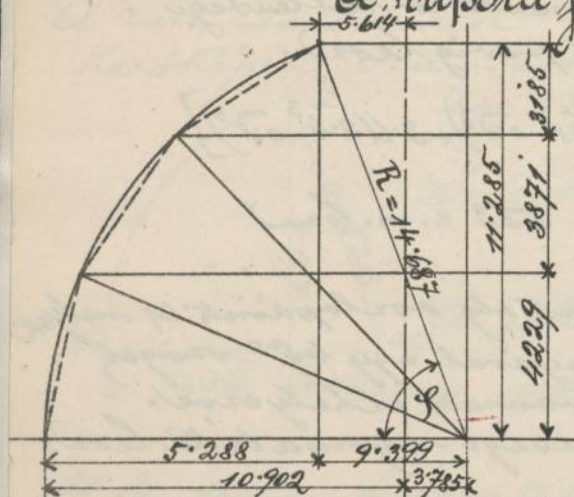
$$k_1 = \frac{5000}{35.52} = 140 \text{ kg. i. c. m.}^2 \text{ ként.}$$

Az összigénybevétel lesz emélfogva:

$$B = 700 + 140 = 840 \text{ kg. i. c. m.}^2 \text{ ként.}$$

Az összenyomhatóság nem kell tekintetbe venni, mivel az oszlopok fatamban vannak burkolva, emélfogva össze nyomhatóság lehetetlen.

A kupola főszarvzata.

A kupola főszarvzata 14.687^m -nyi sugarral
 bír, a lantorna nyíltságára 2.387^m lesz.
 A főszarvzat négy zónára oszlik, ezekből
 a legfelsőbb az illető kupolaívveg $\frac{1}{8}$ -át,
 míg a többinek az illető kupolaívveg
 $\frac{1}{16}$ -át kell hozzávenni. Hogy kiszámít-
 hassuk egy főszarvzatra eső terbe-
 leteket, szükségünk van a szarvzat
 egyes zónáinak megfelelő gömbnyírózög
 területére is azok vízszintes vetületeire!

1) I. zóna: az ezónát határoló egyenlítő körök sugarai: $r = 3.682^m$
 $R = 6.005^m$. Ezek körök kerületei: $u = 23.1348^m$; $U = 37.7306^m$
 A zóna határvonalainak hossza lesz tehát: $\frac{u}{8} = 2.892^m$; $\frac{U}{8} = 4.716^m$
 A zónát határoló két egyenlítő kör egymástól
 ivalku-távolsága (sphärischer Abstand) kerék
 4.3^m lesz, úgy hogy e zóna területe:

$$S_I = \frac{2.892 + 4.716}{2} \times 4.3 = 16.3572 m^2$$

Ha ez inent használjuk betűk jelölésüket megtart-
 juk, akkor II. zónánál lesz:

$$r = 5.614^m, R = 8.466^m, u = 35.2738^m, U = 53.1935^m$$

A két egyenlítő kör egymástól ivalku-távolsága (sphärischer Abstand) a II., III. és IV. zónánál
 egyenként 4.29^m lesz;

A II. zónát határoló két egyenlítő kör hossza
 lesz tehát:

$$\frac{u}{16} = \frac{35.2738}{16} = 2.205^m; \text{ és } \frac{U}{16} = \frac{53.1935}{16} = 3.325^m$$

A II. zóna területe $S_{II} = \frac{2.205 + 3.325}{2} \times 4.29 = 11.862 m^2$

III. Zóna:

$$r = 8.466^m, R = 10.28^m, u = 53.1935^m, U = 64.5913^m$$

$$\frac{u}{16} = 3.325; \frac{U}{16} = \frac{64.5913}{16} = 4.037^m$$

A zóna területe:

$$S_{III} = \frac{3.325 + 4.037}{2} \times 4.29 = 15.791 m^2$$

$$\text{IV. zóna: } r = 10.28; R = 10.902; u = 64.5913^m; U = 68.4995^m$$

$$\frac{u}{16} = 4.037; \frac{U}{16} = \frac{68.4995}{16} = 4.281^m$$

$$\text{a IV. zóna területe: } \frac{S}{IV} = \frac{4.037 + 4.281}{2} \times 4.29 = 17.842^m^2$$

Az itt kiszámított területek fekvésekre is van szükségünk, mivel fogva ezeket következőképpen számítjuk:

$$\text{I. zóna: } \frac{2.892 + 4.716}{2} \cdot (1.843 + 0.48) = 8.837^m^2$$

$$\text{II. zóna: } \frac{2.205 + 3.325}{2} \cdot (2.852) = 7.866 "$$

$$\text{III. zóna: } \frac{3.325 + 4.037}{2} \times 1.814 = 6.677 "$$

$$\text{IV. zóna: } \frac{4.037 + 4.281}{2} \times 0.622 = 2.587 "$$

A szaruzatok terhelései a vas szerkezet önsúlyából, a tetőzet befevése - mint állandó teher - súlyából, a szél- és hónyomás - mint változó (mozgó) teher - igénybevételéből állanak.

A tetőzet befevésének súlyát - fa és réz - a főtűzű terület 1 m^2 - ként 50 Kgr. - mal vesszük számításba; a hónyomást a fekvetület 1 m^2 - ként 75 Kgr. - mal, a szélnyomást, aminek függvényes ösörtévéjét - mely a kupola külömbörő helyein a tetőzet hajlásai miatt is külömbörő a fekvetület 1 m^2 - ként 45 Kgr. - mal vesszük számításba, úgy hogy a változó (mozgó) terhelésből eredő ösörös súly az alapterület 1 m^2 - re 120 Kgr. - tevé. A szélnyomás viszonyos ösörtévéjét a függvetület 1 m^2 - ként - 120 Kgr. - mal vesszük számításba. Ezen feltételek alapján az egyes zónák terhelései következőképpen kaphatók:

I. zóna: a szaruzatok ezen részeinek mindenekelőtt, a főnt kiszámított a lantorna orlopa által átvitt terhek kell felvennie, mely 1.) 5000 Kgr. tevé.

2.) A karrak vas szerkezetének súlyának $\frac{1}{8}$ részét valamint a szaruzatok ezen részének önsúlyát = $1150 "$

3.) A karrak orer kerete fővívjének súlyát = $355 "$

4.) A karrak változó (mozgó) súlyát $7.107 \times 200 = 1420 "$

5.) A karrak körletjének súlyát $\frac{8.8 \cdot \pi}{2} \times 100 = 345 "$

6.) Az I. zóna befevése $16.357 \times 50 = 818 "$

7.) Az I. " eső hónyomás $8.837 \times 75 = 662 "$

Átvitel - 9750 Kgr.

8.

Körépigénybevétel növekedése:

$$B = B_m \left(1 + 0.00008 \cdot f \cdot \frac{l^2}{t} \right) = 435 \left(1 + 0.00008 \cdot 39.04 \cdot \frac{2.15^2}{320} \right)$$

$$B = 1.451 \cdot B_m = \underline{631 \text{ kgv. egy c.m}^2 \text{ - ként}}$$

Egyenkörű gyűrűk (Parallelringe):

Az egyes csomópontokban fellejő vízszintes erők ugyan-
azon mértékben kaphatók, a mint azok a fönt
kiszámított terhek alapján az itt mellékelt elméleti
lapon graficusan meghatálhatták, is pedig:

"F" pontban	- 7450 kgv.
"D" " "	+ 6450 - 5250 = + 1200 "
"H" " "	+ 5250 - 2100 = + 3150 "
"J" " "	= + 2100 "

És az erők az egyenkörű gyűrűk irányában felbontva,
(l. elméleti lap 2. ábra) megkapjuk az egyes egyen-
körű körökben fellejő erők (terhelések); és p.

"F" szelvényben	- 19400 kg.
"D" " "	+ 3000 "
"H" " "	+ 8000 "
"J" " "	+ 5300 "

Az "F" szelvények egyik felének a körépen még egy
lámpornaoszlop által átvitt terhet kell felvennie,
ez - mint fönt kiszámított - 10400 kgv. ter.

Támköre = 2.24 m, az erő által előidézett hajlítási
nyomaték lesz tehát:

$$\frac{1}{6} \cdot 2.24 \cdot 10400 = 3882.67 \text{ kgv. m.}$$

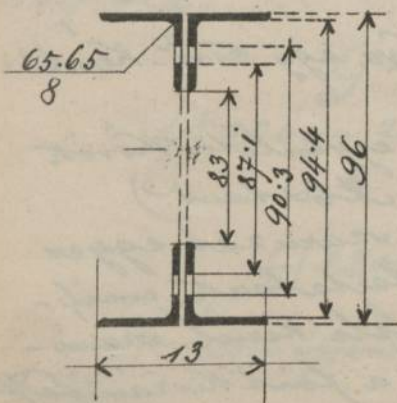
mint egy a két végén befalazott tartó.

Az "F" szelvények mellékelt keresztmetszettel,

binárik. A keresztmetszet áll
4 db. 65.65 szögvasból, magaa-
sága = 960 mm.

A szögvasok levonása után,
lesz a keresztmetszet hasznos
felülete = $f_0 = 33.92 \text{ c.m}^2$
nyomásra való igénybevétele

$$K_1 = \frac{19400}{33.92} = 572 \text{ kg. i c.m}^2 \text{ - ként}$$

9.

A keresztmetszet térfogatnyi nyomatsík lesz:

$$W = \frac{1}{12} [13(96^3 - 94 \cdot 4^3) + 16(94 \cdot 4^3 - 90 \cdot 3^3 + 87 \cdot 1^3 - 83^3)] = 72986 \text{ cm}^3$$

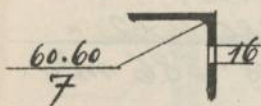
Kajlitágra való igénybevétele:

$$k_2 = \frac{388267}{72986} \cdot \frac{96}{2} = 254 \text{ kg. egy c.m}^2 \text{ ként.}$$

A keresztmetszet ösön-igénybevétele lesz tehát:

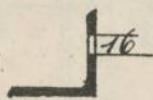
$$K = k_1 + k_2 = 572 + 254 = 826 \text{ kg. egy c.m}^2 \text{ ként.}$$

És H szelvény keresztmetszete 2 db. $\frac{60 \cdot 60}{7}$ szögvasból áll, melynek hasznos felülete $f_0 = 13.58 \text{ c.m}^2$ lesz?

a legnagyobb igénybevétel lesz tehát:

$$\frac{8000}{13.58} = 589 \text{ kg. egy c.m}^2 \text{ ként.}$$

A T-gyűrű keresztmetszete 2 db. $\frac{70 \cdot 100}{8}$ szögvasból áll, ez a szükségnél is több.

Dúpola-oszlopok (Kuppelständer):

A kúpola oszlopok mindegyikének a szarvak nyug-
pontnyomását, valamint a kúpola henger alakú rész
(Dromml) önsúlyának reá eső részét kell hordania.

$$\text{A nyugpontnyomás} = D = 6300 + 2250 + 2150 + 1000 = \dots = 11700 \text{ kg.}$$

$$\text{A henger alakú rész (Dromml) } \frac{1}{16} \text{ részre} \dots = 1530 \text{ kg.}$$

$$\text{összes súly} \dots = 13230 \text{ kg.}$$

Az oszlopok számításánál szükségünk van még a kúpola - a szélhatásának kitért rész függővületének területére. A lantorna azon része - mely annak körbelevő tetőzete felett emelkedik - függővületének területe - mint fent jelezte tető-

$$F_1 = 27.0 \text{ m}^2$$

A lantorna még megmarad a részének - mely különben egészen elvan kárva - függővületének területe:

$$F_2 = 5.82 \times 4.332 = \underline{25.212 \text{ m}^2}$$

A kulajonképein kupola tetőzet függvetületét illetőleg, ismeretese, miszerint egy félkör alakú gömbcsüveg (Gauße) felülete egyenlő a legnagyob körfelületének kétszeresével. Ezen esetben van ugyan egy magassított ivünk, de nem hibásunk nagyok, ha itt is a függvetület területét a kupola fönt köráramított felületének felét vesszük. A kupola felülete minth fönt meghatározottat a következő:

a) 8 szor I. róna	= 8 x 16.357 m ² =	130.856 m ²
b) 16 " II. "	= 16 x 11.862 m ² =	189.792 "
c) 16 " III. "	= 16 x 15.791 m ² =	242.266 "
d) 16 " IV. "	= 16 x 17.842 =	285.472 "
	összesen	<u>848.386 m²</u>

A függvetület területe lesz körülbelül:

$$F_3 = \frac{848.4}{2} = \underline{424.2 \text{ m}^2}$$

A függvetület összes területe lesz tehát:

$$F_1 = 27 + 25.2 + 424.2 = \underline{476.4 \text{ m}^2}$$

Főnt jeleztük, miszerint a függvetület területére - egy m²-re - eső oráélnyomást 120 Kgr.-mal vesszük orámitásba, de mert a kupola felülete, gömb alakúkal bír, a oráélnyomás legnagyobb része elcsúszván veszenőbe megy; minél fogva a oráélnyomás csak $\frac{2}{3}$ -át vesszük orámitásba, minth azon erőket mely a függvetület területére egyenletesen hat. Itt egeör a függvetületre eső - oráélnyomás lesz tehát:

$$\frac{2}{3} \times 120 \times 476.4 = \underline{38112 \text{ Kgr.}}$$

Ezen oráélnyomásnak a 16 drb. kupola főös rópának kell ellenállania, mely oró rópák keresztmetszete 4 drb. $\frac{75.85}{10}$ oró rópából van összerakva (l. II. oldal).

A keresztmetszet hárnos felülete $f = 52.8 \text{ c. m}^2$

Itt is főnt jeleztük az egy oró rópára ható függélyes nyomás 13230 Kgr. lesz, emélfogva nyomásra

11.

való igénybevételre lesz tehát:

$$B_m = \frac{13230}{52.8} = 250 \text{ kg. i.e. m}^2 \text{ kénf.}$$

Ezen igénybevétel az összenyomóhatásnál fogva emelkedik:

$$B = B_m \left(1 + 0.00008 f_v \frac{l^2}{t} \right) \text{ kg. -ra}$$

mely képletben f_v a teljes keresztmetszeti felületet, l a szabad összenyomóhatási hosszát és t a legkisebb kétlenségi nyomatékok jelenti.

$$\text{Jelen esetben: } f_v = 60.0 \text{ cm}^2$$

$$l = \frac{235}{2} = 117.5 \text{ cm}$$

mivel az oszlopok a vízszintes gyűrűk által oldalra tartódnak, és $t = \frac{1}{6} \left[(17.7^3 - 0.7^3) + 6.5(2.7^3 - 0.7^3) \right] = 839 \text{ cm}^3$

Ezen értékekkel a fenti képletbe helyettesítve lesz:

$$B = 250 \times 1.16128 = 290 \text{ kg. i.e. m}^2 \text{ kénf.}$$

A keresztmetszet kétlenségi nyomatéka a vízszintes súlypontszengelyre vonatkoztatva lesz:

$$t_1 = \frac{1}{12} \left[17(85^3 - 83^3) + 2(83^3 - 78.3^3 + 74.7^3 - 70^3) \right] = 87572 \text{ cm}^3$$

A függőleges szengelyre vonatkozó kétlenségi nyomaték pedig lesz:

$$t_2 = \frac{1}{6} \left[(17.7^3 - 0.7^3) + 4.7(2.7^3 - 0.7^3) \right] = 939 \text{ cm}^3$$

Mivel a kupola oszlopoknak a szelvényes irányában különböző hajlású állásuk van, emélfogva az általuk kifejtendő ellenállás is különböző lesz, és pedig van 2 db. oszlop melyek t_1 kétlenségi nyomatékkal, 2 db. pedig t_2 kétlens. nyomatékkal fognak működni, végre 4 oszlop $t_3 = \frac{1}{2}(t_1 + t_2) = 44255$, 4 oszlop $t_4 = \frac{1}{2}(t_3 + t_1) = 65913$, és 4 oszlop mely $t_5 = \frac{1}{2}(t_3 + t_2) = 22597$ kétlenségi nyomatékkal fog működni. A szelvényes hatása a kupolára az oszlop lábánál bizonyos vízszintes erők fog

elővérténi, melyeket az egyes oszlopoknak megfelelően H_1, H_2, H_3, H_4 és H_5 jelöljük, melyeket poring következőképpen kapjuk:

$$2H_1 + 2H_2 + 4H_3 + 4H_4 + 4H_5 = 38112 \text{ kg.}$$

$$\frac{H_1}{t_1} = \frac{H_2}{t_2} = \frac{H_3}{t_3} = \frac{H_4}{t_4} = \frac{H_5}{t_5} \text{ ebből kapjuk: } H = 4730 \text{ kg.}$$

Ezen érték körékvése, az oszlopok azon helyen a lal az első vízszintes kötés van legörbítve (mindenesen), az elővértett hajlítási nyomaték lesz tehát

$$M = 4730 \times 3.35 = 15845.5 \text{ kg. m.}$$

(l. az oszlopok réorlektívét)

az oszlopok hajlításra való igénybevételek lesz tehát:

$$K = \frac{M}{t_1} \cdot \frac{h}{2} = \frac{15845.5}{87572} \cdot \frac{85}{2} = 765 \text{ kg. egy c. m}^2 \text{ ként.}$$

az összes igénybevitel lesz e szerint:

$$P_m + K = 250 + 765 = 1015 \text{ kg. egy c. m}^2 \text{ ként}$$

az itt meghatározott igénybevitel kényleg soha sem lehet oly magas, mivel egyrészt az oszlopok egy vízszintes gyűrűkötés által, másrészt poring szélrácsorakkal vannak összekötve, minél fogva az igénybevitel felleps mindenkor az egész dobban (Dommol), de soha egy oszlop magában. Azon kívül a szélnyomás $\frac{1}{3}$ részénél több a kupoláról - annak hajlított felülete miatt - elcsúszik, mit már fent is feltételeztük.

Schlick-főle vasöntőde és gépműr.

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
MŰSZAKI IRODÁJ

A. Rohrer
főmérnök

A lipótvárosi bazilika kupola telőreke.

A főszaruzat és szellemenekiben fellejő erőkh
grafikai meghatározása.

Schlick'féle vasöntőde és gépgyár
részvényszárságaig.

2.

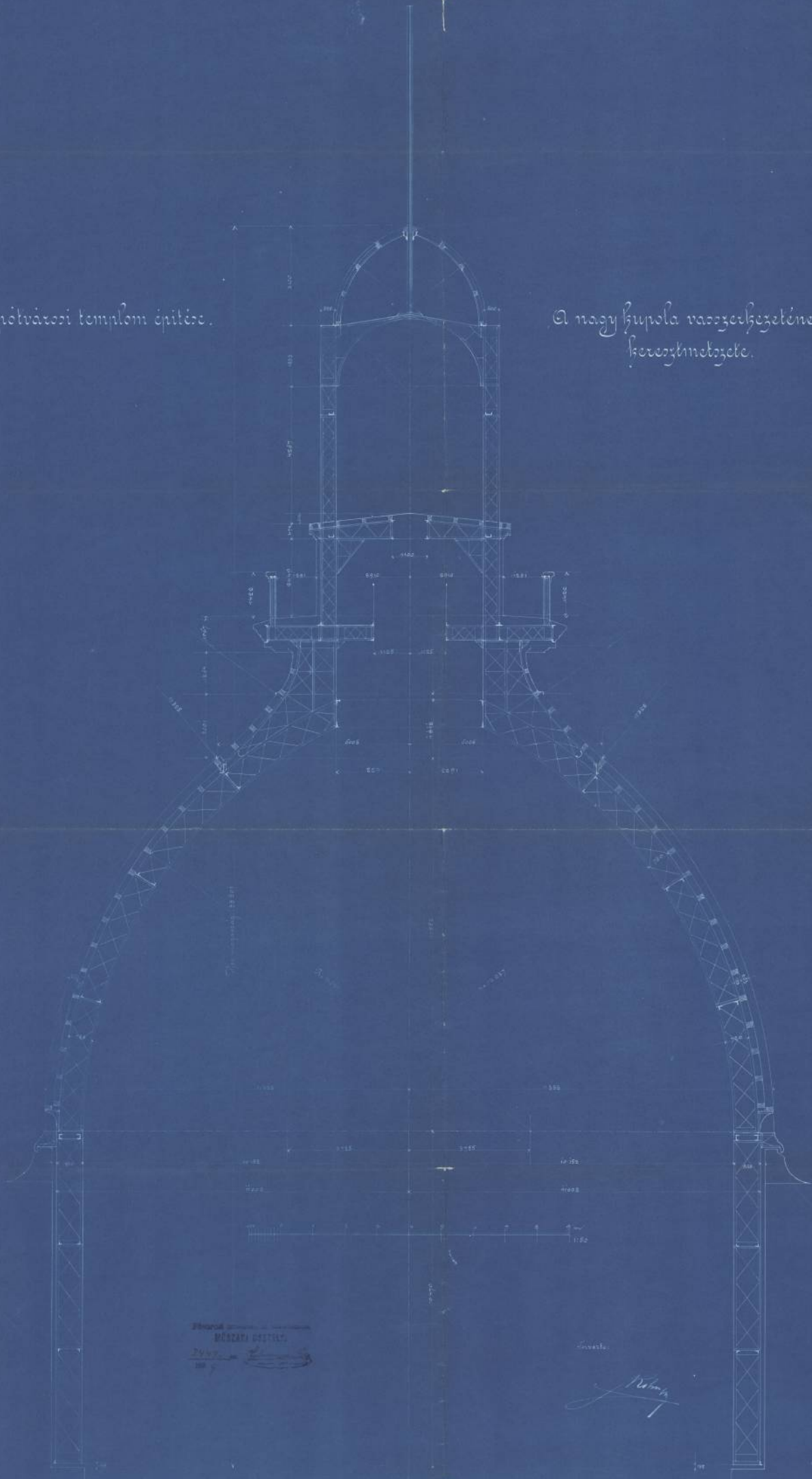

A lipótvárosi bazilika kupola felőzele.
 Általános leír.

Schlick'szle vasöntőde és gépgy.
 és vénylátszószög.

A lipótvárosi templom építése.

A nagy kupola vaszerkezetének
keresztmetszele.

3.

*A lipótvárosi bazilika kupola felőzele.
 Az oszlopnézete.*

*Schlick' féle vasöntőde és gépgyár
 részvénylárvaság*

A lipótvárosi bazilika kupolatetőzete

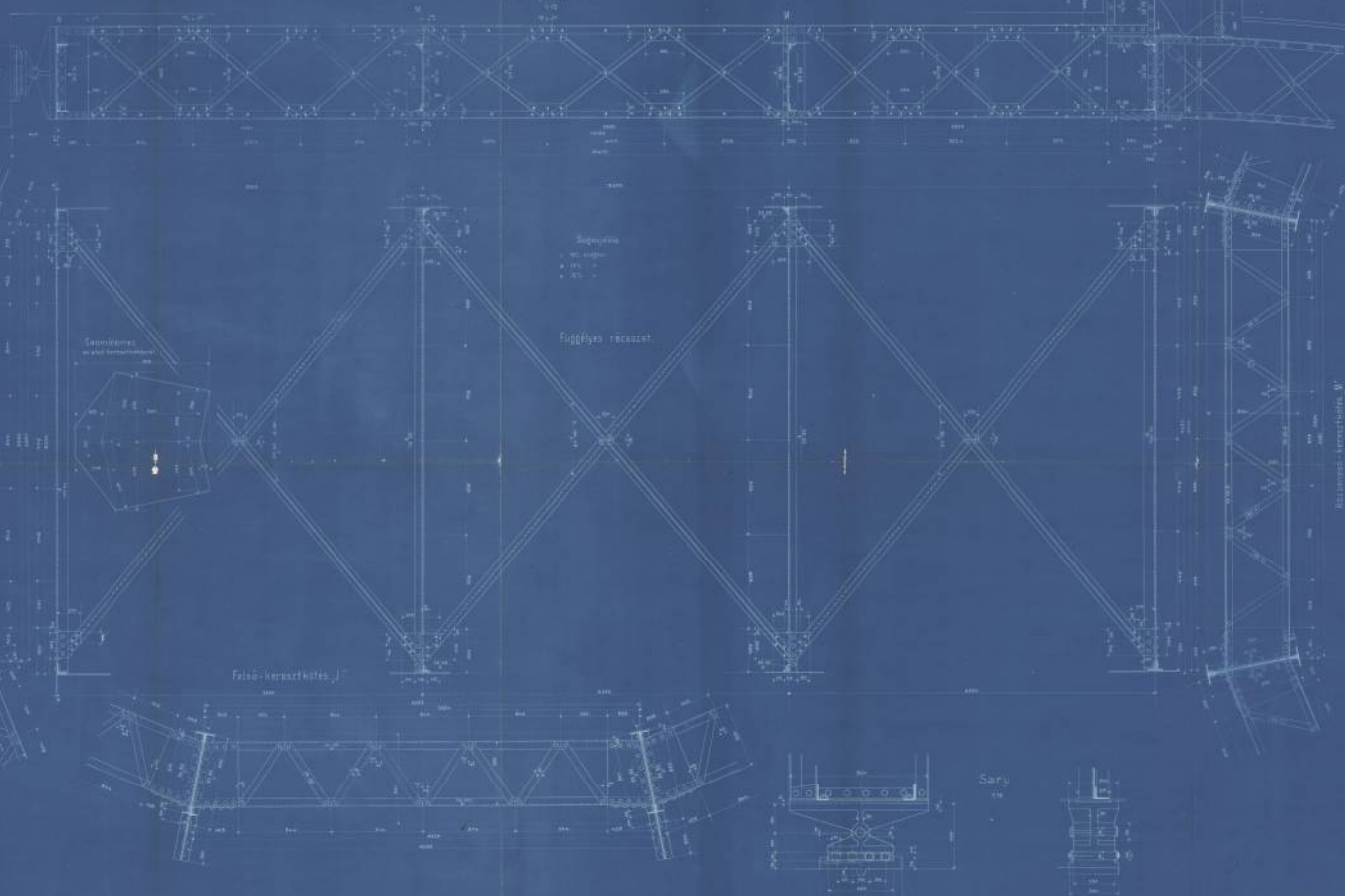
Az oszlop nézete

Bejegyzés

Függőleges rézsútos

Felső keresztboltozat

Sarjú

1/100

1/100

Handwritten signature and date

4.

A lipótvárosi bazilika kupola felőre.

A kupola főszaruzata, függélyes rácsokat és kereszt kötések

*Schlick' felvételére és gépnyári
részevnyelteséséig.*

A lipotvárosi bazilika kupola tetőzete

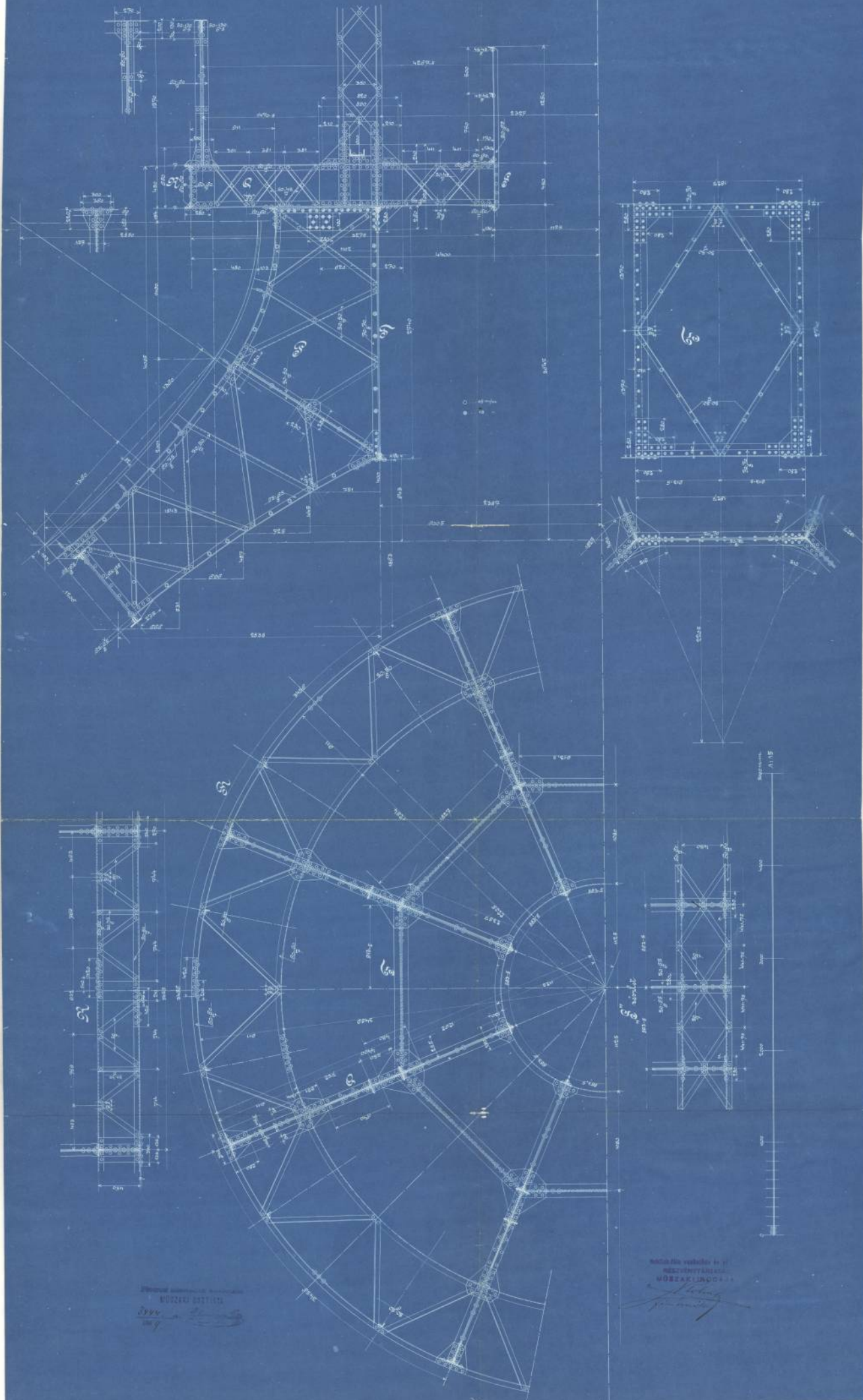

*A lipótvárosi bazilika kupola tetőzete.
 A kupola felső szerkezete és járda részletei*

*Schlick'féle vasöntöde és
 gépgyár részvényársaság.*

А куполароси базилика купола келöрети.

Архитектурный институт
Москва 1927 г.

Институт архитектуры
Москва 1927 г.

A lipótvárosi bazilika kupola részlete .
 A kupola lantornáinak részletei .

Schlick'féle vasöntöde és gépgyár
 részvénylára saáj

7 304/111
szám.

Tárgy: A lipótvárosi templomépítési bizottságnyilvánlása, mely mellett a Blauek Vencel közfarragóval megkötött szerződést bemutatja. —

Hasárolgat:

A bemutatott szerződés eredetije kétfel-
tes példányban laudó megírás mellett a levéltárnak
kiadatik, egy-egy hiv. másolata pedig a számvészség-
gel mérnöki hivatalnak. Uel Hektor ipitőz is Lukse
Tibory Béla ellenőrző mérnök irakkal, a lipótv. templom-
építési bizottságnyilvánlással is az illetékosabasi hivatalnak
közöltetve rendeltetik. —

Másikkal egyösszesen a letéti hivatal,
miserint, a f. i. 705. számú tétel alatt letétbe helyezett
egy db 750 foros 1111 a számv. előz. hazai takarékpénz-
tári könyveskiel Blauek Vencel biztositóképpen
szabályszerűleg kezelje. —

A biztositókérel szövege letéti biztositónyilván-
lással Blauek Vencel irnak kiadatik. —

Hiről a letéti hivatal, számvészség, le-
véltári is a mérnöki hivatal. Uel Hektor miniszteri
ipitőz is Lukse Tibory Béla ellenőrző mérnök irak.
Kvábbá a lipótv. templomépítési bizottságnyilvánlással
Blauek Vencel közfarragó mester ir felseten érte-
silendők. —

Budapest, 1877. évi július hó. A fővárosi
tanács

a fővárosi templomépítési
bizottság

Lukse Tibory Béla
ir

Lukse Tibory Béla

Lukse Tibory Béla
h. alpolgármester.